Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 299. szám. Szerda, október 30.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jósef-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Káka, melyen csomó nincsen.

Budapest, október 29.

(s.) Nagyon ráér az ellenzéki közvélemény. Ugy látszik, bántja is, hogy nem igen akad dolga. Még csak negyvennyolc órája, hogy megvolt az utolsó választás és máris elfogyott a választási gravámen. Azaz hogy nem is volt. A hatalom bosszantóan becsületesnek bizonyult. A választás tisztasága ellen dehogy vétett volna. Egészen átengedte ezt az ellenzéki korteseknek. Azután itt van most a trónbeszéd. Átkozottul helyes egy beszéd. Nincsen abban semmi kivetni való. Nincsen? De már ezt nem lehet szó nélkül türni. *Kell* benne hibának lenni, mert különben mi lesz a felirati vitával? Aszkórságban mulik ki, mielőtt megszületett volna. Ha nem ad dolgot a trónbeszéd, csinálni kell bele valamit, mert még azt találja kérdezni ma-holnap maga az ellenzék is magamagáról, hogy minek is van voltaképp a világon?

A kétségbeejtő thémaszükségben aztán megindul a keresgélés: hol is van hát valami hiba abban a trónbeszédben. Az egyik azt mondja: a trónbeszéd rideg és száraz. Azután néhány sorral odébb, a szomszéd hasában konstatálja, hogy a tartalma ugyancsak bőséges, majd igy kiált fel: Micsoda rengetege a terveknek? Végül gyönyörüen megkommentálja a trónbeszéd lendületes befejezését, amely a nemzethez fordul. Azt hiszsük, annyi ellenmondást nem szükséges tovább is cáfolni.

Hanem jönnek mások és kikezdik a trónbeszédnek azt a részét, amely a kiegyezésről szól. Annyiban helyes nyomon járnak, hogy ez a pont az, amelyen közjogi vitát lehet csinálni s a közjogi vita nálunk hálás feladat volt mindig az ellenzék számára. Baj nekik, hogy csak volt. Mert ez egyszer ugy vannak, hogy jó nyomon nagyon rossz helyre jutottak, olyan ponton inditva meg az ostromot, amely megvíhatatlan, ledönthetetlen. Az a nyolc-tiz nyomtatott sor, amely az Ausztriához való közgazdasági viszony kérdését tárgyalja, talán legerősebb része a trónbeszédnek. Ez a néhány sor remekbe készült épitmény, amelynek könnyü, elegáns figurája mély és széles alapra támaszkodik. Nem tulzás, hogy az a néhány sor valósággal fel van épitve, pontos matematikai számitással és finom müvészettel. Lám, mintha számitott volna is az ellenvetésekre, mert minden ellenvetés csak arra való, hogy jobban megvilágitsa azt, amit a trónbeszéd mond. Az egyiknek például az nem tetszik, hogy a trónbeszéd a két állam érdekeinek igazságos és méltányos, kölcsönös kiegyenlitését emliti. A másik azt kifogásolja, hogy a hatvanhetes törvény szellemére hivatkozik. Nagyon örülünk, hogy ezt a két momentumot kiragadták a beszédnek ebből a nevezetes passzusából. Hadd olvassák el ujra meg ujra mennél többen, hadd emlegessék ujra meg ujra mennél sürübben ezt a kétféle alluziót, mert ez a legfontosabb, ez a legsulyosabb része annak a mondatnak, sőt ebben a pillanatban talán az egész trónbeszédnek. Ebből világlik ki a legélesebben, hogy a trónbeszéd itt hová céloz és jó, ha mentől élesebb világitásban áll a beszédnek ez a tendenciája előttünk és mindenki előtt, mert ez a néhány szó felelet az osztrák miniszterelnöknek, méltóságos, nyugodt felelet arra a pökhendi kirohanásra, amelyet Koerber ur Magyarország ellen intézett.

Néhány szó az egész, mintegy jeléül annak, hogy többre nem is érdemes az egész. Hiszen olyan világos a dolog. Koerber ur szavaiban brutális őszinteséggel szólalt meg az az osztrák felfogás, amely a kiegyezésről szólva, csak Ausztria érdekéről beszél, mert hiszen Magyarországnak nincs külön érdeke, mert hiszen Magyarország Ausztriáé, tehát amit Ausztria magára nézve jónak lát, azt köteles Magyarország is jónak vallani és elfogadni. Koerber ur szerint mi csakis arravalók vagyunk, hogy megvegyük az osztrákok iparcikkeit olyan áron, ahogy adják és eladjuk nekik a gabonánkat olyan áron, ahogy megveszik. Magyarország ne merje iparát fejleszteni, mert Ausztriának ez kellemetlen. Ellenben Ausztria fejlesztheti mezőgazdaságát, akár tetszik ez Magyarországnak, akár nem. Igy beszélt Bramarbas az osztrák miniszterelnöki széken. És erre a magyar trónbeszéd hideg nyugalommal azt feleli, hogy csakis *egy* módon lehet szó a vám- és keresdelmi kérdések nem ideiglenes, hanem „állandóbb" rendezéséről: a gazdasági *érdekeknek igazságos* és *méltányos*, *kölcsönös kiegyenlitése* alapján. Tehát itt *érdekekről* van szó, kétféle érdekről, nemcsak egyről, még pedig ellentétes érdekekről, mert ezeket az érdekeket ki kell *egyenliteni*; ki kell pedig egyenliteni *igazságosan* és *méltányosan* és *kölcsönösen*. Arról tehát szó sem lehet, hogy a kiegyezésnek immár törvénybe foglalt feltételeit Magyarország javára módositani lehessen, mert ez nem függ Ausztriától, lévén a kiegyenlités kölcsönös; arról még kevésbé, hogy Magyarország kárára lehessen módositani, mert ez ellen tiltakozik az igazság és a méltányosság, mert Magyarország máris elég áldozatot hozott méltányosságból, ennél többet követelni már az igazság rovására esnék. Hiába tehát az osztrák kardcsörtetés, Magyarország le nem mond eddig kivivott előnyeiről és Ausztriának további előnyöket nem enged. És akik ideát ebben

TÁRCA.

Anyám.

I.

Ahogy vergődtem betegen az ágyon:
Fölém hajolt és nézegette arcom.
Aztán megszólalt meleg, puha hangon:
„Eljöttem hozzád. Miért sirsz, leányom?"

S a homlokomra — úgy mint egykor, régen —
Vizes ruhát tesz. — Igazgatja ágyam.
Meleg kendőbe göngyölgeti lábam
És főz theát és megitatja vélem.

Aztán mellém ül, kötéssel kezében.
Én rátekintek és suttogva kérdem:
„A Rába partján nyilnak még virágok?"

De feleletre mindhiába várok.
Midőn már félig elnyomott az álom,
Hallom szavát csak: „Jobban vagy, leányom?",

II.

Miért sóhajtasz, édes jó anyám?
Mi űz arcodra bús, fekete árnyat?
„El kell már mennem, odahaza várnak" —
S fölém borúl és sir mint hajdanán.

Hát isten áldjon! Én megáldalak!
És köszöntetem az otthon levőket,
Az unokáid, akik nagyra nőttek,
S a házikót, amely kicsiny maradt!

A kékvizű Rábát is tisztelem
És partjain a szomorú-fűzfákat,
Külön minden levélkét, minden ágat!

Mondjad nekik, hogy csendes éjjelen
Hivásuk hallom, suttogásuk értem —
S eszembe jut, amit nekik igértem...

III.

Odamegyek meghalni tihozzátok,
Szomorú-fűzek, parti vadvirágok.

Amit halálra korbácsolt az élet:
Megtört szivem odaviszem tinéktek

Boritsátok be harasztal, levéllel
Hadd födje álmát néma, örök éjjel.

Hadd szálljon végső áldása tirátok:
Szomorú-fűzek, parti vadvirágok.

Erdős Renée.

A tüsszentés.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: ***Csehov Antal.***

Egy szép estén Ivan Dimitrievics Cservjakov, a nem kevésbé szép végrehajtó a földszint második sorában ült s látcsövén a szinpadra nézett, ahol a Cornevillei harangokat adták elő. A szinpadra nézett és hihetetlenül boldognak érezte magát.

Akkor hirtelen... — az elbeszélésekben sokszor szerepel ez az „akkor hirtelen," de az iróknak igazuk is van, az élet annyira tele van váratlan dolgokkal! — szóval Ivan Dimitrievics Cservjakov arca hirtelen összehuzódott, szemei kidülledtek üregükből, lélekzete elakadt... a messzelátót a szemétől eltávolitotta és... és tüsszentett. Nagyot tüsszentett. Senkinek sehol nem lehet eltiltani a tüsszentést. Tüsszent a parasztember, tüsszent a rendőrkapitány, tüsszentenek néha a titkos tanácsosok is. Mindenki tüsszent. Cservjakov a legcsekélyebb mértékben sem jött zavarba, amiért tüsszentett; letörülte az arcát és — mivel udvarias ember volt — körülnézett, vajjon nem vált-e terhére valakinek a tüsszentésével. És látta, hogy előtte az első sorban egy öreg ur a tarkóját és arcát gondosan törülgeti a keztyüjével s közben mintha dünnyögne valamit. Ebben az öreg urban Cservjakov ráismert Brisakov tábornokra, akinek a pénzügyminisztériumban volt állása.

— Rátüsszentettem — gondolta magában. — Nem fölebbvalóm ugyan, de azért a dolog mégis kellemetlen. Bocsánatot kell kérnem tőle.

Cservjakov köhintett, előrehajolt és a tábornok fülébe sugta:

— Excellenciádtól bocsánatot kérek, rátüsszentettem... csak véletlenségből...

— Sebaj, sebaj...

— Bocsásson meg excellenciád, az istenre kérem! Hiszen... hiszen nem akartam!

— De üljön le kérem szépen!... Ne zavarjon!...

Cservjakov zavara még nagyobb lett, bután mosolygott és a szinpadra nézett. Oda nézett, de a boldogság érzése eltünt lelkéből. Nyugtalan lett. A szünet alatt odament a tábornokhoz, egy ideig ott topogott körülötte, de aztán összeszedve magát, hebegve mondotta:

— En excellenciádra tüsszentettem!... Bocsásson meg!... Hiszen nem akartam... semmi esetre sem akartam...

— Eh, hagyja el!... Már el is felejtettem a dolgot s maga most ujra kezdi! — mondotta a tábornok és türelmetlenül biggyesztette az ajkát.

— Elfelejtette... de a bosszuság mégis ott van a szemében — gondolta magában Cservjakov,

Lapunk mai száma tizennyolc oldal.

a passzusban a szerzett jogokról való lemondást látnak, azok erősen tévednek, mert ez a leghatározottabb jogfenntartás.

Még nagyobb nyomatékot ad ennek a jogfenntartásnak *a hatvanhetediki kiegyezés szellemére* való hivatkozás. Mit jelent ez? A hatvanhetediki alaptörvény a vám- és kereskedelmi kérdések dolgában az *önálló vámterület* alapeszméjéből indul ki. A törvény szelleme szerint az önálló vámterület a természetes állapot, amelytől csak időről-időre lehet eltérni. Azt jelenti ez, hogy Magyarország ettől az állapottól *eltérhet*, ha akar s ha ezt célszerünek látja, de nem köteles lemondani róla. Azt is jelentheti továbbá, és ebben az összefüggésben kétségtelenül azt jelenti, hogy *nem is akar* lemondani róla másképpen, mint *az érdekek igazságos és méltányos és kölcsönös kiegyenlítése* utján. Azon pedig, hogy a trónbeszéd „*állandóbb*" rendezéséről beszél a gazdasági viszonyoknak, igazán nincs mért fennakadni. Az „*állandóbb*" itt ellentéteül szerepel a most érvényben levő ideiglenes, sőt tulideiglenes, mert kárhozatosan labilis rendezkedésnek, mely 1903-ig szól ugyan, de a viszonosság feltételezésével. *Ehhez képest* csakugyan állandóbb rendezést kiván az 1867 : XII. törvénycikk: — határozott időre szóló vámszövetséget, ha lehet, vámsorompós külön vámterületet, ha kell. Igy, csakis igy értelmezendő a trónbeszédnek ez a kitétele. S kérdjük most, mi kivetni valót találhat ezen a felfogáson az ellenzék?

Nyugodt méltósággal, nemes fölénynyel körvonalozza a királyi szózat Magyarországnak a kiegyezésre vonatkozó álláspontját. Az Ausztriából idehallatszó ideges toporzékolásra a magyar politika megadta im a maga okos, önérzetes, becsületes feleletét.

ORSZAGGYÜLES.

Budapest, október 29.

A törvényhozás mindkét háza ülésezett. A tisztelt Ház még csak az első lépést tette meg az alakulás felé, a méltóságos Ház ma már az egészen tulesett.

I. A képviselőház ülése.

Fabiny Teofil korelnök tiz óra után leszólt a völgybe:

— Felszólitom a képviselő urakat, hogy nyujtsák be megbizó-leveleiket. Gróf Wilczek Frigyes korjegyző ur fogja a névsort olvasni s akit felszólit, adja át mandátumát az irodaigazgató urnak.

Aztán a gyorsirók zöld asztala körül elhelyezkedett *Regele* bácsi, mellette a házelnök, mögötte a t. Ház két hivatalnoka és egy terembiztos. A képviselő urak pedig elkezdtek kiabálni: helyre! helyre! Mert egyhamar nem lesz többé olyan jó alkalom, hogy minden uj emberről megtudjak, kicsoda, milyen képe van, mint amikor le kell sétálnia a völgybe, hogy személyesen nyujtsa át megbizó-levelét. Látni akarták az uj embereket, ámbár hamarosan kiderült, hogy ez az alkalom se egészen megbizható, mert akárhány képviselő mást bizott meg mandátumának beterjesztésével. Még *Kossuth* Ferencnek is jutott ilyen megbizásból.

Maga a mandátumok benyujtásának aktusa nem volt ezuttal olyan érdekes. Máskor mérges kis megjegyzések is röpködtek a levegőben, mikor a választási jegyzőkönyvekből már egy toronyra való halmozódott fel.

Még öt esztendővel ezelőtt is hangzott:

— Hány millió fekszik ebben a papiroshalomban?

— Mennyi hazugság alá van itt a hivatalos pecsét ütve?

S még tán mérgesebb glosszákkal is kisérték a mandátumok benyujtását. Most nem. Most csendben és rendben ment az egész. Az egyetlen derüsebb epizód az volt, mikor a korjegyző *Barabás* Béla nevét olvasta s Barabás két paksamétával ment a völgybe:

— *Hány mandátumot nyujtsak be?*

Mert kettő van neki s az egyik pláne históriai nevezetességü. De az is ugy elveszett a nagy papiros-halomban, mint akár a Makkai Zsigmondé, amelyik egyébként szintén elég nevezetes dokumentum.

Hatvan perc alatt együtt volt az egész halom. Két nagy csomóba kötötték a drága papirokat s egy-egy szolga cipelte mindegyiket az iroda felé. Ugy esett azonban, hogy az egyik paksaméta megoldódott s szertehullott a sok mandátum, jegyzőkönyv, lista és melléklet. A szegény szolga is megijedt, de a közelben álló képviselők még jobban.

— Jaj, csak az enyém közte ne legyen!

Hát a széthullott, összekeveredett okmányok rendezésével nem kis dolga lesz az irodának, de majd csak megbirkózik vele. S ha a Kuriánál se lesz több baj a mandátumok miatt, mint az irodában, nyilván meg lesznek elégedve a tisztelt képviselő urak.

A mandátumokkal kapcsolatosan azok a képviselők, akiknek összeférhetetlen állásaik vannak, ezeket is irásban jelentették be a korelnöknek. Még nem mind, de igen sokan. A mai bejelentések ezek:

Morzsányi Károly, a Feudloff K. és Dietrich T. gépgyár r.-t. igazgatósági elnöke. — *Kende* Péter, a Bauerlin-féle vegyi gyárak társaságánál felügyelő-bizottsági tag és az ungvölgyi vasut igazgatósági tagja. — Dr. *Bodoky* Zoltán törvényhatósági tisztviselő. — Br. *Harkányi* János, a brassói celluloze-gyár igazgatósági tagja. — *André* Gyula, a győr—veszprém—dombóvári vasut igazgatója. — *Heltai* Ferenc, az általános vaggon-kölcsönző r.-t. és a Danubius hajó- és gépgyár igazgatója. — Dr. *Baross* János kereskedelmi minisztériumi segédfogalmazó. — *Ruffy* Pál, a községi közigazgatási tanfolyamok kormánybiztosa, a budapesti tanfolyam vezetője és a gyermek-menhelyek szervezésének kormánybiztosa. — *Salacz* Gyula, Arad polgármestere. — *Molecz* Dani, Pozsony tisztiügyésze. — *Mikszáth* Kálmán, a magyar fegyver- és gépgyár r. t. és a magyar vasuti forgalmi r. t. felügyelő-bizottságának tagja. — *Csörgheö* Gyula, a kereskedelmi minisztérium cimzetes államtitkára és a folyam- és tengerhajózási részvénytársaság miniszteri biztosa. — *Éhen* Gyula, Szombathely polgármestere. — *Hammersberg* László, Abauj-Tornamegye főjegyzője. — *Tormay* Károly, Baranyavármegye alispánja, és a margitta-szigeti belvizlecsapoló-társulat miniszteri biztosa. — *Soltész Nagy* Kálmán, Miskolcz polgármestere. — *Bogyay* Máté, a farkasvölgyi vasut felügyelő-bizottságának tagja. — *Bottka* Béla Torontálmegye főjegyzője. — *Papp* József, a máramarosszigeti királyi tábla birája. — *Hertelendy* László, főispáni titkár. — Gróf *Teleki* Domokos az Osztrák-Magyar Bank bizalmi embere. — *Hertelendy* Ferenc az államvasutak üzletvezetőségének szállitója. — Gróf *Zselénsky* Róbert, a Weitzer-féle waggongyár igazgatóságának tagja.

Az ülésben megtörtént a képviselők osztályokba sorsolása is. Ez hosszu és unalmas processzus volt. Akik bevárták a végét, tudomásul vehették a korelnök felszólitását, melylyel felhivta az osztályokat, hogy alakuljanak meg s munkájukról a csütörtöki ülésben tegyenek jelentést. Ezzel aztán vége volt az ülésnek.

Csütörtökön: — *elnökválasztás.*

A karzati jegyeket már mind szétkapkodták. Aranyért se lehet jegyet kapni. Apponyinak meglesz a gyönyörü karzatja akkor is, mikor az elnöki székből beszél először...

II. A főrendiház ülése.

Gróf *Csáky* Albin déli tizenkét órakor megrázta a csengőt: a méltóságos urak kicsiny tábora elhelyezkedett.

Aztán az alakulás munkájához fogtak.

Megválasztották háznagynak báró *Nyáry* Jenőt, jegyzőknek gróf *Almássy* Ferencet, gróf *Dégenfeld-Schomburg* Pált, gróf *Esterházy* Jánost, *Gáll* Józsefet, *Latinovits* Jánost, báró *Rudnyánszky* Józsefet, gróf *Széchényi* Bertalant és gróf *Vigyázó* Ferencet.

Majd a főrendiház összes bizottságait választották meg, gyorsan, minden zaj nélkül.

S ezzel a méltóságos Ház már tul is esett az alakulás egész munkáján. De az elnöknek még volt három előterjesztése. Először fölhatalmazást kért, hogy a király előtt a főrendek örömét tolmácsolhassa *Erzsébet Mária* főhercegnő eljegyzése alkalmából. A fölhatalmazást természetesen megkapta. Aztán néhány meleg szóval megemlékezett *Mac Kinley* tragikus haláláról s a főrendiház a maga megilletődését jegyzőkönyvbe foglalta. Végül elparentálta az elnök gróf *Széchenyi* Pál főrendiházi tagot is.

Egyéb az ülésben nem történt.

BELFÖLD.

Egy főispán lemondása. Az *Agramer Zeitung* illetékes helyről arról értesül, hogy gróf *Pejacsevics* Tivadar, Verőcze vármegye és Eszék szabad királyi város főispánja fölmentését kérte, mert Nasicon tartománygyülési képviselőjelöltnek lépett föl.

Az első mentelmi ügyek. A t. Ház még meg sem alakult, az uj képviselők még meg se melegedtek a helyükön s az első mentelmi bejelentések már meg-

---

bizalmatlanul pislogva a tábornokra — még csak beszélni sem akar. Meg kell magyaráznom neki, hogy éppenséggel nem volt szándékomban ... hogy tisztára csak a természet következménye volt. Végre is még azt találja hinni, hogy köpni akartam rá. S ha nem hiszi most, akkor később juthat az eszébe ...

Mikor hazaért, elmondta a feleségének is, hogy micsoda ügyetlenséget követett el. Ugy tetszett neki, mintha a felesége nagyon is könnyedén venné a dolgot. Először megijedt ugyan, de amikor megtudta, hogy Brisakov egy másik minisztériumból való, akkor megnyugodott.

— Egyébként menj át és kérj bocsánatot! — mondotta végül — még azt találná hinni, hogy nem tudod, hogyan kell mozogni az emberek között.

— Éppen ez az! Bocsánatot kérek és ő olyan különösen viselkedik ... Egyetlen komoly szót nem szólt. Az igaz, hogy nem is volt idő a beszélgetésre.

Másnap Cservjakov fölvette az uj uniformisát, elment a borbélyhoz, lenyiratta a haját és elment Brisakovhoz, hogy a dolgot tisztázza ... Mikor belépett a tábornok fogadószobájába, egész tömeg kérvényezőt talált ott és ott volt a tábornok is, aki a kérvényeket átvette már. Miután néhányat a kérvényezők közül meghallgatott már, ránézett Cservjakovra.

— Tegnap az Arkádia szinházban, ha Excellenciád emlékezik még — kezdte a végrehajtó — tüsszentettem és ... véletlenül önre tüsszentettem ... Bocs ...

— De ilyen ostobaság! ... Az istenért! — Aztán oda fordult a következő kérvényezőhöz. — Mi tetszik?

— Szóba sem áll velem! — gondolta Cservjakov és elsápadt. — Tehát haragszik ... Nem, ennyiben nem maradhat a dolog! ... Meg fogom neki magyarázni ...

Mikor a tábornok az utolsó kérvényezővel is végzett és belső szobáiba akart menni, Cservjakov oda lépett hozzá és dünnyögni kezdett:

— Excellenciád! Ha bátorkodtam, hogy megnyugtassam excellenciádat, az csak tisztára azért van, mert rendkivül sajnálom ... Hiszen csak véletlenségből történt, amint azt excellenciád maga is gondolhatja!

A tábornok a legsiralmasabb arcot vágta és lódított egyet a karjával.

— De hiszen ez már csufolódás, uram! — mondotta a tábornok és eltünt az ajtó mögött.

— Hogyan? ... Csufolódás? — tünődött Cservjakov. — Már hogy volna ez csufolódás? Végtére mégis csak tábornok és nem értené meg! Hát ha éppenséggel nem akarja ez a hencegő, én ugyan nem bánom, abbahagyhatom az egész bocsánatkérést! Vigye az ördög! Majd irok egy levelet, de hozzá ugyan nem megyek többé. Hitemre, nem megyek hozzá többé!

Igy elmélkedett Cservjakov, mikor hazafelé tartott. De azért a levelet nem irta meg a tábornokhoz. Sokáig gondolkozott azon, hogyan irja meg ezt a levelet, de sehogy sem tudta nyélbe ütni a dolgot. Azért másnap ujra el kellett mennie, hogy személyesen tisztázza az esetet.

— Bátorkodtam tegnap megjelenni excellenciádnál, — kezdte, amikor a tábornok kérdőleg nézett rá, — de nem azért, hogy csufolkodjam, mint ahogy kifejezni méltóztatott magát. Bocsánatot kértem, amiért rátüsszentettem. . . A csufolódás, az eszembe sem jutott. Hogyan is merészkedtem volna?! Ha csufolódni akarnánk, mi volna akkor . . . a magasabbrangu személyiségek iránt való tiszteletből?...

— Pusztuljon! — mennydörögte hirtelen a tábornok, aki kék lett és reszketett.

— Mi-i-i-it? — hebegte Cservjakov egészen meredten az ijedelemtől.

— Pusztuljon! — kiáltotta még egyszer a tábornok és dobbantott a lábával.

Cservjakov érezte, hogyan szakad meg valami a belsejében. Se látott, se hallott többé, csak odakuszott az ajtóhoz, kiment az utcára és tovább támolygott. Egészen gépiesen talált rá otthonára s mikor beért a lakásába, ugy ahogy volt, egyenruhástól a diványra dőlt és — meghalt.

érkeztek. *Szüllő* Géza néppárti ellen a perlaki járásbíróság, *Lukács* Gyula kossuthista ellen pedig a nagykátai járásbíróság adott be bejelentést rágalmazás miatt.

Az Ugron-párt. A *Magyarország* nagyon ideges, mert mi és velünk a legtöbb ujság, hivatkozni mertünk arra a különös jelenségre, hogy az Ugron-párt még most sem alakult meg. Konstatáljuk, hogy az Ugron-párt vajudásáról nemcsak mi emlékeztünk meg, sőt az egyik este megjelenő ujság, mely köztudomás szerint nagyon rokonszenvez Ugronékkal, még ma is a következőket irta:

> A függetlenségi és 48-as párt Ugron vezetése alatt álló csoportjáról azt jelentették, hogy megalakult. *Jó helyről vett értesülésünk szerint* ez a hir valótlan. A csoport a minap tartott barátságos értekezletén megbizta *Ugron* Gábort, *Bartha* Miklóst és *Holló* Lajost, hogy egy főlirati tervezetet készitsenek, amely magában foglalja a csoport politikai programmját. Ha ezt a programmot a csoport magáénak elismeri, elfogadja és sikerül a csoportnak oly politikai nevet adni, amely közjogi és gazdasági állását, politikai irányát hiven kifejezi: *akkor a csoport külön politikai párttá alakul.* Amolyan tartalék függetlenségi erő lesz, amely mint középpárt alkalmas lesz arra, hogy az egyes pártokkal elégedetlen urakat magához vonzza; alkalmas lesz arra, hogy a delegációban az ellenőrzést teljesitse, a függetlenségi politikát fokozatosan megvalósitsa és minden paklizásnak ellentálljon. E terv mellett foglalkoznak a függetlenségi sereggel való egyesülés gondolatával is. Ugy sejtjük, hogy ez megtörténhetik, ha a Kossuth-párt a delegációba való bemenetel kérdését nyilt kérdésnek hagyja.

Ha ez nem vajudást jelent, akkor mi a vajudás? Hiszen ebben világosan föltételhez van kötve még az is, hogy külön párttá alakul-e egyáltalán a csoport. De a *Magyarország* nyilván azért olyan ideges, mert a vajudást mindenki észreveszi s mert ő maga is alig tudja elfogadható okát adni, hogy mért nem akarja *Bartha* Miklós a párt elnökségét tovább is vállalni. Mert nem akarja vállalni. S ezt a *Magyarország* ma este maga is regisztrálja már, mikor az elterjedt hirekkel szemben a következőket irja:

> A bizottságokba való tagjelöléssel együttesen ejti meg az Ugron-párt most is ugy, mint más alkalommal az elnökség megválasztását. Elnöknek — ugy értesülünk — a párt legidősebb tagját és legrégibb képviselőjét, *Szederkényi* Nándort választják meg. Bartha Miklós maga is a Szederkényi elnöksége mellett foglal állást, annyival is inkább, miután őt *nagy elfoglaltsága* akadályozza az elnöki tiszt ellátásában. A párt folytatni fogja a parlamentben eddigi tevékenységét, annyival is inkább, mert kebelében öt taggal többet számlál, mint a mult országgyülésen, amikor szintén számottevő tevékenységet fejtett ki ugy ott, mint a delegációban.

Természetesen a *Magyarország* az, amelyik jobban tudja, hogy mit akar és mit nem akar az Ugron-párt csinálni. Ehhez nincs szavunk. De ha most Bartha Miklós helyébe *Szederkényi* Nándort jelölik elnöknek, ez aligha történhetett minden előzetes vajudás nélkül. S hogy a Szederkényi elnökségéről Bartha Miklós se régen tud, azt igazolja az a levele, melyet báró Podmaniczky Frigyeshez, mint a szabadelvüpárt elnökéhez irt, azt válaszolván a bizottsági jelölések ügyében hozzá intézett felszólitásra, hogy ő — *Bartha* Miklós — már nem elnöke az Ugron-pártnak s ennélfogva a felszólitást Ugron Gábornak fogja tovább adni. Ugy sejtjük, hogy a Szederkényi-kombináció csak a legutolsó órákban merült fel, éppen azért, hogy a vajudás valahogy megszünjék. Ha azonban a *Magyarország*ot idegessé teszi a vajudás emlegetése, hát ne emlegessük tovább. Nekünk egészen mindegy.

Megtámadott mandátum. Mint már emlitettük, a diósádi kerület választói dr. *Nagy* Dezső utján tegnap nyujtották be *Gabányi* Miklós megválasztottnak kijelentett képviselő ellen a képviselőházhoz intézett panaszukat. Magát a terjedelmes panaszt 32 választó irta alá; melléklete 40 eredeti okmány, amelyek közül tiz darabot a hatóságok, 12 darabot közjegyző közbenjárta mellett a választók állitottak ki; mintegy 800 szavazó irta alá az okmányokat, akiket mind erőszakkal akadályoztak meg a szavazásban. A panasz mellékleteivel együtt mintegy 70 ivre terjed és részletesen felsorolja és bizonyitékokkal igazolja ezen választás körül előfordult visszaélések és erőszakosságok, sőt büntények egész sorozatát. Amint Zilahról, a megye központjából rendes tudósitónk irja, a választókerület és az egész megye szabadelvü köreiben a diósadi választás nagy visszatetszést keltett és a felkavart szenvedélyek még most sem tudnak lecsillapodni. A hatóságok nagy erélylyel nyomozzák és vizsgálják az előfordult sok visszaélést és kutatják az azokkal kapcsolatosan elkövetett büntetteknek részeseit. A kerület szabadelvüpárti választói pedig bizton remélik, hogy a választási joguk ellen intézett ezen merényletet az illetékes fórum igazság szerint fogja megtorolni.

A szolnoki mandátum. A királyi Kuriához ma *Volentik* János és társai szolnoki lakosok peticiót adtak be *Kiss* Ferenc ujonnan megválasztott országgyülési képviselő ellen, valamint *Zrumeczky* Béla választási elnök ellen, akit részrehajlással vádolnak. A peticiót *Mandl* Sándor szolnoki ügyvéd nyujtotta be.

Apponyi és a jászberényiek.

Budapest, október 29.

Gróf Apponyi Albertnek november harmadikára Jászberénybe tervezett utja tudvalevőleg elmarad, illetve a tavaszi időre halasztódott. Ez elhatározásnak előzménye az a távirat, melyet a jászberényi szabadelvüpárt végrehajtóbizottsága intézett gróf Apponyihoz. Ebből kitünik, hogy a készülő ünnep nagy arányai miatt vált lehetetlenné hogy a novemberi zord időben tartassék meg. A jászberényiek táviratа igy szól:

> „Gróf *Apponyi* Albert urnak Budapest. A bizottság határozatától folyólag arra kérem méltóságodat, hogy idejövetelét tekintettel arra, hogy az utak járatlansága folytán a tanyai választók tekintélyes számban meg nem jelenhetnének, tekintve, hogy a diszebédre 1300-at is meghaladó jelentkezők belogadására szolgáló párthelyiség városunkban nincsen, sátor előállitása pedig már ily hüvös időben nem tanácsos, tavaszra halasztani méltóztassék.
>
> *Bathó.*"

Gróf *Apponyi* Albert erre a táviratra a következő nyilt levelet küldte a jászberényieknek:

Tisztelt választó polgártársaim! Kedves barátaim!

Annak a képviselői megbizásnak birtokában, amelyet az önök hazafias lelkesedése és a legnehezebb körülmények közt tanusitott hősies kitartása ruházott reám, az első szabad pillanatot akartam felhasználni arra, hogy köszönetemet és bámulatomat önöknek személyesen kifejezzem.

Az országgyülés megnyitását követő első vasárnap volt kiszemelve e találkozásra, amelyet valóban türelmetlenül vártam. De a beállott téli idő zordsága most megakadályozná azt, hogy választóim mindenike szeretetünk ez ünnepén azzal a közvetlenséggel vehessen részt, amelyhez mindegyikének joga van, mert mindegyik egyaránt teljesitette alkotmányos kötelességét, egyaránt érvényesitette törhetlen hüségét: és aki legtöbbet áldozott, legtöbbet türt, az talán éppen a legszegényebb sorsu, igénytelen polgár volt. Terem nem fogadja be azok tömegét, akik szándékukat nyilvánitották, hogy ez ünnepélyben részt vesznek: csak az Uristen szabad ege alatt találkozhatunk mindnyájan, ennek pedig gátat vet a novemberi időjárás.

Bele kellett hát egyeznem e találkozásunk elhalasztásába az enyhe tavaszig, de nem halaszthattam el mindnyájukhoz intézett szivből fakadó hálám nyilvánitását, amelyet e sorok tolmácsolnak önöknek. Amiért köszönetet mondok, az nem csupán a bizalom, a hüség, a szeretet, amelyet irántam tanusitottak; az még inkább az az erkölcsi erősség, amelyet alkotmányos szabadságunknak adtak, amikor a kishitüeket is meggyőző módon bebizonyitották, hogy a magyar nép méltó a szabadságra hogy tud is, akar is azzal élni és hogy ott, ahol valaki elméjét meggyőzni, szivét megnyerni birta csábitás, erőszak és rondorlat megtörik a nép jellemszilárdságának szirtjén. Az alkotmányos szabadságba, a népnek, mint politikai tényezőnek jogosultságába vetett hitnek megerősitése: az az a nagy szolgálat, amelyet önök a nemzet és a *szabadelvüség ügyének most tettek.* Ezt pedig nemcsak én becsülöm meg, akinek leginkább szivéhez nőtt meggyőződései nyertek ezzel tényes elégtételt, de megbecsüli és megbálálja minden alkotmányos érzelmü ember. Merem állitani, hogy amint önöket küzdelmükben — eltünő kivételekkel — az egész magyar közvélemény támogatta, ugy a küzdelemben tanusitott polgári erényeknek az egész ország tisztelettel adózik győzelmük örömében nagyon sokan osztoznak.

A viszontlátásra tehát tavaszkor, amikoron kikelnek vetéseink és kelni kezd majd ama vetés is, amelyet a nemzet e választásoknál jó talajba hintett el.

Ha elmulik is addig néhány hónap, lelkesedésünk és örömünk a találkozás ölött ugyanaz lesz, ami ma lett volna; mert az a szeretet, amely minket egymáshoz füz, nem szalmaláng, nem alkalmi fellobbanás, hanem tüz abból a tüzből, amely a hazafiuság oltárán örökké ég.

Isten önökkel

gróf Apponyi Albert.
Jászberény városa orsz. képviselője.

KÜLFÖLD.

Roosevelt elnöki üzenete. Annak az üzenetnek, amelyet *Roosevelt* elnök a washingtoni kongresszushoz küld, főbb pontjait már ösmeri az Unio politikai világa. A trustöket kissé kellemetlenül fogja érinteni az üzenetben ellenük mérendő csapás. Az uj elnök ugyanis a kölcsönösségi politika szükségességén kivül nyilatkozni fog *a trustök törvényhozási szabályozásáról is.* Továbbá hangsulyozni fogja a *kereskedelmi flottaszaporitásának szükségességét* és végül tiszteletet parancsoló flotta épitésének és a *panamai csatornára vonatkozólag Angliával kötendő olyan szerződésnek* az elfogadását fogja kivánni, amely elháritja mindazokat az akadályokat, amelyek utját állják annak, hogy Amerika kiépitse a csatornát.

Az angol kormány és a háboru.

Budapest, október 29.

Hétfőre, azaz tegnapra halasztották az angol kabinet döntő tanácskozását, amely végleges programmot adjon a délafrikai háborura nézve. A nagy miniszteranács összeült tegnap, de nyilván olyannyira megoszlottak a miniszterek nézetei, hogy a londoni hétfői, sőt kedden reggeli lapok sem kaphattak érdemleges hirt a tanácskozás eredményéről. Bizonyára sok fejtörést okozott annak a kommünikének a megfogalmazása, amely leplezze a kormány tagjai közt fennálló egyenetlenséget, de azért mégis mondjon valami határozottat. A miniszteranács a ma szétküldött kommüniké szerint tehát azt határozta, hogy minden tőle telhetőt el fog követni, hogy *a háborut mentül előbb befejezze.* Ezt már nagyon sokszor határozta el az angol miniszteranács, csak nem akadt vezér és sereg, amely ezt a határozatot képes lett volna végrehajtani. Valószinüleg most is igy jár az angol kormány, bármint unszolja is *Kitchenert.*

Pretória, október 29.

Remington ezredes csapatai megtámadták *Botha* Lajos táborát, ugy hogy *Botha is alig menekült meg az elfogatástól.* Menekülés közben elvesztette kalapját és revolverét, ugyszintén irományait, amelyek az angolok kezébe kerültek. Sok boer fogságba esett. Bothával csak csapatainak az a maradéka volt, amely nemrég Natált fenyegette. A többiek szét vannak szórva.

Middelburg, október 29.

Van Venter kommandójának kivételével, amelylyel Zakin ezredes e hó 21-én összeütközött, a Fokgyarmat közepén és északkeleti részén valamennyi boer sikerrel elkerülte az angol csapatokat. *Myburg, Fouché* és *Wessels* boer parancsnokok még Carmelspruit közelében tartózkodnak és bennszülöttek által lakott területekben cirkálnak. *Pyper, Bouwers* és *Smuts* parancsnokokat állandóan mozgásban tartják.

London, október 29.

Abban a beszédben, amelyet *Chamberlain* pénteken Edinburghban mondott, *szó volt Ausztria-Magyarországnak Boszniában tanusitott magatartásáról is.* Ez a rész, amelyről a hivatalos távirati jelentések semmit sem tudtak, igy szólt:

> — Most eljöhet az az idő, amikor szükségessé válhatik, hogy a fölkelők és a guerillabandák legyőzésére szigoru intézkedéseket kell tenni. Ha itt lesz az az idő, a kormány mindenért, amit tenni fog, precedens eseteket fog találni ama nemzetek eljárásában, amelyek Angolország eljárását mint barbárságot és kegyetlenséget elitélik; de mégis mindig messze lesz attól, amit ezek a nemzetek Lengyelországban, a Kaukázusban, *Boszniában,* Tonkingban és az 1870. évi háboruban elkövettek.

Cuparfife, (Skótország.) október 29.

Chamberlain gyarmatügyi miniszter itt ma beszédet tartott, amelyben azt mondta, hogy Krüger elnök, amikor Milner kormányzó tanácsait elvetette, nem fogta fel az egyesült királyság hatalmát, mely minden kétségen felül áll. Most az angol nép és a boerok kénytelenek a következményeket viselni. A háborunak régen vége volna, ha Angliában félrevezetett emberek eljárása által azt a hitet nem keltették volna a boerokban, hogy ellenállásuk által az angolokat kifárasztják. Bármily áldozatokra volna is szükség, a nép semmisetre sem fog elállani elhatározásától, mig a harcot végig nem küzdötték. Nincs kétség arra nézve, hogy a jövőben Délafrika fölött az angol lebogó fog lengeni.

London, október 29.

A tegnapi miniszteranács elhatározta, hogy minden tőle telhetőt el fog követni, hogy a *háborut mentül előbb befejeztesse.* A kabinet kimondta, hogy a *háboru csak a boerok teljes leigázásával érhet véget.* A kormány e végből *mindent meg fog adni Kitchenernek,* amit a háboru energikus folytatására követelni fog.

London, október 29.

Tegnap délután miniszteri tanácskozás volt, amelyben valamennyi miniszter részt vett. A reggeli lapok egyetlen szót sem közölnek a minisztertanács határozatairól.

London, október 29.

*Kitchener*nek egy pretóriai távirata ezt mondja: Egy keletről Zeerust felé indulóban levő angol oszlopot e hó 24-én a nagy *Marico*-folyó közelében *Delarey* és *Kemp* kommandói megtámadtak, amelyek heves előretöréssel a sürü cserjésből rohantak elő. Erős küzdelem után a boerokat visszavetették. A boerok vesztesége 40 halott, ezek között van Onitserhuysa parancsnok, az angolok közül 2 tiszt és 26 ember meghalt, 5 tiszt és 50 ember megsebesült.

London, október 29.

A Marico folyó melletti harcról Lord Kitchener még közli, hogy az ellenség 8 kocsit vett el az angoloktól. Az összes angol csapatrészek a legnagyobb vitézséggel küzdöttek. A kocsisok és tüzérek, akik a harcba keveredtek, továbbá a fedezetül szolgáló Northumberland-vadászok 37 halottat és sebesültet vesztettek. E hó 21-ike óta összesen 74 boer esett el, 60 megsebesült, 358 fogságba esett, 45 megadta magát. Lord Kitchenernek a Bothával történt összeütközésről szóló további távirata azt mondja: Rimmington ezredes Rasolinson ezredessel hosszabb menetet tett Scheumelhökbe, Ermelotól keletre, ahol hir szerint Botha Lajos 300 emberrel állott. De egy órával az angolok megérkezése előtt a boerok e hó 24-én korán reggel észak felé menekültek.

Berlin, október 29.

Fokvárosból jelentik, hogy a *pestis ujra kitört s különösen az angol katonák közül szed nagyon sok áldozatot.* Emellett a *marhavész is szinte hihetetlen vehemenciával pusztit Dél-Afrikában*, ami nagyon megnehezeti az angol hadsereg élelmezését. A boerok a kafferektől sok egészséges marhát kapnak.

Pétervár, október 29.

Moszkvából jelentik, hogy *ott tegnap nagy tüntetés volt az angol konzulátus ellen.* A konzulátus *ablakait beverték*, az épületet megdobálták sárral és plakátokat ragasztottak reá ezzel a felirással:

Verje meg az isten az angolokat!

Átkozott legyen Chamberlain és Rhodes!

A plakátokon az angol népet arra kérik, hogy legyen méltó ahhoz az országhoz, amelyik *Byront* adta a világnak.

Pétervár, október 29

Egy itteni államférfiu, akinek állandó és benső összeköttetése van *Krügerrel* és *Leyds*szal, ma azt irja a *Peterburgszkája Gazeta*ban, hogy föltétlenül megbizható értesülés szerint *az angol kormány ujabb békejavaslatot tett Krügernek*, aki azonban még egyelőre nem válaszolt rá, hanem *Leydst, Fischert, Vesselt* és *Volmarant* azonnal magához hivatta.

Fiume, október 29.

Thomson angol tábornok ma ideérkezett, hogy jelen legyen a délafrikai harctérre küldendő lovak hajóra szállításánál.

A Reichsrath ülése.

Bécs, október 29.

A képviselőház mai ülését délelőtt 11 óra 10 perckor nyitotta meg gróf **Vetter** elnök. A beérkezett irományok között van *Bianchini* és társai interpellációja *a kereskedelmi szerződések felmondása* tárgyában. Az interpellálók azt kérdezik, hogy milyen álláspontot foglal el, vagy szándékozik elfoglalni a kormány *Lusattinak* azzal az agitációjával szemben, hogy a kereskedelmi szerződést ne mondják fel és hajlandó-e a kormány, tekintettel arra a nyugtalanságra, amelyet ez az agitáció a dalmát szőllősgazdák között okozott, az izgatott kedélyeket megfelelő módon megnyugtatni és kijelenteni, hogy az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződést annak idején 1902. december 31-ike előtt *szabályszerüen fel fogják mondani.*

Az irományok fölolvasása után **Koerber** miniszterelnök az ipar támogatása érdekében tett intézkedésekre vonatkozó interpellációra válaszolt és konstatálta, hogy a beruházási törvény és az egyes tárcák költségvetéseinek végrehajtása keretében már *terjedelmes megrendeléseket tett*, illetőleg szándékozik tenni az év folyamán amelyek kerek összegben *129 millió koronára rugnak*, de hozzátette, hogy a kormány fáradozásai csak abban az esetben érvényesülhetnek, ha az 1902. évi költségvetési előirányzatot idejekorán elintézik. A kormány reményli, hogy a Ház nem fogja megtagadni erre a célra való közreműködését.

Pogatschnig azt mondja, hogy pártja a mostani kormányban sem közgazdasági, sem nemzetiségi, sem politikai szempontból *nem bizik.* Közgazdasági szempontból főleg azért nem, mert a minisztérium a földmivelésügyi tárca csekély dotálásával bebizonyitotta, hogy *nem barátja a mezőgazdaságnak*; nemzetiségi szempontból azért nem, mert *nem objektiv az egyes nemzetiségekkel szemben;* politikai szempontból pedig azért nem, mert a kormány az ugynevezett birodalmi érdek keretében, amely tulajdonképpen a németek érdekének volna nevezhető, azt kivánja, hogy *a nemzetiségek szoritsák háttérbe legvitálisabb érdekeiket.* Az ő pártja ennélfogva nem szavazhatja meg a költségvetést, különösen, ha a földmivelésügyi tárca előirányzatán nagyobb módositásokat nem tesznek.

Lupul szerint a gazdasági kérdéseket előbb kell megoldani, mint a nemzetiségi kérdéseket. A választói jog reformját kivánja a közvetlen és titkos választói jog behozatalával. A románok erős központi parlamentet és erős központi kormányt akarnak. Határozottan visszautasitja az irredentizmus vádját, amelylyel a románokat ellenségeik illetik és amely vád alja és gonosz rágalmazása egy minden tekintetben hü és lojális nemzetiségnek.

Pernerstorfer sajnálja, hogy a németek és a csehek közeledését ismét megakadályozta a nemzetiségi sovinizmus. A szociáldemokraták szükségesnek és lehetségesnek tartják a németek és a csehek megegyezését. Amig azonban a csehek közjogi követeléseikhez, a németek pedig Csehország oszthatatlanságához ragaszkodnak, minden megegyezés ki van zárva. A Stranskyval támadt legutóbbi incidensre vonatkozólag azt mondja, hogy az ő sértő szavai nem a magánembernek, hanem a politikusnak szóltak. A mostani kormányban a szociáldemokraták nem bizhatnak jobban, mint az előző kormányokban. Végül panaszkodik a rendőrség tulkapásai és egyes katonák kihágásai miatt s elvárja, hogy a képviselőház erélyesen állást fog foglalni a 14. §. alkalmazása ellen.

Kathrein kéri a házat, hogy térjen vissza az előbbi termékeny munkához. Az utolsó napok szenvedélyes vitái nem enyhitik a széles néprétegek inségét. Ha — ugymond — azt láttuk, hogy az utolsó években Magyarországgal való gazdasági viszonyainkat nélkülünk vagy ellenünk rendezték, a ház javarészt magának tulajdonithatja ezt. A költségvetés megszavazása éppenséggel nem a kormány előnye, hanem a parlamentnek kötelessége a költségvetést tárgyalni. Még egyszer kéri a Házat, dolgozzék, hogy Ausztria érdekeit és tekintélyét előmozditsa. (Tetszés.)

Zazworka csehül kezdi beszédét, majd németül folytatja és azt mondja, hogy a cseh országi nemzetiségi ellentétek kiegyenlitése a nyelvi egyenjogusag alapján lehetetlen, mert a cseh nemzetiséget és nyelvet elsőbbség illeti. Sajnálja, hogy a költségvetés nem gondoskodik eléggé Csehországról, különösen mezőgazdasági szempontból, amiért is a cseh agráriusok a költségvetés ellen fognak szavazni.

Derschatta a költségvetési vitában jó előjelt lát a Ház munkaképességére nézve. A nemzetiségi kérdésben a miniszterelnök hangoztatta semlegesség nem jut eléggé kifejezésre. A nyelvrendeletek visszavonása után is minden a régiben maradt. Kifogásolja, hogy a költségvetésben előnyben részesitik Csehországot és kijelenti, hogy a német néppárt a költségvetés harmadik olvasásánál való magatartását a kormány magatartásától teszi függővé, de minden esetre a költségvetés gyors elintézése mellett fog állást foglalni, hogy a kormánynak kellő támaszt nyujtson a magyar kiegyezés és a kereskedelmi szerződések dolgában. Elvárja, hogy a miniszterelnök ugyanazzal a határozottsággal fog fellépni a szerződő társakkal szemben, mint a Házban. Ha ugy lesz, számithat a Háznak, de mindenesetre a német néppártnak a támogatására.

Ferjancic kijelenti, hogy a szlovének ebben az államban akarják megalapitani jövőjüket és utolsó csep vérükig védelmezni fogják azt. A szlovén nép követeléseit valahára meg kell hallgatni irányadó helyen. Pártja a költségvetés expedició elintézése mellett lesz.

Steinwender kritizálja a költségvetést, melyben az egyensuly csak mesterségesen van helyreállitva azáltal, hogy különböző tételek, mint például a pénzverési nyereség, a törlesztési járadék kibocsátásából eredő bevétel stb. a bevételek közé vétetett fel. Tényleg ez a költségvetés az 1901. évihez képest 25 millió korona rosszabbodást tüntett fel. Követeli a kultuszköltségvetés leszállitását, a vasutak államositásának és az adóreformnak folytatását. Ferjancicccsal szemben megjegyzi, hogy a német államnyelv már megvan. Csak arról van szó, hogy ezt törvényben megállapitsák. (Tetszés.)

Silva Tarouca szerint pártjának kötelessége és minden oszláknak feladata támogatni a kormányt abban a pillanatban, midőn soha nem sejtett energia szavaival tanusitja, hogy kész harcra kelni Ausztria állami érdekeiért. Az ő pártja kész megtenni az első lépést a parlamenti viszonyok megjavitása érdekében. A mult kisértete azonban csak akkor fog eltünni ebből a házból és az állandó béke csak akkor fog visszatérni, ha az elkövetett jogtalanságot jóváteszik és érvényt szereznek annak a mondásnak: iustitia regnorum fundamentum. (Tetszés a jobboldalon.)

Schwegel a legnagyobb örömmel üdvözli azt, hogy ujból költségvetést tárgyalnak és reméli, hogy ezen az uton meg fognak maradhatni. Pártja kész a költségvetési vita gyors elintézésére, az összes megokolt állami szükségletek megszavazására, de a legnagyobb határozottsággal törekszik arra, hogy az államháztartás egyensulya meg ne zavartassék. A monarkhia érdekében szükséges, hogy a parlament támogassa a kormány akcióját és hogy a pártok fegyverszünetet kössenek, hogy kellő támaszt nyujtsanak a kormánynak a kiegyezés és a kereskedelmi szerződések kérdésében, hogy teljes erővel és energiával képviselhesse a parlament óhajait. A parlament és a kormány értsen egyet, akkor teljesen kielégitő kiegyezés fog létrejönni, nemcsak Ausztria, hanem az egész monarkhia érdekének szempontjából. Akkor meg lesz adva az alapja a nemzetközi gazdasági megegyezéseknek is. (Tetszés.)

A vita félbeszakitása után a *földmivelési miniszter* több interpellációra válaszolt. A vita folytatása holnap lesz.

Bécs, október 29.

A képviselőház adóügyi bizottsága *Kaizl* helyett *Kramart* választotta meg elnökké, azután megkezdte az elemi csapások esetén adandó földadóleirásról szóló inditvány tárgyalását. Az inségügyi bizottság változatlanul elfogadta az állami segitségről szóló kormányjavaslatot s azt a határozati javaslatot, hogy a kormány 1902. decemberig tartsa fönn az inséges vidékeken a takarmányszállitásra nézve fölállitott inségtarifát, továbbá egy határozati javaslatot, amely az inségesek számára ugyanilyen kedvezményeket követel a magánvasutaktól.

HIREK.

Budapest, október 29.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **József főherceg a Margitszigeten.** *József* főherceg és felesége, *Klotild* főhercegasszony ma délben meglátogatták a Margitszigetet és ott *Hohlfeld* Lajos főügyelő kalauzolásával megtekintették a szanatóriumot és az uj fürdőházat.

— **Kossuth Ferenc díszpolgár.** Abból az alkalomból, hogy *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnöke jövő hónap 16-ikán betölti 60-ik életévét, *Czegléd* város polgármestere — mint nekünk onnan jelentik — csütörtökre, folyó hó 31-ére rendkivüli közgyülést hivott egybe, melyben *Kossuth* Ferencet a város díszpolgárává fogják megválasztani.

— **Küldöttség a miniszterelnöknél.** *Krassó-Szörény* vármegye küldöttsége járt ma *Széll* Kálmán miniszterelnöknél, hogy a karánsebes—herczegi vicinálisvasut épitésének befejezését kérje. A küldöttség vezetője és szószólója *Jakabffy* Imre országgyülési képviselő volt, akinek beszédére a miniszterelnök a kérés méltányos elintézését megigérte. A küldöttség ezután *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternél tisztelgett.

— **Az egyetemi reformpártnak** mintegy ötventagu küldöttsége kereste fel ma éjszaka a *Budapesti Napló* szerkesztőségét, hogy a párt üdvözlését és köszönetét hozza azért a támogatásért amelylyel az ifjuság szabadelvü törekvései ezeken a hasábokon mindig találkoztak. Gelsei *Biró* Zoltán volt a küldöttség szónoka. Utána *Silberstein-Ötvös* Leó beszélt. Szép és tartalmas beszédeiket társaik sürü éljenzésekkel kisérték és a *Budapesti Napló* felelős szerkesztője szives köszönettel viszonozta.

— **A Mátyás-templom oszlopcsarnoka.** A budavári koronázó Mátyás-templom, az országnak e legszebb épitészeti müemléke, végre méltó müvészi keretbez jutott. A szentély oldala mögött a régi Halászbástya mentén *Schulek* Frigyes tanár tervei szerint fölépitették az uj oszlopcsarnokot, mely süveges tornyaival, széles arkádjaival és az Albrecht-utra vezető hatalmas lépcsőzetével gyönyörüen hat. Ez a csarnok Árpád-korabeli stilusban épült s egyes részei átmenetet képeznek a Mátyás-korabeli épitési irányhoz, ugy hogy a templom és kerete hü képét nyujtja középkori épitészetünknek. Egyik érdekes része az uj épitménynek az ujáalakitott *Jezsuita-lépcső*, amelyet még az idén átadnak rendeltetésének. A régi Halászbástya kiszögellésén most épitik Szent István szobrának talapzatát. A szobor maga, amelyet *Strobl* Alajos tanár mintázott, csak egy-két év mulva lesz kész. Az uj oszlopcsarnokot, mely pompás födött sétahelyül fog szolgálni, a jövő évben adják át a közhasználatnak. Az egész épitmény költségei összesen kilencszázezer koronára rugnak.

— **Edvárd király betegsége.** Napok óta végigjárja a lapokat az a hir, hogy *Edvárd* angol király gyógyithatatlan betegségben, gégerákban szenved. Hivatalosan még nem cáfolták meg ezt a hirt, sőt most egy rendesen jól értesült, nagyon népszerü londoni hetilap, a *Reyralds Newspaper* bővebb részleteket is közöl a király bajáról. Az bizonyos, hogy *a király gégerákban szenved.* Az orvosok ezt *már régebben konstatálták* és ezért vette a királyt trónralépésekor dr. *Semonst*, a legismertebb angol gégeorvost udvari orvosul maga mellé. Mivel a király sokat szenvedett, már *többször megoperálták* a gégéjét. A rákos roncsolás a bal hangszalagból indult ki, ahonnan *már háromszor távolitottak el rákos képződést.* A király a nyáron tulajdonképpen azért utazott Dániába, hogy a fredensborgi kastélyban több francia és német specialistával megvizsgáltassa magát. Nem régen éjjel hirtelen rosszul lett, mert egy rákos képződés olyan gyorsan fejlődött, hogy *a király csaknem megfulladt.* Ezt a képződést gyorsan el kellett távolitani. A király kivánságára a koronázás alkalmából tett megrendeléseket nem vonták vissza, mert nem akarják a népet nyugtalanitani. De orvosi és udvari körökben azt mondják, hogy *a király aligha éri meg a koronázást,* mert hangja hétről-hétre érdesebb, amit az orvosok aggasztó jelnek mondanak. A koronázás májusra van tervezve és az európai udvarok máris hozzáláttak az előkészületek megtételéhez, tudomást nem véve a hivatalosan velök nem közölt betegséghirekről. Igy egy mai római táviratszerint *Edvárd* király koronázó ünnepén *Viktor Emánuel* királyt az *aostai* herceg fogja képviselni. A herceg egy külön e célra alakitott hajóraj élén fog Portsmouthba menni, ahonnan nagy kisérettel megy Londonba és az olasz király sajátkezü levelét fogja átadni *Edvárd* királynak. Legalább igy áll ez a terv a papiroson. A londoni hirekből itélve aligha lesz valami ebből a missióból.

Mindezek ellenében a *Berliner Lokalanzeigernek* azt táviratozzák Londonból, hogy azok a hiresztelések, melyek Edvárd király sulyos betegségéről elterjedtek, *célzatosak és alaptalanok.* A Berlinbe érkezett táviratszerint *nem igaz, hogy Edvárd gégerákban szenved.* Azt beszélik, hogy e hireszttelések tőzsde-spekulációkra vezethetők vissza. Egy német államférfiu, aki két nappal ezelőtt kihallgatáson volt Edvárd királynál Londonban, azt mondja, hogy a király teljesen jól jól érzi magát, hangja tiszta és érces.

— **Az első fizetés.** A képviselőház tagjai november elsején felveszik első képviselői járandóságaikat, még pedig szokás szerint az október hóra járókat is, mert az országgyülés ebben a hónapban ült össze. Az október havi képviselői fizetéstől elesnek azonban azok a képviselők, akik valamely állami vagy közigazgatási állásból választattak meg, mert azok október havi fizetésüket már az illető hivatalokban felvették.

— **Magyar iró tanulmányutja.** Ifjabb *Hegedüs* Sándor most nagyobb tanulmányutat tesz a szultán birodalmában. Konstantinápolyból, az Aegei-tenger szigeteinek megtekintése után, Szmirnába ment, hol *Balint* Imre magyar kereskedelmi attasé kalauzolta. Szmirnából Hegedüs Kis-Azsia belsejébe indult s legutóbbi tudósitása szerint Kiutahia felé utazott, hogy a magyar emigráció hires tartózkodási helyéről szerezzen jegyzeteket.

— **Péterfy Jenő emléke.** *Péterfy* Jenőnek a korán elhunyt fiatal tudósnak siremlékét, melyet barátainak és tisztelőinek kegyelete állitott porló hamvai fölé, a Kis-aludy-Társaság a kerepesi-uti temetőben e hó 30-án délután három órakor leplezi le s a kegyeletes ünnepél re irodalmunk e korán elhunyt jelesének minden tisztelőjét szivesen látja.

— **Az ujoncok esküje.** A közös hadseregbeli ujoncokat november elsején fogják felesketni a Vérmezőn *Lobkovitz* Rudolf herceg, hadtestparancsnok jelenlétében. A felesketést kedvezőtlen idő esetén a helyőrségi laktanya lovaglóhelyiségében tartják meg.

— **Jótékony házaspár.** Az *Országos Gyermekvédő Egyesület* a Zuglóban, az Angol-utca és Egressy-ut sarkán kétemeletes *Gyermekvédőházat* épit. Ennek az épületnek a tetőfedő-munkálatait *Czelder* Alajos budapesti cserép- és palafedő mester végeztette. Most arról értesülünk, hogy Czelder Alajos a kétezeregyszáz korona értékü munkálatokat a maga és felesége nevében a jótékony célra adományul szánta.

— **Lónyay Sándor nyilatkozata.** Felkértek bennünket a következő nyilatkozat közlésére:

> Néhány napig távol lévén a fővárostól, csak most értesültem arról, hogy a napilapok egy része nevemet az *Egan* Ede halálával megüresedett állással hozta kapcsolatba. Szükségesnek tartom kinyilatkoztatni, hogy e hir semmi alappal sem bir.
>
> *Lónyay Sándor.*

— **Még egy bandita.** *Musolino* elfogása után az olasz carabinierik egy másik rettegett bandát is ártalmatlanná tettek. Palermoból jelenti egy táviratunk, hogy *Rosario Bufalino* hirhedt rablót a mult éjszaka a carabinierik erős harc után *Montedoro* mellett, a caltanisettai kerületben *megölték.*

— **Wlassics levele Császka érsekhez.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte dr. *Császka* György kalocsai érsekhez:

> *Nagyméltóságu és főtisztelendő érsek, valóságos belső titkos tanácsos ur!* A kalocsa-bácsi egyesült érsekségek székére történt felemeltetésének tizedik évfordulóján örömteljesen üdvözlöm nagyméltóságodat.
>
> Az érseki széken eltöltött tiz év, majd az azt megelőzőleg a szepesi egyházmegyében kifejtett főpásztori tevékenysége szakadatlan láncolata volt a hiveinek üdvére irányuló gondoskodásnak, a kulturális szükségletek és a könyörületre szorulók nagyelkü felkarolásának. Áldásos pályatutásának eredményeként a legkegyelmesebb urunk részéről ismételten nyilvánult elismeréssel jutalmazva, környezve hiveinek és főegyházmegyéje papjainak szeretetével, köztiszteletről kisérve üli meg nagyméltóságod érsekségének tizedik évfordulóját.
>
> Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy teljes elismeréssel adózzam nagyméltóságod kiváló egyházi és hazafiui érdemeinek, kivánván, hogy az isteni gondviselés adjon nagyméltóságodnak kitartó egészséget, bőséges sikert közhasznu alkotásainak gyarapithatására.
>
> Fogadja nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.
>
> Budapest 1901. október 26.
>
> *Wlassics*, s. k.

— **A Sándor-utcai palota.** Némi jóakarat és némi kegyeletesség vegyülékével nevezték el egykor a Sándor-utcai palotát palotának. Azóta az ország házának feje fölé nőtt egy pár száz igazi palota, de azért még egyre palotának mondja ezt a házat a kegyelet. A kegyeleten kivül a gazdasági életföltogás is sokat veszödött ezzel a tisztelt házzal. Nagy gond és fejtörés az, hogy mit csináljanak vele, ha már nem lesz az, ami. A képviselőház nemsokára ki fog hurcolkodni ebből a házból s a Sándor-utcai ház birtoka ujra visszaszáll tulajdonosára, a fővárosra, amely eddig évi bér fejében egy darab ujveretü körmöci aranyat kapott a magyar államtól. Ettől a bértől is elesik most már a különben elég rossz viszonyok közt élő főváros s azonfelül aktuálissá válik gondja, hogy mit csináljon a házával. A gondolatok és tervek özönéből az a terv magaslik ki, amely az országházból városházát akar teremteni. A váci-utcai ujvárosházából kitelepitik a főpolgármesteri hivatalt s a törvényi hatóság közgyülési helyiségét s mind a kettőt átviszik a Sándor-utcai palotába, amely a kettős célra csekély átalakitással teljesen meg fog felelni. A főpolgármester és közgyülés eddigi helyét *anyakönyvi hivatalnak* rendezik be s odatelepitik a IV., IX. és X. kerületi anyakönyvi hivatalokat. A ujvárosháza lokalitásait e célra szintén át kell majd alakitani. Az ujvárosháza többi, összes helyiségét a székesfőváros IV. kerületi előljárósága kapná, amely jelenleg a Magyar-utcában bérelt házban szorong, ahonnan már februárban költözködni kell. A IV. kerületi előljárósággal együtt fog áthurcolkodni az ujvárosházába a *hadmentességi dijat nyilvántartó osztály is*, amelyet az uj szervezéskor az egész főváros területére nézve tudvalevőleg ennek az előljáróságnak rendeltek alája.

— **Tüntetés Lueger ellen.** *Villach* vasuti állomásán nagy tüntetést rendeztek ma Lueger ellen, amint *Strobach* bécsi alpolgármesterrel és több bécsi városi tanácsossal a brixeni jubileumi ünnepről hazautazott. A *N. W. T.* tudósitójának az egyik városatya, aki Luegerrel együtt utazott, igy beszélte el a villachi tüntetést: Éjtélkor érkeztünk *Villach*ba. A perronon száznál is több fiatalember várta a gyorsvonatot. Amint a vonat berobogott az ifjuság a hálókocsihoz tódult, iszonyu lármát csapott és abcugolta Luegert. Azt hitték, hogy a hálókocsiban vagyunk. Ekkor Strobach kinyitotta a mi kocsink ablakát, mert a sok szivarozástól nagy volt a füst. A tüntetők felismerték Strobachot. Odarohantak, fölugráltak a lépcsőre, fütyöltek és kiabáltak: *Veszszen Lueger! Pusztuljanak a gazemberek!* Igen sokan *sarat és köveket dobáltak* a kupéba. *Schneider* képviselőt *egy kő a fején megsebesitette.* Negyedóra hosszat tartott a tüntetés.

Bécsbe érkezve, az államvasuti pályaudvaron Lueger addig nem akart leszállani a vonatról, a mig az ügyeletes rendőrbiztos jegyzőkönyvet nem vett föl az innsbrucki tüntetésről.

— **A reformáló emlékünnepe.** A Budapesti Református Theologusok Önképző Köre e hó 31-ikén dé. előtt 9 órakor a Kálvin-téri templomban reformációemlékünnepet tart. Imádkozik *Kozma* Andor, prédikál *Megyercsy* Béla, szaval *Takaró* Géza.

— **Villamos vasutasok sztrájkja.** *Bécs*ből jelentik, hogy a villamos vasut igazgatósága a vonatvezetők számára az eddigi tizenkétórás munkaidőt egy, illetve két órával meghosszabitotta. Az alkalmazottak emiatt memorandummal fordultak az igazgatósághoz és azzal fenyegetőznek, hogy amennyiben a sérelmes intézkedést nem orvosolják, november elsején sztrájkba kezdenek.

— **Pótlék a vasutasoknak.** Az állami tisztviselők mozgalmával csaknem egyidőben megmozdultak az államvasutak alkalmazottai is, hogy szorult anyagi helyzetükre felhivják a kormány jóakaró figyelmét. Ők is memorandumba foglalták kérésüket és mindenkinek el kellett ismernie, hogy abban oly szerény igényeket támasztottak, hogy méltán remélhették kivánságuk teljesitését. Egyszerüen szembeállitották a maguk fizetését az állami hivatalnokokéval és utalva kvalifikációjuk azonosságára, annak a kétszáz forint különbözetnek megadását kérték, amely az állami tisztviselők fizetésével szemben a vasutasok hátrányára mutatkozik. A mióta a memorandumuk elkészült, ismételten oly hirek szivárogtak ki közéjük, hogy a felsőbb körök kérésüket méltányosnak, jogosnak találják, annál leverőbben fogja érinteni a derék vasuti tisztikart az a hir, amely egy estilap szerint tegnap jutott volna el az államvasutak igazgatóságának Andrássy-uti palotájába. A hir szerint a vasutasok nem fizetésemelést, hanem csak fizetési pótlékot kapnának, amely körülbelül megfelelne a többi államhivatalnokok által élvezett drágasági pótléknak. A *családos vasutasok fizetésük tizenöt százalékát, a nőtelenek tiz százalékot* kapnának mindaddig, mig a fizetésrendezés végleg keresztül lesz vihető, még pedig 1902. január elsejétől kezdve. Aki ismeri a vasutasok nyomasztó helyzetét és azt az aránytalanságot, amely nehéz, felelősségteljes munkájuk és ennek anyagi elismerése közt fennáll, tudja, hogy ez a csekély segitség nem nyugtathatja meg a vasutasokat, sőt növelni fogja az elkedvetlenedést, mert még ezt a szükmarku segitséget is *csak* az államvasutak *budapesti* alkalmazottai kapják. A mily helyes, hogy a felsőbb körök tekintettel voltak a budapesti életviszonyokra, épp oly sajnálatos, hogy megfeledkeztek a vasutasok zömérol, amely kint az országban teljesiti hivatását, azzal az önzetlenséggel és buzgalommal és oly sulyos viszonyok közt, hogy igazán nem érdemelték meg a mellőzést. Egyébként azt hiszszük, hogy a kereskedelmi miniszter a nagyfontosságu kérdést ily intézkedéssel még rövid időre sem tekinti megoldottnak és a vasutasok, vidékiek és fővárosiak egyaránt méltán bizhatnak az ő humánus érzésében, irántuk mindenkor tanusitott jóindulatában.

— **Tüntetés az innsbrucki egyetemen.** Az innsbrucki egyetem magánjogi tanszékének uj tanára, Francesco *Menestrina* ellen hallgatói, a német nemzeti diákok ma tüntetést rendeztek, hogy megakadályozzák az olasz származásu tanár első előadását. A rektornak sem sikerült a tüntetőket lecsendesitenie. A diákok addig lármáztak, amig Menestrina ki nem ment a teremből. Este a német nemzeti és az olasz diákok között verekedésre került a dolog.

— **A perzsa sah elleni összeesküvés.** *Bécs*ből jelentik, hogy *Nerimán* khán perzsa követ tulzottnak mondja a sah elleni összeesküvésről elterjedt hireket. Szerinte csak annyi igaz, hogy a sah környezetéből két embert kiutasitottak Teheránból. Szóval, a perzsa követ urak nem jól beszéltek össze, mert különben egyöntetüleg cáfolnának.

— **Halálozás.** *Kanitz* Ignác nagykereskedőt, a Kanitz Ignác és fiai cég elhunyt főnökét ma délelőtt rendkivüli részvét mellett temették el. A Szabadságtéri gyászháznál megjelent számos előkelőség és a fővárosi kereskedővilág szine-java. Ott voltak a magyar Kereskedelmi Csarnok képviseletében haraszti *Jellinek* Henrik elnök, maróthi *Fürst* László és *Kunz* Ferenc alelnökök, *Beck* Marcel orsz. képviselő, *Mezei* Mór, *Tencer* Pal, *Kohner* Zsigmond hitközségi elnök, *Grünbaum* Miksa és *Beck* Dénes fővárosi bizottsági tagok, *Keppich* Lipót az izraelita kórnázak elnöke *Trebitsch* és *Weiner* Arthur igazgatók, maróthi *Fürst* Bernát, a hitelezők védegyesületének elnöke a Lipótvárosi Kaszinó küldöttsége, számos jótékony egyesület, az elhunyt fiai *Kanitz* Géza és Arthur s a gyászoló rokonság. A gyászmenet a Sas-utcán vonult végig, hol a gyász jeléül az összes üzletek zárva voltak. A kerepesi-uti temetőben *Kohn* főrabbi gyönyörü beszéde és *Lazarus* főkántor meghatható éneke után a megboldogultat örök nyugalomra helyezték.

A fővárosi ügyvédi karnak egyik előkelő tagja, perlaki *Perlaky* Kálmán halt meg tegnap délután 3 órakor. A megboldogult, aki a főváros társadalmában kiváló szerepet játszott, nőtlen volt, halálát azonban testvérein, Perlaky Jenőn és lipóczi Keczer Gyuláné kivül nagyszámu rokonság gyászolja. Perlaky Kálmán 64 évet élt.

— **Gróf Medem gyilkosa.** Másfél esztendeig három világrészben nyomozták s most végre letartóztatták a budapesti születésü *Hattas* Aladár ácsot New Yorkban. Azzal van vádolva, hogy La Plataban (Argentina) meggyilkolta gróf *Medem* Ernőt. A gyilkosság 1900. junius 20-án éjszaka történt. A vakmerő gyilkos személyleirását, valamint a véres eset részleteit annak idején azonnal közölték az összes európai és amerikai rendőrhatóságokkal, de csak most sikerült elfogni Hattas személyében a gyilkost. Hattas harminchároméves, hatalmas testalkatu ember. Tagadja, hogy a gyilkosságban része volna és azt állitja, hogy a kérdéses időben nem is volt Dél-Amerikában.

— **A pornografia ellen.** A budapesti negyedik kerületi iskolaszék fölterjesztést intézett a főváros tanácsához, amelyben intézkedéseket kér a szemérmetlen képeknek közszemlére helyezése ellen. Az utolsó rendes ülésen szóba került, hogy egy erkölcstelen illusztrált lap képeit és szeméremsértő képes levelezőlapokat tesznek a szivarosboltok kirakataiba, amelyeknek aztán az iskolásgyermekek és kis iskolás-leányok a leghűségesebb bámulói.

Daczára annak, hogy ezt a fölterjesztést az iskolaszék egyhangu határozata alapján tették s igy közkivánságra, kétségkivül sok alapos ok folytán kértek orvoslást, hangsulyoznunk kell, hogy a hatóságnak ilyen cenzuraszerü intézkedésekkel óvatosan kell bánnia. A hatóságok szemérmessége gyakran megdöbbentő s volt már eset arra is elég, hogy a tulságos szemérmesség többet ártott egy nép esztétikai nevelésének, mint némi szemérmetlenség a kisdedeknek, akik különben is ma már oly kevesen vannak...

— **Gróf Széchenyi Pál halála.** Gróf *Széchenyi* Pálnak, az elhunyt volt miniszternek holttestét tegnap este tiz óra után a földmivelési minisztérium palotájába vitték, ahol ma ravatalra helyezték. A minisztérium homlokzatán négy hatalmas fekete lobogó hirdeti a gyászt. A kapuzatot és az épület belsejében a lépcsőcsarnokot, a folyosókat mindenütt gyászdrapériákkal gazdagon diszitették és délszaki növényekkel ékesitették. A ravatalos terem a minisztérium első emeletén lévő hivatalos helyiségnek várószobájában van. A ravatalos terembe a miniszter helyiségein keresztül lehet bejutni, amelyeket szintén teljesen feketébe vontak. A ravatal dészaki növények, virágok és lobogó gyertyák sokasága között áll. Az érckoporsó magas gyászdrapériás emelvényen nyugszik. A holttestet ma délelőtt a családtagok jelenlétében lefényképezték és azután egyelőre ráólmozták az üveglödelet. A ravatalt 12 óra után a minisztérium hivatalnoki kara és a nagyközönség tekintette meg. Holnap 10—12 óra között még a nagyközönség is megtekintheti a ravatalt. A beszentelés délután három órakor lesz és azután a koporsót Nagy-Czenkre szállitják.

O felségét a királyt gróf *Széchenyi* Pál holnapi temetésén gróf *Apponyi* Lajos, magyarországi udvarnagy fogja képviselni.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter özvegy gróf *Széchenyi* Pálné, született gróf *Andrássy* Erzsébethez az alábbi részvétiratot intézte:

Nagyméltóságu grófné! A megrendítő csapás sulya alatt, mely nagyméltóságodat szeretett férjének, felejthetetlen hivatali elődömnek váratlan elhunytával mindnyájunkat érte, sokkal inkább érzem a lesujtó gyászt, semhogy e pillanatban vigasztaló szavakat találnék. Nemcsak, mint az üdvözült régi tisztelője, de ugyis, mint nyomdokainak hü követője és alkotásainak ez időszerinti őre, mély tisztelettel kérek részt abban a gyászban, mely nagyméltóságodra és az egész igen tisztelt családra borult.

Az üdvözült nemrég felkeresvén a minisztériumban, bucsuzáskor e szavakat mondta: *Ebben a házban engem mindenki szeretett.* Én hozzátettem, hogy most is tiszteli és szereti őt itt mindenki; ma pedig azt mondom, hogy az egész tisztviselői kar különbség nélkül gyászolja és egyenlő hüséggel őrzi fenköit emlékét.

Engedje meg nagyméltóságod, hogy mély gyászunknak, igaz fájdalmunknak ugy a magam, mint az egész tisztviselői kar nevében kifejezést adhassak azon forró óhaj kiséretében, vajha enyhitené nagyméltóságodnak és szeretteinek fájdalmát az általános részvét és adna a mindenható elég erőt nagyméltóságodnak és kedveseinek a mérhetlen csapás elviseléséhez. Kiváló nagyrabecsüléssel vagyok nagyméltóságodnak. Budapesten, 1901. évi október 29-én, kész szolgája

Darányi Ignác s. k.

A miniszterelnök a kormány részéről az elhunyt főur ravatalára babérkoszorut helyeztetett, melynek széles nemzetiszinü szalagján a következő felirás van: *Gróf Széchenyi Pál volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek — a m. kir. kormány.*

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága ma ülést tartott, mely a társaság váratlanul elhalt elnöke, gróf *Széchenyi* Pál emlékének volt szentelve. *Kornfeld* Zsigmond, a társaság alelnöke megható beszédben emlékezett meg azokról az érdemekről, melyeket gróf *Széchenyi* Pál sok évi tevékenysége alatt a haza, a társadalom és a közügyek szolgálatában szerzett. Melegen ecsetelte az elhunyt gróf férfias erényeit és különösen kiemelte ama buzgó, céltudatos és önfeláldozó működést, melylyel a társaság ügyeit — mint annak elnöke — megalakulása óta a legutóbbi hét év alatt oly hathatósan előmozditotta. Az igazgatóság elhatározta, hogy elhunyt elnöke özvegyéhez részvéttáviratot intéz, az elhunyt gróf ravatalára koszorut helyez és a végtisztességen küldöttséget képviselteti magát. A küldöttség tagjai *Kornfeld* Zsigmond alelnök, *Biró* Tamás, *Pekár* Imre, *Ribáry* Sándor és *Vértessy* Ferenc igazgatósági tagok, továbbá az üzletvezető igazgatóság tagjai.

— **Házasság.** Dr. *Szántó* Manó fővárosi gyakorló orvos november hó 3-ikán esküszik örök hüséget *Ring* Stefi kisasszonynak, *Ring* Mór kir. közjegyző leányának *Zsolnán.*

Bednarik Antal fővárosi tanitó e hó 31-ikén délután ½6 órakor vezeti oltárhoz *Kovalovszky* Mariska fővárosi tanitónőt a Bakács-téri templomban.

Wolf Sándor, a Wolf-testvérek cég beltagja, eljegyezte *Heimler* Ilona kisasszonyt Szombathelyen.

— **Gyanus lezuhanás.** Bernből jelentik, hogy az Inn szakadékában a Sanct-Moritz alatt halva találtak egy dr. *Reeh* nevü uriembert, aki mástél év óta mint fürdővendég tartózkodott Celerinában. Valószinünek tartják, hogy Reeh barangolás közben ugy zuhant le egy 70 méter magasságu sziklafalról, de mivel tárcája aranyórája és lánca hiányzik, nem lehetetlen, hogy Reeh büntettnek lett az áldozata.

— **Az anarkhisták.** Az amerikai köztársaság elnökét elföldelték, gyilkosát kivégezték s evvel egyidőre meg van oldva a társadalomnak az anarkhiával szemben való védekezése. Egységes védelmi tervet nem tudtak kieszelni még Európa kormányai s a folytonos rendőri ellenőrzés, ha célra vezető lehetne is, kimeriti a rendőri hatóságokat. Nem csoda ilyen módon, ha az angol és amerikai lapok erős támadásokat intéznek az amerikai kormány ellen, amiért nem őrködnek eléggé a társadalom álma fölött s nem gyakorolnak elég nagy felügyeletet az anarkhisták felett. Panaszt tesznek amiatt, hogy az anarkhisták mindenütt nyilvános és titkos összejöveteleket tartanak s nyilvánosan szövik gyilkos terveiket. A *World* cimü lap ebben a kérdésben meginterviewolta Roosewelt elnök egyik titkárát.

Tudja-e ön, — igy kérdezte a hirlapiró — hogy miért lazitották meg a felügyeletet az anarkhisták fölött?

— Azért, mert Czolgosz merénylete óta özönével érkeztek a denunciálások. Egyetlen követ sincsen Washingtonban, aki ne tett volna följelentést az uralkodójuk ellen tervezett összeesküvésről. *Az összes követek* megostromolták a kormányt és az elnököt, ugy, hogy egyetlen nyugodt pillanatunk sem volt. Följelentés érkezett, hogy *Vilmos* német császár ellen terveznek merényletet, majd hogy *Ferenc József* király ellen szőnek összeesküvést, majd hogy *Viktor Emánuel* olasz király életére készülnek törni. Nem volt egyetlen uralkodó sem, akit a följelentések szerint az anarkhisták meggyilkolni ne készültek volna. Sőt a hollandi követ is följelentést tett, hogy *Vilma* királyné ellen is merényletet terveznek. Az ifju királynét állitólag azért szemelték ki áldozatul, mert nem igen vette szivére a boerok ügyét.

Roosewelt elnök e riasztó hirek miatt az Egyesült Államok összes rendőrségét mozgósitotta. Éjjel-nappal sürgönyözött, levelezett, mig végre arról győződött meg, hogy a hiresztelésekből egyetlen egy szó sem igaz. Ennek következtében tehát nem háborgatjuk többé az anarkhistákat.

A *World* ehhez hozzáteszi, hogy ez ugyan nem mentség, mert az anarkhisták olyanok, mint a vérengző állatok, akiket nem szabad felügyelet nélkül hagyni, Erre a célra egy külön rendőrség szervezését ajánlja. Végül elmondja, hogy Pattersonban nemrég nyolcszáz dollár alaptőkével egy anarkhista bizottság alakult, amelynek jelszava. A zsarnokok meggyilkolása!

— **Összeomlott állvány.** Ma délben a nagymező-utcai uj telefonpalota épitkezésénél halálos kimenetelü szerencsétlenség történt. Az épület külső része már teljesen elkészült s most a palota belső részén dolgoznak a munkások. Egy nagy teremben a gerendákat akartak felállitani s ehhez állványokat épitettek körül a teremben. Ma délután háromnegyed tizenkét órakor az egyik állvány leszakadt, amikor éppen tiz munkás foglalatoskodott. Mind a tiz munkás lezuhant rajta A gerendák maguk alá temették *Strafka* János napszámost, aki meghalt. A többi munkás csak jelentéktelenül sérült meg. Stratka holttestét az orvostani intézetbe szállitották. A rendőrség vizsgálatot inditott, hogy mi volt az oka az állvány összeomlásának.

— **A detektivfőnök temetése.** Dr. *Ruttner* Sándor rendőrkapitányt, a budapesti állami rendőrség detektiv-testületének tegnapelőtt hirtelen elhunyt főnökét ma délután három órakor temették a Nádor utca 32-ik számu gyászházból óriási nagy részvét mellett. A gyászszertartáson ott láttuk a megboldogultnak rokonságát, *Rudnay* Béla főkapitányt *Pekáry* József főkapitányi helyettest, *Bornemissza* Boldizsár főparancsnokot, *Urs* Nándor, *Csajlik* Antal és *Zsarnay* Győző rendőrtanácsosokat, *Rédey* Miklós, *Boda* Dezső, *Krecsányi* Kálmán, *Sajó* Sándor és *Garlathy* Győző rendőrkapitányokat, *Pavlik* József főfelügyelőt és testületben kivonult a tisztikar és a detektivek. Az elhunytat az udvarban szentelték be. A koporsót a rendőrségi tisztikar és a detektivtestület hatalmas két koszoruja diszitette. A koporsó oldalán öt rendőr állott diszőrséget. A szertartást *Zatkovics* lipótvárosi római katholikus segédlelkész végezte. A beszentelés után a koporsót a négylovas diszhintóra helyezték, amelyet kétoldalt és elől egy-egy félszázad gyalogos és egy félszázad lovasrendőr kisért. Az elhunytat a gyászházból az uj temetőbe vitték és ott helyezték el örök nyugvóhelyére.

— **Boer tréfa.** A 13-ik angol ezredet, amelynek odalenn Afrikában van mostanában dolga, egy idő óta *Ádám ruhás ezrednek* hivják. Ennek persze egy kis története van, amelyet igy mond el egy külföldi lap: Klersdorp közelében a 13-ik angol huszárezred tizennégy emberét elfogták a boerok. Mivel ruhákban éppen nagy volt a hiány, a boerok egész az utolsó szál ruháig levetköztették az angol katonákat, akiket azután ilyen állapotban visszaküldöttek az angol táborba. A következő napon ugyanennek az ezrednek negyvennyolc embere fölszólitást kapott társai megbosszulására, de ezek is arra a sorsra jutottak, mint bajtársaik. Ők is boer kézre kerültek és őket is levetkőztették. És ők is visszamehettek nagy pironkodva az Adám-kosztümben az ezredükhöz.

— **Az üres kirakat.** Betörés volt a városban. Éjnek idején egy ragyogó ékszerüzletet fosztottak ki s hajnalra kelve a gazda megdöbbenve látta, hogy kincseket érő kirakata üres. Az ujságok hasábos cikkeket irtak az esetről és városszerte megindult a népvándorlás. A szük belvárosi utca csak ugy nyüzgött a sokaságtól, ember szorongott ember hátán s ökölcsapásokkal törtek előre, hogy megbámulhassák az üres kirakatot. Délben megjelent a rendőrség s kardlapozva verte szét a sokaságot. A gyerekek sikoltoztak, az asszonyok bemenekültek az üzletekbe, másnap interpelláció volt a képviselőházban s este, mikor vacsoránál összeült a család, kiváncsian kérdezték egymástól.

— Láttad?

— Hogy ne. Reggel első dolgom az volt, hogy megnézzem.

A képes hetilapok közölték a fotografiáját, egy uj operettben a becézgetett primadonna kuplét zengett róla s a kiadó boltok kirakatai busan sóhajtoztak:

— Hiába! Mindenhez szerencse kell. Az egyik üres kirakatot senki sem nézi meg, a másikat pedig az egész világ megbámulja. Pedig egyik üres kirakat éppen olyan mint a másik.

— **Életuntak.** *Weiner* Adám magánhivatalnok az éjszaka a Millennium-szállodában főbelőtte magát. A mentők könnyü sérülésével a Rókusba vitték. — *Predasch* József 63 éves ácslegény ma a Gellérthegyen egy bokorban felvágta a hasát és az ereit. Sulyos sebeivel a Rókusban ápolják. Életuntságának oka a nyomor. — Ma délben *Feireud* Pál 27 éves kereskedősegéd a Fő-utca 92. szám alatt levő *Királyfürdőben* a gyomrába lőtt. Eszméletlen állapotban vitték a Szent János-kórházba. Reménytelenül szeretett, azért akart meghalni. A zsebében egy lepecsételt levelet találtak, amely *Turcsek* Erzsébet szakácsnőnek Fő-ut 83. szám alá van cimezve.

— **Merénylő férj.** Ma reggel véres merényletet követett el egy elkeseredett férj a felesége ellen. *Schwarcz* Sámuel pincért elhagyta a felesége, mert kicsapongó életet élt. Az asszony a Csömöri-ut 46. szám alatt levő fűszerüzletben kapott alkalmazást, ahol lakott is. Schwarcz, akinek a Dob-utca 18. szám alatt van a lakása többször kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de az asszony nem hallgatott a könnyelmü ember szavára. Schwarcz erre bosszut esküdött. Ma reggel lesbe állt a Csömöri-ut 46. számu üzlet előtt s amikor hat óra tájban kinyitották a boltot, berohant és egy élesre fent konyhakéssel összeszurkálta az asszonyt, aki egyedül volt az üzletben. A szerencsétlen asszony segélykiáltásaira a járókelők berontottak a boltba s a dühöngő embert lefogták. A szerencsétlen nő ekkor már több sulyos sebből vérezve, eszméletlenül esett össze. A mentők a sulyosan összeszurkált asszonyt a Rókusba vitték, a merénylő férjet pedig a rendőrség letartóztatta.

— **Robbanás egy udvarban.** Nagy riadalmat okozott tegnap délután a Kerepesi-ut 45. számu házban egy robbanás. Az udvaron végigvonuló csatornában a kiömlő gáz folytán robbanás történt s a felrobbant gáz óriási dörejjel szakitotta fel az udvar kövezetét. Az ablakok betörtek s mintha valami földindulás történt volna, az egész ház valósággal megrendült. A robbanás idején szerencsére nem volt senki az udvaron s igy nem történt szerencsétlenség. A gázvezeték a csatorna mellett vonul el. Az egyik gázcső megrepedt; a kiömlő gáz a csatornában összegyülekezett s igy történt a robbanás.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó összes állomásain keresztül ma este cigányzene lesz hallható, melyet 8 órától 11 óráig fog közvetiteni az előfizetők szórakoztatására. A cigányzene-közvetités, mely az Emke- és az Elite-kávéházból történik, megszakitást szenved 8 óra 15 perckor a külföldi tőzsdezárlatok és 9 óra 30 perckor az esti felolvasással, mikor is az est folyamán érkezett legujabb hireit és táviratait olvastatja fel a beszélő ujság szerkesztősége.

(x) **Csuz és köszvény** ellen elismert legkitünőbb szer a *Zoltán-féle kenőcs.* Ára 2 korona. Zoltán Béla gyógytárában, Budapest, V., Sétatér-utca és Szabadságtér sarkán.

(x) **Vásároljanak osztálysorsjegyeket Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V., Fürdő-utca 10. Egy egész á 12 kor, ½ á 6 kor., ¼ á 3 kor., ⅛ á 1·50 kor.**

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E.** vagy **E. K. E.** gyujtót.

Mihály nagyherceg Budapesten.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 29.

Nikolajevics Mihály nagyherceg, az orosz cári család legidősebb tagja ma reggel óta a magyar fővárosban időzik mint királyunk vendége. A főváros lakossága lelkes üdvözlettel fogadta királyunk barátját, aki e látogatással megismerni akarta a magyar fővárost, amelynek csodás fekvéséről, hatalmas fejlődéséről oly sok szépet hallott. Mi magyarok természetesen azért is örülünk e fejedelmi vendégségnek, mert ujabb dokumentuma a világ előtt Magyarország állami önállóságának és annak, hogy Budapest valóban az uralkodó székvárosa.

A már hetvenéves nagyherceg most először van Budapesten, ahova egyenesen a Kaukázusból jött. Az ut nagyon hosszu volt, hat napig ült a nagyherceg egyfolytában a vonaton, amig a Kaukázusból Budapestre érkezett. Utazásának nem is Budapest a végcélja, hanem Drezda, ahova orvosi kezelés végett utazik.

Sok szépet hallott már a nagyherceg Budapestről, de azt is tudta, hogy királyunk most itt időzik, azért szánta rá magát, hogy Budapestet utba ejtve meglátogassa koronás barátját — akit tizenhét év nem látott. — *Nikolajevics Mihály* nagyherceg 1884-ben találkozott utoljára királyunkkal Skiernevicében, ahol akkor a hires három császártalálkozás volt. *II. Sándor* cár, *I. Vilmos* német császár és *I. Ferenc József* találkoztak akkor Skiernevicében. Azóta természetesen nagyot fordult a világ. Oroszországban, a nagyherceg hazájában azóta már a harmadik cár uralkodik, a német birodalom trónján is a harmadik császár ül s a három uralkodó közül egyedül a mi királyunk él még most is tartós egészségben, népei örömére és szerencséjére.

Nikolajevics Mihály nagyherceget régi barátjául tiszteli ő felsége; látogatásának nagyon örvend s a mai udvari ebéden is a legszeretőbb figyelemmel halmozta el.

•

A fővárosnak, illetve az itt időző királynak vendége van: *Nikolajevics* Mihály orosz nagyherceg, *I. Miklós* cárnak egyetlen élő fia, a most uralkodó cár nagybátyja ma délelőtt Zsolnán át Budapestre érkezett. Az orosz vendég érkezése 9 óra 45 perere volt jelezve, de az orosz vonat Zsolnára 48 percnyi késéssel érkezett, amely időből a magyar államvasutak vonalán csak 28 percet hozhattak be. Husz perccel a vonat érkezése előtt ő felsége nyitott kocsin, az ő nevét viselő orosz koeholmi testőr-ezred ezredesi egyenruhájában gróf *Paar* főhadsegéddel érkezett meg az indóház udvari terme elé, ahol gróf *Kapnist* orosz nagykövet és kisérete, báró *Schilling* nagykövetségi tanácsos és *Roop* ezredes katonai attasé várták akikkel a király csaknem egy negyed óráig társalgott. *Ludvigh* Gyula, a magyar államvasutak elnök-igazgatója kijelentette, hogy a vonat közeledik, mire ő felsége a perronra ment, ahol a vonat érkezését bevárták.

Midőn a vonat berobogott, a hálókocsi perronján feltünt *Nikolajevics Mihály* nagyherceg daliás alakja, a nevét viselő 26. számu magyar gyalogezrednek ezredesi egyenruhájában.

A mint a vonat megállt, a nagyherceg könnyed lépésekkel leszállott a kocsiból s ő felsége felé sietett, akivel kétszer csókot váltott. A nagyherceg ezután ő felségének bemutatta kiséretét, névszerint *Winspeare* és *Tolsztoj* hadosztálytábornokot, *Schirnisky* herceg hadsegédet, nemkülönben udvari orvosát, dr. *Kandert*, mire ő felsége gróf *Paar* lovassági tábornokot, főhadsegédét és báró *Apor* őrnagy szárnysegédet mutatta be a nagyhercegnek.

Miután még gróf *Kapnist* nagykövet és kisérete tisztelgett a nagyhercegnél, nyitott kocsiban a nagyherceg Bristol-szállóbeli lakására hajtattak. Tizennégy szobát rendeztek itt be a nagyherceg és kisérete számára az épületnek a Dunára nézö részében az első emeleten s a szállónak a korzóra nyiló kapuját is teljesen a magas vendég és kisérete számára foglalták le.

Az első kocsiban ő felsége ült vendégével, a másodikban *Winspeare* hadosztálytábornok gróf *Paar* főhadsegéddel, a harmadikban *Tolstoj* hadosztálytábornok *Schirnisky* herceggel, a negyedikben dr. *Kander* báró *Apor*ral.

A közönség, amely a nyugati pályaudvar környékét és a Váci-körutat nagy tömegben lepte el, meleg ovációkkal fogadta a királyt és vendégeit, akik a Váci-körúton, a Deák Ferenc-utcán és az ez alkalommal kivételesen kocsizhatóvá tett Duna-soron végig a Bristol-szálló elé hajtattak, amelynek erkélyéről hatalmas orosz és magyar lobogók lengenek.

Ő felsége a nagyherceget felkisérte lakosztályába, ahonnan gyönyörü kilátás nyilik a Dunára, a királyi várlakra és a budai hegyekre.

Ő felsége félóra hosszáig időzött a nagyhercegnél. Nemsokára ezután *József* és *József Ágost* főhercegek tettek a nagyhercegnél közel félórai látogatást.

A nagyherceg félórai pihenés után kocsira ült, hogy a várba hajtasson. A budai királyi várban a diszőrség a főhercegeknek járó katonai tisztelgéssel fogadta. Fél óráig időzött a nagyherceg ő felségénél, azután néhány percre meglátogatta *József* főherceget is. Háromnegyed egykor tért vissza a Bristol-szállóba, ahol csakhamar villásreggelihez ült. A menü ez volt:

Consommé
Omelette au Truffes
Fruit au bleu
Cotelettes d'agneau à la Villroy
Haricots verts
Fromage
Fruits

Ezalatt egymást érték a látogatók a szállóban. Ott voltak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Plósz* Sándor, báró *Fejérváry* Géza, *Darányi* Ignác, *Hegedüs* Sándor és *Wlassics* Gyula miniszterek, *Gromon* Dezső, *Nemeskéri Kiss* Pál és *Bernáth* Géza államtitkárok, *Czibulka* altábornagy, stb.

Délután három órakor ő felsége ujból fölkereste a szállodában *Mihály* nagyherceget, aki már a fogadó lépcsőházában várakozott rá. Mind a ketten nyitott udvari hintóba ültek és minden kiséret nélkül sétakocsizásra indultak. Csak jó távolságban követte az udvari fogatot egy fiakkeren *Kalmár* szolgálattévő detektiv.

A király vendégével a Deák Ferenc utcán és Váci-körúton át hajtatott ki az Andrássy-utra. Az eredeti terv az volt, hogy a ligetbe kocsiznak, de a nyirkos időre való tekintettel az Erzsébet-körutra fordultak és a Kerepesi-uton, Vámház-körúton s a Ferenc József-hidon keresztül Budára hajtattak. Lassu ügetésben jutottak el egész a Margit-körutig. Onnan visszafordultak az Albrecht-utra és a Lánchidon át jöttek vissza a szállodáig ahol a nagyherceg szivélyes bucsuzás után visszavonult lakosztályába, a király pedig hazahajtatott a budai várlakba. A sétakocsizás alatt a nevezetesebb épületek előtt meglassitották a kocsi járását és a nagyherceg a király magyarázása mellett látható érdeklődéssel szemlélt meg mindent.

Ő felsége ma este hat órakor *diszebédet* adott a budai királyi várlakban *Nikolajevics Mihály* nagyherceg tiszteletére. Ő felsége a király jobbján a nagyherceg, bal oldalán gróf *Kapnist* orosz nagykövet ült; a nagyherceg jobb oldalán *József* főherceg foglalt helyet, mig a nagykövet mellett *Széll* Kálmán miniszterelnök ült. *Széll* Kálmán miniszterelnök és *Lukács* pénzügyminiszter között báró *Krieghammer* hadügyminiszter ült, aki ma ő felségénél kihallgatáson megjelent s ő felsége ekkor hivta meg a legfelsőbb udvari ebédre; az ebéden azonkivül résztvettek: a nagyherceg kisérete: *Winspeare* és *Tolstoj* hadosztálytábornokok, *Schirinsky-Chikniatoff* herceg, hadsegéd és dr. *Zander* udvari orvos; *Lvov* herceg budapesti orosz főkonzul, *Roop* ezredes, orosz katonai attasé és báró *Schilling* nagykövetségi titkár; továbbá báró *Fejérváry* Géza, *Lukács* László, *Wlassics* Gyula, *Darányi* Ignác, *Cseh* Ervin, *Plósz* Sándor és *Hegedüs* Sándor miniszterek; *Rohonczy* György, *Czibulka* lovag és *Klobucár* Vilmos altábornagyok; gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfras* táborszernagy főhadsegédek: gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, aradvári *König* Károly osztályfőnök; dr. *Kerzl* József udvari tanácsos, udvari orvos; báró *Apor* őrnagy szolgálattevő szárnysegéd, báró *Vécsey* kapitány, kamarás.

Ebéd előtt ő felsége, aki ismét orosz ezredes egyenruháját viselte, a nagyhercegnek, aki osztrák-magyar egyenruhában jelent meg, bemutatta a minisztereket és azokat a meghivottakat, akiket eddig a nagyherceg nem ismert.

Az ebéd után hosszabb cercle volt, amely alkalommal a nagyherceg a legszivélyesebben társalgott *Széll* Kálmán miniszterelnökkel valamint a többi miniszterrel. Elmondta a nagyherceg, hogy már 17 év óta nem látta ő felségét és hogy nem akarta elmulasztani azt az alkalmat, hogy meg ne látogassa ő felségét. Ifju éveiben atyjával, Miklós cárral, már volt Budapesten, de csak átutazóban és ebből az időből nem őrizte meg benyomásait. A mai sétakocsizása, amelyet ő felsége oldalán tett, feledhetetlen lesz előtte. A leghizelgőbb elismerés szavaival nyilatkozott a fővárosról, fekvéséről épületeiről.

Holnap a nagyherceg ő felsége társaságában folytatni fogja a főváros megtekintését és este meg fog jelenni a királyi Operaház előadásán; holnapután elutazik a nagyherceg és pedig Drezdába, ahol hosszabb ideig fog tartózkodni.

•

Egyes lapok azt irták, mintha gróf *Tolstoj*, a nagyherceg hadsegéde, gróf *Tolstoj* Leo fia volna. Ez a hir már ezért is képtelen, mert gróf *Tlostoj* hadsegéd maga is koros ember.

•

Nikolajevics Mihály orosz nagyherceg tiszteletére az *Operaház*ban holnap diszelőadás lesz, amelyen a király is megjelenik. Az előadás müsora a következő:

I. *Nyitány.* Erkel F. „Hunyadi László" cimü operájából.

II. *Bánk bán* 1. felvonásából: 1. Bordal. 2. Tánc: a) nagy kettős, b) magyar tánc. 3. Finale.

III. *A piros cipő.* Ballet.

Az előadást bérletszünetben (25. sz.) rendes helyárak mellett tartják s 7½ órakor kezdik.

Czolgosz kivégzése.

Budapest, október 29.

Mac Kinley gyilkosa elvette büntetését a földi igazságszolgáltatástól. Az elvetemült gonosztevő ma reggel hét órakor megszünt élni: pár pillanat alatt átjárta leszijjazott testét a hatalmas villamos áram, nem is vonaglott belé s a villamos székről elvitték Czolgosz holttestét egy mészgödörbe. Ott földelték el ugy, hogy nyoma se maradjon sirjának.

A kivégzésről a következő táviratok szólnak:

London, október 29.

Czolgoszt, aki eddig a külvilágtól a legszigorubban el volt zárva (még őreinek sem volt megengedve, hogy beszéljenek vele), ma reggel hat órakor felkeltették és értésére adták, hogy ütött utolsó órája. A gyilkos, aki nem tudta, mikor fogják kivégezni, halálsápadt lett és a börtönigazgatónak arra a kérdésére, hogy mit kiván enni, vagy inni, nem volt képes válaszolni. Az egyik őr egy teljesen uj fekete öltözetet hozott. Az elitélt az öltözködés után egy cigarettát és egy pohárka whiskyt kért, amit azonnal elébe tettek. Ezalatt a kivégzési szobában, melyet a siralomházzal, ahol a gyilkos be volt zárva, folyosó köt össze, az a huszonhat személy gyült egybe, akik a törvény szerint jelen lehetnek a kivégzésnél. A törvény pontosan meghatározza, hogy kik lehetnek ott: 12 esküdt, az államügyész, a védőügyvéd, egy pap, több orvos és néhány elektrotechnikus és őr.

Háromnegyed hét órakor a főelektrotechnikus az egybegyültek előtt még egyszer kipróbálta a villamos széket és miután mindent rendben talált, a börtön igazgatója és néhány őr a gyilkos cellájába mentek, ahol az igazgató (warden) a következő halálos ítéletet olvasta fel az elitélt előtt:

New-York-államnak Isten kegyelméből szabad és független népe
az auburni államfogház wardenjának (igazgatójának) üdvözletét küldi.

Ezennel utasittatik, hogy ez évi október 28-án kezdődő héten az alulirt biró által ma Czolgosz Leon F. ellen kimondott ítéletet végrehajtsa, intézkedjék, hogy nevezett Czolgosz Leon F. testén át villamos áram vezettessék, mely elég erős legyen arra, hogy halált okozzon; az áram addig alkalmaztassék, amig nevezett Czolgosz Leon F. meghal.

Buffalo, 1901. szeptember 26-án.

Truman C. White,
New-York-állam főtörvényszékének birája.

Az itélet felolvasása után megmutatták Czolgosznak az aláirással ellátott itéletet, mire a börtönigazgató azt kérdezte tőle, hogy tud-e felhozni olyan törvényokot, mely az itélet végrehajtását megakadályozná. Ilyen okot Czolgosz annál kevésbé hozhatott fel, minthogy se nem felebbezett, se a kormányzótól kegyelmet nem kért.

Ezután az őrök Czolgoszt a kivégzési szobába vitték, ott a villamos székre ültették és mialatt az elektrotechnikusok oda szijjazták, a pap vigasztalással akart szolgálni az elitéltnek. Most az elektródokat Czolgosz fejére és lábikrájára helyezték, arcára rákötötték a fekete süveget, mire a börtönigazgató odasugta az első elektrotechnikusnak a *ready* (készen van) szót. A következő pillanatban egy a mellékszobában álló ember a megadott jelre egy villamos áramváltoztatón egy emeltyüt forgatott meg és egy másik jelre az emeltyüt eredeti állásába helyezte vissza. Az emeltyüt még egyszer megforgatták, mire az orvosok odaléptek a székhez és konstatálták, hogy Czolgosz nem él többé. A villamos áram azonnal megölte.

London, október 29.

Az *auburni* börtönben reggel 7 óra után 12 perccel végezték ki *Mac Kinley* gyilkosát. Czolgosz durván visszautasitotta a lelkészt, akit a börtönigazgató tegnap este cellájába küldött, ellenben megörült annak, hogy fivére és sógora meglátogatták. A halálra itélt gyilkos szinte dicsekedve mondotta nekik, hogy nem volt cinkostársa és egymagában követte el a tettet. Bucsuzóul arra kérte fivérét és sógorát Czolgosz, mondják meg atyjának, hogy kivégeztetése előtt nagyon szerette volna őt látni és gondoskodjanak arról, hogy temetésén ne legyen egyházi szertartás.

A halálraitélt korán feküdt le. Nyugodtan aludt és reggel 5 órakor ébredt föl. Nemsokára föl is kelt, de aztán megint leheveredett. 6 óra-

kor a börtönőrök behoztak neki egy uj fekete ruhát. Czolgosz ellentállás nélkül engedte magát fölöltöztetni. Kérdezte a porkolábtól, hogy *sokan lesznek-e a kivégzésnél, mert néhány szót akarna bucsuzásul mondani.* Az őrök figyelmeztették, hogy csak néhány hivatalos személynek szabad jelen lennie a kivégzésen, a halálraitéltnek pedig *szigoruan tilos beszélnie.*

Hetet ütött a börtön toronyórája, amikor Czolgoszt átvezették a villamos kamrába. Biztos léptekkel haladt át a folyosón. A kis szobában megragadták, a villamos székhez szijjazták, aztán a fogházigazgató megadta a jelt. Abban a pillanatban, amint Czolgosznak fejére tették a fekete süveget, a halálraitélt felkiáltott:

— *Megöltem Mac Kinleyt, mert ellensége volt a munkásosztálynak.*

Többet nem szólhatott. 1700 voltos telep áramát vezették keresztül testén, amely meg sem rándult. A holttestet lecsatolták a székről, hamarosan kivitték és egy mészgödörben elásták. A családnak azt a kérését, hogy maguk temethessék el Czolgoszt, nem teljesitették. Ugyszintén megtagadták Czolgosz fivérének és sógorának azt a kérését is, hogy jelen lehessenek a kivégzésnél. *A holttestet nem boncolták föl.* Czolgosz ruháját, leveleivel és minden holmijával együtt elégették, nehogy a ritkaság-gyüjtők, mint az már Amerikában szokás, hajszát inditsanak értök.

New York, október 29.

Czolgosz családja *5000 dollárért már el is adta a holttestet és Czolgosz ruháját egy látványos bódé tulajdonosának.* Ez volt az oka annak, hogy a holttestet és a ruhákat nem adták ki a családnak. A kivégzés előtt való éjszaka maga Czolgosz kérte a börtönigazgatót, engedje meg, hogy fivére és sógora jelen lehessenek a kivégzésnél. A börtönigazgató kereken megtagadta. Fivérét arra kérte Czolgosz, hogy *papot ne bocsássanak holttestéhez.* A kivégzés előestéjén Czolgosz idegrohamot kapott.

A soproni bankbukás.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Sopron, október 29.

Sopron város lakossága még most is az épitőbank bukásának és az általa előidézett gazdasági katasztrófának leverő hatása alatt áll. Amióta a bank ellen kimondták a csődöt, minden nap ujabb lopások, sikkasztások és csalások derülnek ki. Az öngyilkossá lett *Schladerer* vezérigazgató csaknem két évtizeden keresztül hamisithatta a könyveket és fosztogathatta a pénztárt és letéteket, zavartalanul élvezve a város legtekintélyesebb polgárainak barátságát és vak bizalmát és igy nem csoda, ha a közönség zöme is feltétlen bizalommal volt a vezetésére bizott intézet iránt. Beszélik, hogy lovag *Patzenhoffer* Konrád, a dusgazdag cukorgyáros, egyszer a bank épülete elé hajtatott és 200.000 forintot adott át megőrzés végett Schladerernek és még csak nyugtát sem kért az óriási összegről.

A bank igazgatóságának és felügyelő-bizottságának tagjai, akik most a bukás következtében egész vagyonukat elvesztik, nyilván csak vak bizalmuknak estek áldozatul. Általános az a meggyőződés, hogy ha a könnyelmüség vádja alól nem is menthetők föl a szükséges ellenőrzés figyelmen kivül hagyása miatt, Schladerer bünös cselekedeteitől teljesen távol állottak és polgári becsületükre a legkisebb folt sem esik. Őszinte részvéttel viseltetik tehát mindenki azok iránt, akiknek a büntetőtörvény szellemével összeütközésbe kerülve, felelniök kell a vizsgálóbiró előtt. A bank szédelgései által okozott kár a szakértők jelentése szerint eddig *tiz millió korona.* És csak azon csodálkoznak, hogy ezt a müvelt, intelligens lakosságot oly hosszu időn keresztül lehetett az orránál vezetni.

Mint ismeretes, a bukott bank elnökét, *Russ* J B.-t és alelnökét Friedrich Ágost téglagyárost vizsgálati fogságba helyezték. *Friedrichet* a vizsgálóbiró végzése nagyon meglepte és ezért megkérdezte a vizsgálóbirót, vajjon az ily eljárás igazolt-e egy soproni polgárral szemben. *Élő* Ferenc vizsgálóbiró nem állt vele szóba, hanem intett *Pokorny* fogházfelügyelőnek és a börtönőrnek, aki Friedrichet kivezette cellájába. Az uton azt kérdezte a fogházfelügyelőtől, vajjon óvadék mellett szabadonbocsátanák-e. A felügyelő megjegyezte, hogy forduljon a vizsgálóbiróhoz vagy az ügyvédhez. Másnap *Friedrich* magához hivatta ügyvédjét dr. Zergényi Jenőt, aki mindent megtett védence szabadlábra helyezése érdekében, de hiába. Beszéltek arról, hogy *Wrchovszky* Gyula főpénztároson és *Prohaszka* Artur főkönyvelőn az elmezavar tünetei mutatkoznak, de ez nem igaz. Tény az, hogy a többnapi fogság nyomot hagyott külsejükön, de egyéb elváltozás nem észlelhető rajtuk.

A bank letartóztatott emberei a jogerősen elitélt rabokkal egy cellában laknak, mindegyik egy-egy rabbal, ágyuk egy szalmazsák, egy vánkos és egy takaró. A maguk költségén élelmezhetik magukat, de azzal a megszoritással, hogy az ételeket szétvágva kapják és a kanálon kivül más evőeszközt nem adnak nekik. Könyveket is olvashatnak, de dohányozniok nem szabad. Mint emlitettük, a bank igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjainak vagyonára lenyitő zárlatot rendeltek el, köztük Gebhardt József polgármester két házára, sőt a fizetésére is 1600 korona kivételével. Az adóhivatalban eddig 400.000 korona értékü értékpapir és készpénz van letéve, mig a már zár alá vett ingatlanok értéke egy millió koronára becsülhető.

Tüzek.

Ha megfigyeltétek,
Hölgyek és urak,
Észrevehettétek,
Hogy téli már a hangulat.
Gubbaszkodik a háztetőn a macska,
S kék füstszallagocska
Száll itt is, ott is égnek,
A házi tüzek égnek,
Pattog a hasáb,
Hazahív a csáb,
Hazahív a jó meleg

Es én is erről rímelek.

I.

Kik divatban ujat mernek,
Azok a modernek.
Nekik nem kell bánya szénje,
Erdő fája,
Mindeniknek megvan a kis
Gázkályhája.
Kit közülük hideg ráz,
Meleget fú rá a gáz,
Es bár nem olcsó, hanem drága,
A gáz, a gáz a boldogsága.
Hallgatja egész nap,
Hogy pattog a kis rézlap,
Es időleg azt szereti benne,
Ha dolga támad, hogy elmenne,
Es máskor is, mikor akarja,
A kályhát mirnixdirnix lecsavarja.

II.

A meleget éppúgy onti
Ama fütés, mely központi.
Nem látod szenét, tüzét,
Es a büzét,
Füstjét nem érzed,
Jó meleget némán szobádba hord
Egy rokonszenves csőcsoport.
Valahol lenn a pince mélyén,
Hol fütik nappal,
S éjek éjén,
Az ám,
Ott duruzsol egy nagy kazán,
Mely mond a viznek: *Fare well,*
S minden kis csőbe gőzt lövell.
Es csöndes éjszakán,
Ha egymagán
Fekszik az ember vánkosán,
Hallja, mint búg,
Duruzsol, zúg,
Pattog rajt sok ezernyi szeg,
Dorombol, sistereg, szisszeg,
Es a gőzt egyre küldi
Es csak tavaszszal hül ki.

III.

A régi jó családi érzés
Kél bennem, ha imitt-amott
Délutáni viziten éro- és
Cserépkályhára bukkanok.
Hallom a régi szózatot:
„Julis, a tüzre nem rakott!“
Vagy ezt: „A szenet mért nem hozza?“
Vagy ezt: „Nem bírom, szabályozza!“
Vagy ezt: „A hideg ráz!“
Vagy ezt: „Hol a parázs?“
Vagy ezt: „Csukd be a vaskaput!“
Vagy ezt: „Már megint kialudt!“
Vagy ezt: „Fütünk és nincs meleg,
Meidingert vigye el az ördög
S a fene egye meg!“

IV.

Mit nekem, te, gáz- s cserépkályhának
S gőzfütésnek nagy mű-melege,
Szivem titkos, elrejtett zugának
Bús kincse egy kandalló-rege.
Es régi, régi bár ez a történet,
Volt egy kandalló, mely még most is éget.
Ismeritek a vidám rőzselángot
S lobogását a vályogtüzhelyen?
Én ismerem. Régen volt, mikor néztem
A sok kis lángot, lehajtva fejem.
Volt közte rózsaszinü, lila, kékes,
Hogy kicsoda ült mellettem, mellékes,
Csak néztük a tüzet,
Mely régi lángot új lánggal üzet,
Mind ugrál, táncol, kergetőzik,
A sok hasábot sütik, főzik,
Sistergetik és megszikkasztják,
Tüzkarjukkal derékon kapják,
Megharapják,
S mint kis szablyák
Vágják végig,
Nem eresztik,
Szétmetélik,
Megrepesztik,
Szétszakitják,
Elhasitják,
Es visítva,
Uj hasábtól ujra szítva
Kigyótáncra pördörödnek,
Es sziszegnek és pörölnek
Mindenikje kattog, csattog,
Meg-megpattog.
Ugrik, fordul, surran, lebben,
Es muzsikál, egyre szebben,
S röppen a kéménybe fel,
Es arcodra, homlokodra
Edes meleget lehel,
A meliedre tűzruhát ad,
Es közben — megfagy a hátad.

*

Ha megfigyeltétek,
Észrevehettétek
Hölgyek és urak,
Hogy téli már a hangulat,
A tüzek már égnek,
Füst száll már az égnek,
Bárki bármit is beszél,
Maholnap itt a tél...

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **Az 1902. évi költségvetés.** A tanács ma folytatta a jövő évi költségvetés tárgyalását. A tanács, amennyire lehet, a tervezetben volt 472 ezer korona deficitet is redukálni akarja, hogy az egyensulyt a mérlegben helyreállithassa. A kiadások közül törölték a kőbányai négy állatorvos 8672 korona fizetését, mert Kőbányán állami állatorvosok vannak. Meg akarja a tanács szüntetni a himlő- és nyirktermelő intézetet, mert az anyagot 1800 koronáért megkapja s igy megtakarit 3000 koronát. Törölték a Döbrentei-tér parkozását 11.650 korona, a terézvárosi templom fölszereléséből 10.000, a Szabad Liceum szubvenciójából 1000, a katonai ruhatárakhoz vivő ut épitésére előirányzott 60.000 koronát. Fölvettek óvóiskolák bérletére 3000 s a Mexikói-ut épitésére 26.000 koronát. A bevételeknél fölemelték a telekátirási dijak tételét 50.000 s a hőtisztitási tételt 1600 koronával. A tanács 116.922 koronával javitotta meg a mérleget.

(*) **Fővárosi kocsiszakértő.** A mai postával levelet kaptunk, amely a következőket tartalmazza:

Minthogy a jelenlegi kocsiszakértő tisztségéről le fog mondani, vagy talán máris lemondott, azt hiszem indokolt a felszólalásom, midőn felhivom az illetékes körök figyelmét az uj kocsiszakértő kinevezésénél szerény inditványomra. Az eddigi gyakorlat azt tanusitja, hogy e szerénynek és jobbára tiszteletbeli állásnak mondható tisztség nem lehet olyan megvetendő, mert a bérkocsi iparosok azt mondják, hogy a kocsiszakértőnél morálisan kötelezve vannak dolgoztatni, mert akkor a kocsivizsgánál elnézőbb.

Kérdem a tekintetes fővárosi tanácsot és a fővárosi rendőrséget, nem hátrányos-e az ilyen kinevezés a többi iparosra nézve?

Ha annak találják az intéző körök, ugy kérem jelen inditványom figyelembe vételét. A kinevezendő kocsi szakértő a kocsiszakmának bármely mesterségét üző iparos, ugymint kovács, bognár, kocsinyerges, vagy kocsifényező lehet. Tehát ha ezek a mesterségek szakértőképesek, neveztessék ki egy a fenti iparok bármelyikéhez tartozó *nyugalomba vonult* iparos és akkor lesz a fővárosnak egy minden tekintetben *független* szakértője.

B. J.

(*) **A harmincas bizottság ülése.** Ma délután ülést tartott a székesfőváros háztartásának a megvizsgálására kiküldött bizottság *Halmos* János polgármester elnöklése mellett. Az ülés elején mindössze két bizottsági tag volt jelen: *Benedek* Sándor és *Springer* Ferenc. *Benedek* a távollevők mentségére felhozta, hogy a holnapi közgyülésre való tekintettel valamennyi kerületben értekezletet tartanak ma a bizottsági tagok. Az ülés folyamán még két bizottsági tag érkezett s igy — a tisztviselőkön kivül — négyen voltak együtt. Ekkor aztán tovább tárgyalták az előljárósági adminisztrációnak egyszerüsitésére vonatkozó

javaslatot. A kihágási ügyek ellátására vonatkozólag elfogadták az elnöklő polgármesternek azt a javaslatát, hogy alakitsanak a kihágási ügyekre a tanács tagjaiból öttagu tőllebezési tanácsot, amely esetleg minden hónapban egyszer tartana ülést. A kiküldött albizottság javaslatára a harmincas bizottság plénuma ajánlani fogja, hogy a mai külön számvevőségi és külön adó-számviteli osztályok megszüntetése mellett, *minden kerületi elöljárósághoz egy-egy szsmvevőségi és pénztári osztályt szervezzenek.* A rendezést maga a főszámvevő is kivánatosnak tartja, mert az ügyek vezetése ma szerfölött bonyodalmas.

SZINHÁZ. ZENE.

** **Jókainé a szinpadon.** *Jókainé-Nagy* Bella asszony vidéki vendégkörutja iránt, amelylyel már bőven foglalkoztunk, az egész országban feszült érdeklődés mutatkozik. A vidéki előbbkelő szinházak igazgatói már sorra meghivták a művésznőt s *Jókainé* vendégkörutjának első része már meg is van állapitva. A művésznő november 4-ikén indul körutjára és a következő városokban fog játszani: *Pozsony*: november 5, 7. és 9-ikén. *Győr*: november 11. és 12-ikén. *Szatmár*: november 15. és 16-ikán. *Nagyvárad*: november 20., 21. és 22-ikén. *Debreczen*: november 25., 26. és 27-ikén. *Szabadka*: november 29., 30. és december 2-ikán. *Szeged*: december 4., 5. és 7-ikén. *Kecskemét*: december 9. és 10-ikén. A művésznő ezután visszatér *Budapest*-re, ahol néhány napi pihenő után a körut második részébe fog, amely előreláthatólag február végéig, esetleg március elejéig fog tartani. A vendégszereplés iránt, mint már emlitettük, a legnagyobb az érdeklődés. De nemcsak itthon néznek nagy várakozással *Jókainé* fellépései elé, hanem *Bécs*ből is egész magyar karaván keszül lerándulni *Pozsony*ba, hogy a *pozsonyi* első estén jelen legyen, sőt, mint egy könyomatos tudósító értesül, az egyik igen előkelő *bécsi* szinházinak igazgatója vasárnap lejött *Budapest*-re, hogy *Jókainé*nak a legkecsegtetőbb szerződést ajánlja föl, vagy pedig ha *Jókainé* nem volna hajlandó magát állandóan német szinpadhoz lekötni, legalább igérje meg, hogy januárban, februárban és márciusban huszonöt estén fog *Bécs*ben vendégszerepelni.

** **Molnár László a Nemzeti Szinházban.** A *Nemzeti Szinház* igazgatósága, mint egy laptársunk értesül, 1902. január 1-étől fogva tagjai sorába szerződteti *Molnár* Lászlót, az ismert drámai szinművészt, aki most a *kolozsvári Nemzeti Szinház* kötelékébe tartozik. *Molnár* László a *Magyar Szinháztól* szerződött Kolozsvárra.

** **Herczeg Ferenc uj darabja.** *Herczeg* Ferenc, az *Ocskay brigadéros* illusztris szerzője, uj társadalmi szinművet irt, mely az idei évad folyamán a *Vigszinház*ban fog bemutatóra kerülni. A hirneves szerző darabját már elkészitette s november első napjaiban nyujtja be a *Vigszinház*hoz, ahol rövid időn belül hozzáfognak az uj darab kiosztásához és betanulásához.

** **Klotild főhercegnő a Nemzeti Szinházban.** *A vörös talár* mai előadása alkaimából kiváló vendége volt a *Nemzeti Szinház*nak. *Klotild* főhercegnő *József* főherceg felesége *Szirmay* grófnő udvarhölgy kiséretében jelen volt az előadáson. Ő fensége, akit *Beöthy* László igazgató fogadott, az előadás végéig a szinházban maradt.

** **Hirek a Vigszinházból.** A *Szivem! Bilhaud és Hennequin* vigjátéka holnap 23-adszor kerül szinre a *Vigszinház*ban. Az ujdonság mit sem vesztett vonzó erejéből és legközelebb megéri első jubileumát, a huszonötödik előadást. — Szombaton, november hó 2-án, lesz a *Nevezetes kastély* bemutatója. Bisson legujabb vigjátékában a szinház legkiválóbb és legkedveltebb tagjai jutottak hálás szerepekhez, nevezetesen *Csillag* Teréznek ismét módjában lesz, hogy fiatal asszony-alakjainak sorozatát egy ujabbal gyarapitsa. Jelentékenyebb szerepet játszik még az ujdonságban: *Varsányi* Irén, *Nikó* Lina, *Hegedüs* Gyula, *Fenyvesi* Emil, *Góth* Sándor, *Szerémy* Zoltán és *Vendrey* Ferenc. A vigjáték uj diszletei már elkészültek. — A *Szenes leány szenes legény* cimü operettnek esütörtökre tervezett bemutatója a jövő hétre marad.

** **Kisfaludy-szinház.** A Kisfaludy-szinház nézőtere ma este ismét zsufolásig megtelt: az ó-budai hajógyár kebelében alakult első magyar asztaltársaság rendezte hetedik előadását. A hajógyár különben is lelkesen pártolja a Kisfaludy-szinházat és fáradhatatlanul törekszik arra, hogy a magyar szinészet itt megerősbödjék. Ma este *Berczik* Árpád: *Parasztkisasszony* cimü népszinmüve került szinre és a pompás előadásban kitünt *Radó* Janka, *Pécsi* Anna, *Zilahi*, *Kiss*, *Bereczky*, valamint *Petre* is, aki aktuális kuplékkal aratott zajos sikert.

** **Bécsi szerző a Magyar Szinházban.** Egyik *bécsi* ujságban olvassuk, hogy *Braun* Miksa *bécsi* irónak *Montbrilon urnője* cimü négyfelvonásos szinmüve először a *Magyar Szinházban* fog szinre kerülni. A *bécsi* szerző a *Magyar Szinház* igazgatóságának felszólitására már be is nyujtotta darabját a szinházhoz.

** **Az Operaház szfinkszei.** Az *Operaház* szfinkszei ez idő szerint még némábbak, mint egyébkor, pedig a nyilvánosság fölöttébb érdekes kérdéseket intéz hozzájuk olyan ügyben, amelyhez föltétlenül igen sok a köze. Annyit tudunk, és pedig az intendáns nyilatkozatából, hogy krizis van, de azt már a világért se árulnák el, hogy *miért* tört ki. A nyilvánosság tehát nem formálhat magának véleményt se *Mészáros* Imre mellett, sem ellene. Az ilyen homályos állapot sok bajjal jár. Homályban keletkeznek a mesék, a mendemondák és a pletykák, ebben az esetben mindenesetre a müintézet kárára. A homályból, amely, ugy látszik, *Mészáros* igazgatóságának alkonyatát jelenti, csak két alak bontakozik ki élesebb konturokkal: két komoly jelölt. Az egyik *Stoll* Károly, a bécsi *Operaház* főrendezője, a kiről — ugy tudja a mendemonda — gróf *Keglevich* István intendáns ugy nyilatkozott volna, hogy már aláirta tiz évre szóló szerződését. A mendemonda téved, mert mint *illetékes helyről* értesülünk, a belügyminisztériumban még *Mészáros* Imre demissziója dolgában se döntöttek, nemhogy *Stoll* Károlyt uj igazgatónak szerződtethették volna. Ez a jelölés azonban alig lesz minden alap nélkül. Tény, hogy amióta *Mahler* Gusztáv lett a bécsi *Operaház* igazgatója, *Stoll* Károlynak sok oka van, hogy onnét elkivánkozzék. Az uj erélyes igazgató, aki minden főrendezői munkát is maga végez, kegyetlen ridegséggel állt neki a régi rendszer kiirtásának és csakhamar szó volt arról, hogy *Stoll* Károly állásától megválik. A béke akkor állt helyre, amikor a főrendező beletörődött abba, hogy *Mahler* Gusztáv intézkedéseinek közege legyen. *Stoll* Károly különben kiváló muzsikálisságának sok tanujelét adta és volt olyan előadás, ahol két szerepben is beugrott. Bécsi müvészkörökben ugy vélik, hogy rendezői talentuma, amelyet *Jahn* idejében árult el, a szokott sablonon nem emelkedik tul, de nagy elismeréssel emlékeznek meg róla, mint szereptanitóról. — A másik jelölt az igazgatói állásra, aki bizonyára a komolyabb jelölt is: *Máder* Raoul, a jeles komponista és az *Operaház* karnagya. *Máder*, akit müvészi és egyéni tulajdonságai következtében a legnagyobb bizalommal látna a közvélemény az *Operaház* igazgatójának diszes polcán, immáron hét év óta karmestere az Operaháznak, tehát ismeri a müintézetet, a zenészetet és közönségünk igényeit. Elég pénzünkbe kerültek eddig is a viszonyainkkal ismeretlen experimentátorok. — Mindezek a reflexiók a müvészkörökben fölhangzó véleményekre vonatkoznak, hiszen az operaházi vezetőség szándékait nem ismerjük. A szfinkszek némák.

** **Kisfaludy-Szinház.** A *Kisfaludy-Szinház*ban november 10-én kerül szinre uj betanulással *Lelényi* Aladár *Pénz és becsület* cimü 4 felvonásos eredeti szinmüve, melynek májusban volt a bemutatója. A darabot teljesen uj kiállitással hozza szinre az igazgatóság.

** **Uránia-Szinház.** Ma ismét bemutató előadása volt a svájci ismeretterjesztő társaság vándortagozatának. *Müller* György tanár ma saját szerzeményét, *A tenger életét* mutatta be számos szemléltető kép kiséretében, amelyeket egytől-egyig a legkiválóbb természetbuvároknak a tenger mélyén felvett fényképei után müvészekkel rajzoltattak meg. Első sorban a régi népek felfogását adta elő a szerző a tenger mélységeiről. Az erő és a szépség jelképe volt a tenger, ezért Vénus is a tenger habjaiból kél ki. A históriai visszapillantás után gyorsan végez a tenger természettani tulajdonságaival, mozgásaival, szeleivel és orkánjaival. Külön képben és szakszerü magyarázat kiséretében mutatja be azt az óriási viziesést, amely sokszor szigeteket sodor el, valamint azt az oceánalatti óriási vulkánkitörést, amely 1883. év augusztusában a Sunda-szorosban annyi pusztitást vitt végbe. Rátért ezután a tenger növényzetének és állatvilágának ismertetésére. A legapróbb protisztoktól és rizipodáktól kezdve a leghatalmasabb tengeri emlősökig, mind bemutásra kerültek. A két véglet között található átmeneti állatlajok, mint a tengeri halak, a puhányok, a csigák, kagylók és a tengeri madarak nem is egy, de több képviselőjükkel jelentek meg az Uránia vásznán. Sokat foglalkozott kivált a korallok az osztrigák, a gyöngykagylók és a heringek természetrajzával. Eppugy az óriási polipok és a tengeri rákok érdekes élete ügyelemrekelő képeken talált szemléltetést. Mindezek nem külön-külön, de létérti küzdelmüket is hüen szemléltetve ugy jelennek meg előttünk, amint a tenger lenekén egymás ellen hadakoznak. Végül a tenger óriás sikja fölött elterülő levegő-ég madarait ismertette. S mindvégig érdekes előadását az embernek a tengerre irányuló küzdelmeivel fejezte be, amennyiben a legősibb gyarló csónaktól kezdve a modern hajóóriásig bemutatta a tengeri közlekedési eszközök fejlődését. Az előadást a héten még kétszer megismételik.

MÜVÉSZET.

☐ **Nemzeti Szalon.** A *Nemzeti Szalon* őszi kiállitása állandóan nagy és előkelő közönséget vonz a Cziráky-palotába. Notabilitásaink sorra keresik föl a tárlatot s a *szerdai* napon állandó találkozót adnak egymásnak. Legutóbb megtekintették a kiállitást: gróf *Esterházy* Miklós Móric, gróf *Andrássy* Sándor, *Teleky* Sándorné grófnő, *Pejacsevich* Ilona és Katinka grófnők, *Nicolaci* effendi, török meghatalmazott miniszter, *Szerb* György, *Lázár* Árpád, *Erreth* János, *Day* Lajos országgyülési képviselők, *Müller* Kálmán miniszteri tanácsos, *Herczeg* Ferenc, *Ferenczy* József müegyetemi tanár és még számosan. Holnap, szerdán ismét *ingyen sorsjegyet* kap a kiállitás minden látogatója.

A Megváltó.

— *Csók István képe.* —

Budapest, október 29.

A Nemzeti Szalon egyik nemes attrakciója a többinél egy nappal később került a Szalon kiállitására. Csók István nagy képe vagy inkább nagy thémája mint feladat is tiszteletreméltó oly korban, midőn a müvészet szivesen siet segitségére a társadalmi háboruskodásnak s csak ritkán mer visszatérni azokhoz a naiv drámákhoz, melyek ősemberi érzések hullámzásaiból szövődnek. Ha a megváltás eseménye volna ez a kép, ugy közelebb állana mai törekvéseinkhez, mert ez esemény nagy társadalmi forradalom első véres eseménye volt. De Csók képe nem ez a szociális szomorujáték, a nagy drámaí lehellet hiányzik a képről, melyen különben a régi mesterek sok nagy nemes vonása tündöklik s ez erős lehellet hiján a nemes készség a müvészi bátorság és tudás diadalát szemléljük csak benne.

Az átköltött versek ritkán sikerülnek és azokból a szinpadi játékokból, amelyeknek harmadik fölvonásában kikorrigálják a katasztrófát, rendesen hiányzik az első koncepció harmatossága és nem száll belőlük az üdeség illata. Az átköltés a logikai müvelet nehézkességét hordja magával s a fontolgatás, miként az emberek arcáról, ugy a müvészi produktumokról is gyakran letörli az üdeséget. A Csók István müvészszerencsére az, hogy átköltött képe üdébb és erősebb a réginél s ha nem tévedünk, ez átköltés sikere is a nagyfoku készség és a müvészi bátorság javára irandó.

Az Üdvözitő keresztje a mozdulatlan végtelenség egyik pontján van a földbe verve. Ez a nagy magányosság, melyben csak felhők, szomoru és nehéz felhők vannak tetszik nekünk. A föld ne termeljen és a nap ne süssön addig, amig ilyen nagy és mélységes ügyek foglalkoztatják az emberek lelkét. Meghalt egy nagy és aszkétaságában lönséges ember. *Emberi* nagyságáról csodálatosan böles és szelid feje, aszkétaságáról elkinzott, szánalmat ébresztő aktja tesz tanuságot. Sajnálni való, fájdalmas érzések ébresztésére való, szomoruságot fölkelteni való, de nem imádásra való ember van fölleszitve erre a keresztre s hogy ember, nagy müvészi eredmény. Ez az ember tehát a megváltó ember, aki fölszabaditotta a tömegeket, jogot és kenyeret adott a népnek, siró özvegyeket megvigasztalt, de ember volt, vagy hőse lesz a mult vagy a jövő társadalmi csatáinak. De az asszonyok, leányok és férfiak közül, kik keresztje előtt állanak, csak némelyik ember. Néhányan régi és fölséges szentképek figurái. Azt a nagy koldust, aki az imádás paroxizmusában a kezét nyujtja a megváltó ember felé, nem ismerem. Ez nem az utcán, nem az országuton járó koldus, aki munkát nem talál s akinek munka hijján szakadt le testéről a ruha. Ez a koldus, a szent-képek koldusa. És Mária sem az az anya, akinek fiát olyan ujkori Magdolnák siratják, mint a Csók István Magdolnája. Az a két alak, mely Magdolna mellett áll, a kép legpompásabb és legigazabb alakja. Egy fiatal, beteges pirossággal égő arcu leány s a másik, aki térde roskadt s azzal a bárgyuan odaadó szeretettel néz a kereszt felé, amelylyel a nem tudatos, de érző állatok szoktak: a megfestett lélekállapot remekei.

A Csók képén igy félig a szociális megváltás reményét, félig a bibliai megváltás reményét látom. Nem tudom s ugy hiszem, mások sem tudják, hogy a mult története vagy a jövő reménye-e ez a szépen megfestett vászon, amely ha nem is egy világot átölelő, tiszta és félreérthetlen eszme festett szószólója, de legalább fájdalmas, megható és gyönyörü imádkozás.

G—a.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Lemondás és egyéb elbeszélések** cimen kötetbe gyüjti és közelebb kiadja *Gergely* István kollegánk elszórtan megjelent elbeszéléseit. Ezeken a hasábokon fölösleges sokat mondani akár az iróról, akár az irásairól. Stilusának ritka finomságait, hangjának előkelőségét, a meseszövésben való bravurját közönségünk ismeri és szereti.

Szórványosan is, ahogy megjelentek, nagy erővel ragadták meg ezek a novellák az olvasó érdeklődését, lelkét: egységes kötetben pedig még elevenebb, közvetetlenebb és megragadóbb lesz a hatásuk. A kötet előfizetési ára, 3 korona, a szerző címére a Royal-szállóba küldendő.

○ **A gazdasági munkásügyi törvények, rendeletek és határozatok gyüjteménye.** Négy év óta, sok régi mulasztást pótlandó, a kis exisztenciák javára, jogviszonyaik szabályozására *Darányi* földmivelésügyi miniszter számos törvényt iniciált és vitt tető alá. Hogy ezek a törvények az életbe átmenjenek, szükség van arra, hogy az eljáró hatóságok, birtokosok s általában mindazok, akiknek a végrehajtás során aktiv kötelesség jut, vagy passzive vonatnak érdekeik hatósági elintézés körébe, együtt találják mindazokat a törvényeket, rendeleteket és elvi jelentőségü határozatokat, melyek ide vonatkoznak. Dr. *Bartóky* József miniszteri tanácsos, Darányinak nagyobbszabásu szociálpolitikai reformjaiban legelső munkatársa, hüséges jobbkeze, egy gyüjteményes könyvvel elégiti ki ezt a gyakorlati szükséget. Ennek a könyvnek a megszerkesztésére Bartóky volt a leghivatottabb, mert a munkásügyi törvények tervezeteit ő készitette s a minisztérium munkásügyi osztályának ő áll az élén, tehát legjobban ismerheti nemcsak a törvényszakaszokat és a törvények végrehajtására kiadott rendeleteket, hanem a törvény igazi szellemét és azokat a határozatokat is, melyeket a konkrét esetek alkalmából a miniszter hozott. Es most, mikor ezekkel a korszakos jelentőségü, nemes alkotásokkal kapcsolatban először jelenik meg a nyilvánosság előtt *Bartóky* József neve, ugy érezzük, illendő lerónunk a kitünő kodifikátor, a finom és meleg lelkü szociálpolitikus irányában azt az elismerést, amely elől visszavonultságában csendesen munkálkodva, méltóságos szerénységgel tért ki mindig. A testes könyv, mely a könnyebb kezelés és áttekintés végett betüsoros tárgymutatóval van ellátva, *Grill* Károly cs. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadványa. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben.

○ **Az országos régészeti és embertani társulat** ma délután *Forster* Gyula elnöklete alatt ülést tartott a tud. Akadémia heti ülésteremében. Dr. *Mahler* Ede egyetemi magántanár a mult hónapban Császáron (Komárommegye) lelt három római sirról tartott előadást s egyuttal bemutatta a sirokban talált tárgyakat. *Nagy* Géza a *dunakeszi urnatemetőről* értekezett, melyet a nyolcvanas évek közepe táján fedeztek fel, végül dr. *Szendrei* János titkár uj tagokat ajánlott s aztán jelentette, hogy a társulat vagyona jelenleg 22 ezer korona.

SPORT.

⁂ **Bécsi lóversenyek.** Ma volt a bécsi októberi pótmeeting első napja. Csupa érdektelen futás szerepelt a nap programmján, amelyek közül csak a kétéves nyeretlenek versenye érdemel figyelmet. E futamban szép mezőny, 13 ló indult, melyek közt *Fancy* maradt győztes *Hozi* és *Matchboy* ellen. A részletes eredmény a következő:

I. **Gátverseny.** Dij 1800 korona. Távolság 2400 méter. Mauthner V. **Tiamo**-ja (Poole) első, Dreher A. Trappist-ja (Slinn) második, Miguel braganzai herceg Geranium-ja (Martin) harmadik. Totalizatőr: 10 : 34.

II. **Kétévesek nyeretlenek versenye.** Dij 2000 korona. Távolság 1600 méter. Br. Uchtritz Zs. **Fancy**-ja (Taral) első, Szemere M. Hozija (Bonta) második, Egyedi L. Matchboyja (Slack) harmadik, azután Vezér, Valse bleue, Zsupánka, Kelengye, Cherry Blossom, Sempiternal, Taikun, Küzdő, Paillard, Petronell. Totalizatőr: 10 : 27. Helyrefogadások: I. 50 : 84. II. 50 : 174. III. 50 : 291.

III. **Hároméves eladók handicapja.** Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. Grót Trautmannsdorff **Pratersterne**-je (Barker) első, Mr. Redgrey Satanellaja (Prudames) második, Mr. Lincoln Tacskója (Bulford) harmadik. Azután: Donikozák, Margarit. Totalizatőr: 10 : 28. Helyrefogadások: I. 50 : 76. II. 50 : 67.

IV. **Handicap.** Dij 3000 korona. Távolság 2000 méter. Schindler L. **Vina**-ja (Gilchrist) első, Herzog M. Gloryja (Prudames) második, Söllinger R. száz. Mantuaja (Wilton) harmadik. Azután: San Jago. Totalizatőr: 10 : 32. Helyrefogadások: I. 50 : 75. II. 50 : 82.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. Michelstetter F. **Sweet Love**-je (Bonta) első, lovag Wiener-Welten Lachiguluja (Barker) második, Péchy A. Autocratja (Taral) harmadik. Azután Zsobri, Kitchener, Szerencse, Szamóca. Totalizatőr: 10 : 24. Helyrefogadások: I. 50 : 29. II. 50 : 71. III. 50 : 66.

VI **Háromévesek akadályversenye.** (Handicap.) Dij 3000 korona. Távolság 3200 méter. Dreher A. **Kalauer**-je (Slinn) első, ifjabb Dávid E. Orestese (Rosack) második, báró Uchtritz Zs. Danseuseje (Shejbal) harmadik. Azután Mystery, Amras. Totalizatőr: 10 : 24. Helyrefogadások: I. 50 : 88. II. 50 : 204.

VII. **Kétévesek handikapja.** Dij 2000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Harkányi J. **Hajnalka**-ja (Wilton) első, Geist G. Nogoodja (Huxtable) második, Schindler L. Silvioja (Gilchrist) harmadik, azután Juniperus, Gurli, Progaganda, Lator. Totalizatőr: 10 : 84. Helyrefogadások: I. 50 : 116 II. 50 : 92. III. 50 : 129.

TÖRVÉNYSZÉK.

A vizsgálóbiró.

Nem Eugène Brieux az első ember, ki megijedt attól a rettenetes felelősségtől, melyet a büntető államhatalom a vizsgálóbiróra hárit. Brieux ijedtében drámát irt a vizsgálóbiróról s négy, a kelleténél hosszabbra nyujtott felvonáson keresztül magyarázza, hogy az átlagos ember, ha vizsgálóbiró, nem tud vissza *nem* élni hivatalos hatalmával. Az ember, ki tragédiákon táncol, ki kell hogy törje vagy a más, vagy a maga nyakát. Mert az igaz tragédiáknak nagyok a mélységei s az átlagos ember a maga felszines gondolkozásával kényelmesen szeret rajtuk átsiklani, kényelmesen és előnyösen.

Ez a Brieux ugynevezett tendenciája. A többi csak drámai rekvizitum.

Érdekes megfigyelni azt a hatást, mit *A vörös talár* szinpadi szellőztetése a szakmabeli jogászokra gyakorolt. Azok a jogászok, kik a védelemmel foglalkoznak, az elragadtatás olcsó páthoszával sorakoznak Brieux mellé.

— Tökéletesen igaza van! A vizsgálóbiró nem egyéb, mint a jó öreg inkvizició hagyatéka. Nem a hüvelykét, hanem a lelkét szoritja a terheltnek. Ami kegyetlenség egy emberben felhalmozódik, azt a vizsgálóbiró szabadon zudithatja irnoka jelenlétében mindenkire, ki hatalmi sztérájába kerül. Es nincs ember, mondják igen helyesen, ki ebbe a félelmetes szfé-rába bele nem kerülhet. Hisz egy esernyőbontással is okozhatunk könnyü vagy sulyos testi sértést. A buta véletlen akkor csinálhat belőlünk terheltet, amikor neki tetszik, s a legbutább véletlen: a vizsgálóbiró szintén ugy bánik velünk, ahogy neki tetszik . . .

Szóval a védőknek tetszik a Brieux darabja. Nem ugy a biráknak és ügyészeknek. Ezek tartózkodás nélkül kimondják, hogy *A vörös talár* nem egyéb rosszhiszemü pamfletnél a birósági tekintély ellen.

— A vizsgálóbiró, mondják, legszentebb kötelességét teljesiti, mikor a terheltet minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel faggatja. Hivatkoznak arra a magas államérdekre, mely követelően parancsolja, hogy a bünös lakoljon. Mi lenne a jogrendből, kérdik, ha a humanizmus örve alatt a bünvizsgálat oly lazán kezeltetnék, hogy az esküdtek nemcsak azokat a bünösöket mentenék fel, kiket a szenvedély sodort a bünbe, hanem azokat is, kiket az „animus lucri", az aljas birvágy ösztönzött a bünös cselekményre? Ne bántsuk a vizsgálóbirót, mondják, elég baja van neki a gyorsan elintézendő ügydarabokkal s még több baja: a lassan elintézett előmenetellel . . .

Látható pedig ezekből, hogy a jogszolgáltatás csarnokaiban kétféle igazság viaskodik: a birói és az ügyvédi igazság. Semmiféle kilátás sincs arra, hogy ezek egymást valaha megértsék. Pedig a nagy távolságot nem is az anyagi, hanem az alaki törvény állapitja meg közöttük.

Mert rettenetes alakiságok uralkodnak az igazságszolgáltatás funkcióiban. Az emberek valósággal belebutulnak, eszük éle, józanságuk ereje megtompul a töméntelen formaságban. Es éppen ezek az alakiságok adják azt a félelmetes hatalmat a vizsgálóbiró kezébe, melytől a törvényhozónak épp oly oka van fázni, mint a parasztcsempésznek.

Hogy a törvényhozók tényleg fáztak a vizsgálóbiró hatalmától, azt bizonyitja a tavaly életbe léptetett bünvádi perrendtartásnak következő intézkedése: „*ha a terhelt kifejezetten kéri, a kihallgatás két birósági tanu jelenlétében teljesitendő*".

Lám, milyen bölcs és humánus intézkedés ez. De oly elenyészően kevesen ösmerik a bünvádi perrendtartást, hogy még eddig egy terhelt sem élt ezzel a kardinális joggal.

És a törvényes alakiságok! Az a tény, hogy egy börtönőr betuszkol bennünket egy szük cellába, még korántsem vizsgálati fogság. A világért sem! Ez csak *előzetes letartóztatás*, melyet meg is lehet fölebbezni, természetesen birtokon, helyesebben a cellán belül. Igaz, hogy mire a fölebbezést elintézik, mi már rég erkölcsi halottak vagyunk.

Ime, a vizsgálóbiró hatalma, amelyről a gyakorlati jogász fenntartás nélkül azt mondja, hogy nagyobb, korlátlanabb minden más földi hatalomnál.

Mindez azonban csak az elméletben fest ily sötéten. A magyar judikaturában a vizsgálóbiró alakja senkit sem ingerel dramatizált pamfletek megirására. Mert vizsgálóbiráink hozzá tudtak simulni az európai jogáramlatok humánus szelleméhez. Elenyésző ritkaság, hogy a főtárgyalás a vizsgálóbirót dezavuálná. Az emberek modernebbek, mint maga az intézmény. És ez mindennél megnyugtatóbb.

*

Ime egy eset a vizsgálóbirák lélektanából: Egy vidéki törvényszéknél egy fiatal joggyakornokot magánokirathamisitással vádoltak. Egy váltóra egyik barátjának a nevét irta, kiről tudták, hogy külföldön tartózkodik. A vizsgálóbiró keményen faggatta a fiatal embert s noha az váltig erősitette, hogy barátja őt felhatalmazta a váltó aláirására, a vizsgálóbiró elrendelte ellenében az előzetes letartóztatást. Harmadnap kiderült a fiatal joggyakornok teljes ártatlansága. Barátja megtáviratozta, hogy igenis joga volt nevét felhasználni. Az eljárást beszüntették s a joggyakornok nem csinál kázust a kisebb méretü erkölcsi sebesülésből.

Vagy nyolc esztendő mulva a volt joggyakornok vizsgálóbiró lett s a volt vizsgálóbiró: kir. ügyész. De ennél nagyobb szerepcsere is történt. A kir. ügyészt hivatali sikkasztással vádolták s az egykori terhelt, most mint vizsgálóbiró hallgatta ki a volt vizsgálóbirót.

A sikkasztással vádolt kir. ügyész a ténybeli kérdésekre konfuzusan válaszolt. Egymásután két-három tételről nem tudott számot adni. A vizsgálóbiró előtt álló terheltnek kinos izgalma lepte el a boldogtalan embert. Olyan volt, mint a többi. Nyomoruságosan vallott.

A fiatal vizsgálóbiró abbahagyta a faggatást.

— Bünös-e ön? — kérdezte még egyszer az ügyésztől.

— Nem vagyok.

— Ebben az esetben, mondotta a vizsgálóbiró, nem tartozik a vádra nézve nyilatkozni.

— Igazán? kérdezte az ügyész, ki pedig alaposan ösmerte a törvényt.

A vizsgálóbiró emlékébe hivta a megfelelő §-t.

— A bünvádi perrendtartás 134. szakasza alapján.

— Igaz. És ön elrendeli a letartóztatást?

A vizsgálóbiró gondolkozott.

— Nem rendelem el, mondotta, három nap mulva ujra ki fogom hallgatni.

Három nap alatt az ügyésznek családja segélyével sikerült rendezni a dolgot s mikor beszüntették ellene az eljárást, beadta a lemondását.

Elutazása előtt meglátogatta a vizsgálóbirót. Csak ennyit mondott:

— Ha ön akkor letartóztat, főbe lőttem volna magamat.

— Tudom.

Lucián.

§§ **A természetes gyógyitómód.** Sulyos váddal terhelve jelent meg a büntetőtörvényszék előtt *Fazekas* Dániel orvos, ki Angliában és a magyar Alföldön folytatott negyven éven át orvosi gyakorlatot. A diplomáját a magyar tudományos egyetemen szerezte s az utóbbi tiz esztendőt Budapesten töltötte, hol magánszanatóriumot is alapitott. Azzal vádolták, hogy

egyik fiatal páciensnőjéhez oly módon közeledett, hogy átlépte azokat a határokat, melyeket a büntetőtörvénykönyv megállapit. Vádolták azzal is, hogy ártalmas szereket alkalmazott s ezzel megcsalta a betegeket. A zárt ajtók mögött folytatott tárgyalást *Lenk* táblai bíró vezette, a vád képviseletében dr. *Daróczy* kir. ügyész jelent meg, a vádlottat dr. *Vázsonyi* Vilmos védelmezte. A mi a zárt tárgyaláson történt, arról hirt adni tiltja a törvény. Amit megirnunk szabad, az a következő: *Farkas* Dániel ellen a kir. ügyész a két napon át lefolyt bizonyitási eljárás után *kénytelen volt elejteni a vádat*, s noha a magánpanaszos fenntartotta, *a törvényszék felmentette a becsületében és orvosi hivatásában oly sulyosan zaklatott orvost*. Abszolute semmi sem volt ellenében bizonyitható, mondja az itélet megokolása, de legkevésbé az, hogy az alkalmazott szerek ártalmára lettek volna a páciensnek. Ilyen értelemben nyilatkoztak a törvényszéki orvosszakértők is s a védő csodálkozva kérdezte, hogy lehet legendákra vádat alapitani? Mert a törvényszéki tárgyalóterembe sürü rajokban vonultak fel páciensek, kik igazolták, hogy őket a vádlott Fazekas kezelte és gyógyitotta. Micsoda veszedelmes judikaturai prakszis fejlődnék ki abból, ha az orvosokat vád alá helyeznék, mert például nem tudják a gümőkórt véglegesen gyógyitani! A Fazekas-esetben körülbelől ez történt. Ezért kötelességünk szóvá tenni a tisztes öreg ur megzaklattatását. Mi nem vagyunk hivatva itélni sem tudomány, sem gyógyitómódja fölött de minthogy Fazekas Dánielnek orvosi diplomája van, épp ugy tarthat igényt az erre vonatkozó törvények oltalmára, mint minden más orvos. Ezt mondja az itélet megokolása is, mely ugyancsak összezsugoritotta a szenzáció által oktalanul felfujt ügyet.

§§ **Sajtóper az Almafáért.** A következő sorok közlésére kértek fel bennünket:

Tekintetes szerkesztőség!

Becses lapjának mai számában: *Sajtópör az Almafáért* cim alatt megjelent közleményt azzal van szerencsém kiegésziteni, illetőleg helyreigazitani, hogy *Bokor* József megbizásából a sajtópert rágalmazás és becsületsértés miatt nemcsak a *Pesti Hirlap*ban közzétett *Esti levelek* szerzője ellen tettem folyamatba, hanem a teljelentést az ugyanazon lap hasábjain megjelent s ügyfelemet a *plágium* vádjával illető cikkek szerzője ellen is az ezen vádaskodásban foglalt rágalmazás s becsületsértés miatt a büntető törvényszékhez benyujtottam. E sajtóperek eldöltéig kérem a jóhiszemü olvasóközönséget, hogy itélkezését ezen már is szélesre taposott ügyben tartsa függőben. A szerkesztőség kész hive. Mély tisztelettel: Dr. *Sgalitzer* Gyula ügyvéd.

§§ **Báró Wallburg Ernő bünügye.** A nap bünügyi szenzációja báró *Wallburg* Ernő letartóztatása. Ehhez a letartóztatáshoz fölösen füznek kalandos természetü kombinációkat, melyeket természetesen a legnagyobb óvatossággal kell fogadnunk. Az előkelő külsejü és származásu foglyot ma délelőtt hallgatta ki *Puscariu* vizsgálóbiró azok iránt a deliktumok iránt, melyekkel a laibachi törvényszék vádolja és amelyekért kiszolgáltatási eljárást kért ellenében elrendelni. A bárót azzal vádolják, hogy meghamisitott anyakönyvi kivonattal követett el bünös üzelmeket. A magyar törvények szerint ez családi állás elleni vétség, az osztrák törvények értelmében azonban csalás és okirathamisitásban való részvétel. A kihallgatás alkalmával a báró a következőket jelentette ki:

— Teljesen ártatlan vagyok. A származásomra vonatkozó okiratot megvettem egy embertől.

Báró Wallburg meg is nevezte azt az embert, de a vizsgálóbiró a vizsgálat érdekében ez ember kilétét egyelőre titkolja. Végül a báró tiltakozott kiadatása ellen. Az 1896-iki 36. törvénycikk 476 szakasza szerint, ha a külföldi hatóság oly megkereséssel kéri valakinek kiadatását, melyhez nyomozólevél, bünösséget megállapitó itélet, vagy ezekhez hasonló okirat mellékelve van, a kiadatni kért egyén letartóztatandó. E letartóztatás ellen pedig perorvoslatnak helye nincs. Ez alapon kérte a laibachi törvényszék báró Wallburg letartóztatását és miután megkereséséhez, mely tegnapelőtt érkezett postán a vizsgálóbiróhoz, nyomozólevél és elfogatási parancs volt mellékelve és oly okirat is, melyből kitünt, hogy Wallburg osztrák honpolgár, a bíróság a letartóztatást kénytelen volt elrendelni. Ugyancsak e kérvénnyel együtt érkezett meg a kiadatás iránti kérvény, melyről a törvényszék legközelebb fog dönteni. Báró Wallburgot dr. *Förster* Gyula ügyvéd és helyettese dr. *Pichler* Győző képviseli.

§§ **Falkai László elmeállapota.** A postasikkasztó *Falkai* László bünügyének végtárgyalását a mult hónapban azért halasztották el, mert a törvényszék a védő kérésére elrendelte, hogy *Falkai* elmebeli állapotát a törvényszék orvosszakértői vizsgálják meg. Egy hónapig tartott a vizsgálat. *Falkai* szinlelésre fogta a dolgot. A törvényszéki orvosszakértők jelentése ma érkezett le a törvényszékhez. A jelentés *Falkai* László *elmebeli állapotát teljesen normálisnak* és *beszámithatóságát minden kétségen kivülinek mondja*. A törvényszék ennek az alapján *Falkai* ügyének végtárgyalását még november hónapjának első felére tüzi ki.

§§ **Nyilatkozat.** Gróf *Potocki* Henrik a következő nyilatkozat közlését kéri: Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapjának mai számában Potocki és Koritovszky cim alatt megjelent közlemény legnagyobb részében a tényeknek meg nem felelő adatokat tartalmaz, miért is arra kérem mélyen tisztelt szerkesztő urat, hogy a sérelmes közleményt lapjának legközelebbi számában helyreigazitani sziveskedjék. Mindenekelőtt téves a közlemény, midőn dr. Vaiszt nevezi ki védőmnek, holott bünügyem elejétől a tegnapi vádtanácsi ülésig dr. *Klein* Rezső budapesti ügyvéd ur védett, kinek előterjesztései folytán a vádtanács a Turchán Pál panaszára ellenem folytatott bünvádi ügyet végleg megszüntette és azonnali szabadlábra való bocsátásomat elrendelte. A terhemre rótt egyéb büntetendő cselekmények tekintetében pedig engem sem a büntetőjogi, sem a magánjogi felelősség nem terhelhet, mivel az ezen bünügyeknek alapul szolgáló adósságokat nem én gyártottam, azok az elhunyt Koritovszky Constantin adósságai voltak, kinek hitelezői engem — mint aki néhai Koritovszky Constantinon számtalanszor segitettem, — vettek üldözőbe. Egyébként panaszosaim ellen uzsora, csalás, hamis vád és rágalmazás miatt még e hét folyamán megindítandó bünpereim igazolni fogják, hogy én, ki bünvád alatt soha sem állottam, méltatlanul és ártatlanul lettem meghurcolva és a megtorló bünvádi eljárás élénk világot is fog vetni arra a szövetkezetre, amely itt a tővárosban mások tönkretételére büntetlenül alakulni szokott. Fogad a mélyen tisztelt szerkesztőség kiváló nagyrabecsülésem őszinte kifejezését, melylyel maradtam kész szolgája

Budapest, 1901. október 29.

Gróf Potocki Henrik.

Nyilttér.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitünő sikerrel használtatik

vese-, hólyaghólgag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Cukormentes!

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

Dr. Gonda Dezső ügyvéd

irodájának uj cime:

VIII., József-körut 23.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatósága

mély megilletődésdéssel jelenti érdemdus tagjának

Nagyméltóságú

sárvári és felsővidéki gróf

Széchenyi Pál

valóságos belső titkos tanácsos volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak, stb. stb. stb.

folyó hó 28-án Budapesten történt elhunytát.

Intézetünk körül szerzett elévülhetlen érdemeinek és kiváló egyéniségének nemes emlékét kegyelettel őrizendjük mindenkor.

Béke hamvaira!

Mibe kerül vidékre szállitva?

Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő kutvállalattól, Budapesten.....

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és kancellárja.

Berlin, október 29. *Vilmos* császár, aki vasárnap óta Liebenbergben van, *Bülow kancellárt sürgősen magához hivatta jelentéstételre*. A meghivás okát nagyon titkolják. A berlini lapok arra emlékeztetnek, hogy Liebenbergben, gróf *Eulenburg* Fülöp kastélyában, már *sok fontos és váratlan döntés* történt a császár részéről.

A khinai bonyodalom.

London, október 29. Az estilapok a következő mai napról keltezett táviratot közlik: A pekingi oktroy-kérdésben uj bonyodalom állott elő. A khinai vámhivatalnokok tegnap elkobozták a Kalgauba és Tiencinbe szánt német árukat. A német követ távollétében annak képviselője követelte a khinai külügyi hivataltól az áruk felszabaditását. Azt hiszik, hogy ezt az ügyet még ezen a héten rendezni fogják.

Pestis Liverpoolban.

London, október 29. Amint hivatalosan közzéteszik, e hó elején *Liverpool*ban két személyen, kik állitólag influenzában haltak meg, a halál okául pestist konstatáltak. Három személyt, kik ugyanazon időben betegedtek meg és kiknek betegsége még nem lett megállapitva, a kórházban szigoruan elkülönitettek és mindazok az emberek, kik velük érintkeztek, erős megfigyelés alatt állanak.

Kréta sorsa.

Konstantinápoly, október 29. Pétervárról ideérkezett jelentések szerint a görög király utasitotta *György* herceget, hogy utját *félbeszakitva* térjen vissza Kréta szigetére.

Bécs, október 29. A *görög király* szigoru inkognitóban ma este Gmundenből ideérkezett és a pályaudvaron a görög követ fogadta és üdvözölte. A király a pályaudvarról lakására hajtatott.

Közgazdasági táviratok.

Páris, október 29. A mai minisztertanács elfogadta a *Caillaux* pénzügyminiszter által előterjesztett törvényjavaslatot 265 millió értékü 3%-os nem törleszthető járadék kibocsátása tárgyában, amely járadék az államkincstárból a khinai expedicióra kiadott előlegek visszafizetésére és magánszemélyek kártalanitására fog szolgálni. A pénzügyminiszter egyuttal ugyanilyen összegü járadékcimleteket, amelyeket a *Caisse des depots et des consignations* tárcájából vétetnek ki, megsemmisittet, mig az utóbbi e cimletek helyett a Khina által fizetendő annuitásokat kapja.

Liverpool, október 29. (*Gabonapiac.*) Amerikai buza ½ p.-vel emelkedett, kaliforniai ¼ p.-vel csökkent. Amerikai tengeri ¼ p.-vel emelkedett, dunai ¼ p.-vel emelkedett. Liszt változatlan. Az idő változó.

New York, október 29. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.— (8.⁹/₁₆), okt.-re 7.45 (7.58), Januárra 7.54 (7.65), New-Orleansban helyben 7.½ (7.⁵/₈). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.65 (7.65), Stand white Philadelphiában 7.60 (7.60), Rafined in Cases 8.75 (8.75), Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsir:* Western steam 9.20 (9.25), Rohe és Brothers 9.40 (9.45). — *Tengeri* irányzata bizonytalan. Októberre 63.— (62.⅛) Decemberre 63.— (62.⅛). — Májusra 63.½ (63.⅛). — *Buza* irányzata gyenge. Piros őszi helyben 79.¾ (80.—), Októberre 75.¾ (76.—), Decemberre 76.¾ (77.—), márc.-ra 79.¾ (80.⅛), Májusra 79.⅝ (79.⅝). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.¼ (1.¼). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6.¾ (6.¾), Okt.-re 6.05 (6.30), Januárra 6.25 (6.50). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.85 (2.85). — *Cukor:* 3.⁵/₁₆ (3.⁵/₁₆). — *Ón:* 24.85 (24.77). — *Réz:* 16.⅛ (16.⅛). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, okt. 29. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata gyenge. Okt.-re 69.¾ (70.¼), Dec.-re 70.⅝ (71.⅛). — *Tengeri* irányzata bizonytalan. Okt.-re 56.⅛ (55.¾). — *Zsir:* Októberre 8.67 (8.77). — Januárra 8.67 (8.75). — *Szalonna* short clear 8.80 (8.75). — *Sertéshus:* Októberre 14.35 (14.40). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Éjjel.

Éjszakánként bús magamban járva,
Felnézek egy fényes palotára.
Minden ablak bántó sugárban ég,
Körülöttem komor, mély sötétség.

Ott fent egy hang víg kacajba csendül,
... Sóhajtozom fájó szerelemről.
Leroskadok itt a kapu alatt,
Majdhogy rám nem szakadnak a falak.

Herczegh Jenő.

+ **A becsületérzés problémája.** Maholnap már minden elmélet összedől, minden eszmekör csődbe kerül. Amióta Franciaországból kiröppent *a tudomány csődjét* hirdető szállóige azóta hitelét veszti lassankint minden, ami azelőtt a kételkedés ködös légkörén felülemelkedő doktrinája volt a kulturemberiségnek. Egy badeni törvényszéki jelenet kapcsán most már akár azt is a problémák közé igtathatjuk, hogy vajjon érzékeny-e a becsületére az olyan ember, aki — csal? Vagy más szóval: összeférnek-e egyazon lélek belsejében csalás és becsületérzés? A história, mely ezeket a burleszk kérdéseket fölszinre veti, a badeni járásbiróság előtt vette kezdetét és a döblingi tébolyda falai közt fog befejezést nyerni. Bauer József wienerdorfi korcsmáros egy kis miskulanciával élt, mikor az egyik hordó sört a másik után kimérte s ezáltal hosszu időn át rendszeresen megröviditette a község jövedelmét. Mikor a csalás kitudódott, törvény elé állitották a korcsmárost és a kártérítésen felül háromnapi fogságra itélték. Bauer József töredelmesen bevallotta a bünét s csakis arra kérte a birót, hogy a fogságot pénzbüntetésre változtassa át. Mikor pedig a biró kijelentette, hogy ez nem lehetséges, sőt hogy az elitéltnek letartóztatását nyomban el kell rendelnie: a korcsmáros hirtelenül a legnagyobb foku buskomorság ömlött el. Az abnormis lélekállapot a fogház cellájában egyre és rohamosan fokozódott s huszonnégy óra multával tobzódó őrjöngésbe ment át. A szerencsétlen ember, aki csalást minden különösebb kényszeritő ok nélkül, tisztán vagyongyarapitás céljából elkövetett, ugyannyira szivére vette becsületes hirnevének tönkretételét, hogy ezen való tépelődésében elvesztette lelke egyensulyát és őrültségi rohamában a falhoz csapkodta magát oly vehemens erővel, hogy életveszélyes zuzódásokat szenvedett. Mikor pedig a fogházból átvitték a kórházba, oly ellenállást fejtett ki, melyre hasonló erejü, épeszü ember aligha képes. Megbomlott agyveleje rémes hiedelmeket varázsolt eléje, hóhért és bitófát látott s minden szava azt árulta el, hogy — őrjöngő képzelődése szerint — őt most már egyenesen a vesztőhelyre viszik.

*

+ **Időjósló állatok.** A tudomány és a parasztész találkoznak bizonyos megfigyelésekben, amelyekből következtetést lehet vonni az időjárásra nézve. Jó vagy legalább száraz időre van kilátás, ha este a denevérek élénken röpködnek, valamint akkor is, ha a naplemente után a szunyogok rajba verődve szállingóznak. Az erdei galamb gyakori turbékolása, a pacsirták és fecskék magasan szárnyaló lebegése s a békakuruttyolás hasonlóan előre hirdetik az időjárást. Ha a szarvasmarhák nyugtalanok, ha a lovak, szamarak ide-oda kelődnek s hemperegnek a földön ez a parasztészjárás szerint rossz idő közeledtét jelenti. Esőt jósol a vakandok turkálása a földben, ugy szintén a kakas gyakori kukorékolása. Esőt jelent az is, ha a legyek rendkivül gyorsan szaporodnak el a szobában ugyszintén az is ha a vizimadarak sokat fürödnek, fejei lefelé bukdácsolva. E jelenségeket megfigyeli a parasztész, az okokat kimagyarázza a tudomány.

*

+ **Orosz népámitók.** Az orosz nép hiszékenységét legjobban illusztrálja az a körülmény, hogy ott a jóslás olyan mesterség, mely állandóan és mindig virágzik. A babonaság s a vele rokonságban levő miszticizmus sehol sincs annyira elterjedve, mint a szent Oroszországban. Nem ok nélkül mondta Nagy Péter cár, hogy az ostobaságot csakis a babona tartja fenn. A nagy cár Angliából visszatérve száz botütés terhe alatt eltiltotta a jósok virágzó iparát, a népámitást. De amikor Seremetjev herceg azzal a hirrel állitott be a jósokat üldöző cárhoz, hogy neki azt jósolta egy „szavahihető" jós, hogy a svédek ujból háborura készülnek, Nagy Péter mégis gondolkodóba esett és azt mondta:

— A te jósodnak igaza van; ez az ember csakugyan a jövőbe lát.

Ezzel az egy mondásával azután még nagyobb lendületet adott Nagy Péter a jós-iparnak s később fel is adta a küzdelmet ellene.

Az orosz jós legtöbbnyire kiszolgált katona, akinek van magához való esze s ravaszsága folytán szedegeti az orosz néptől az ostobaság adóját. Kitünően jellemzi az orosz jós gyakorlati érzékét, nehogy azt mondjuk életbölcsességét, az is, hogy az uri-osztályhoz tartozó embereknek legtöbbnyire ingyen szolgáltatja ki a jövendő titkait. Teszi ezt egyrészt azért, mert be akarja magát hizelegni a befolyással rendelkező uraknál, másrészt tudja azt is, hogy az ingyenjóslás kevésbé ébreszti fel a hitetlenkedést, mint az árszabályhoz füződő jósolgatás. Egyuttal számit arra is, hogy ha uriemberben hitelt képes ébreszteni a csalafintaságai iránt és ezenfelül gavallérnak is mutatja magát az által, hogy ingyen árulja el a jövő titkait, ugy ez által önkéntelenül bőkezü dijazásra serkenti az illető gavallért vagy urihölgyet. Egészen másképpen bánik azonban a parasztal. Ezzel szemben „szabott árai" vannak, amelyekből nagyon ritkán enged, nehogy alászállitsa a köztudatban a jóslás becsértékének árfolyamát.

*

+ **A Suez-csatorna forgalma.** A Suez-csatornát 1900-ban 3441 hajó szelte végig. Ezek közül Angliából jött 1935, Németországból 462, Franciaországból 285, Hollandiából 232, Ausztria-Magyarországból 126, Oroszországból 100. E hajókon összesen 282.000 embert szállitottak, köztük 154.000 katonát. Ez évi forgalom az angolok részéről csökkenést, a németek részéről pedig feltünő emelkedést mutat.

*

+ **A legtöbb meleget adó fák.** A legnagyobb hőmennyiséget adja az összes fajok közül a hárs, majdnem hasonló hőértékü a fenyő különböző faja, a füz és a gesztenyefa, kevesebb meleget ad a juhar és a körtefa, legrosszabbul füthetünk a tölgy, akác és nyirfával. Ez azt mutatja, hogy nem a legkeményebb fa adja mindig a legtöbb meleget. Igy számitotta ki ezt egy bölcs statisztikus. De vajjon a fa adja-e a legtöbb meleget a tüzhelynél? Ezzel persze nem szoktak számolni a statisztikusok.

*

+ **A világ kenyere.** A világ idei gabonatermését 20 millió hektoliterrel teszik többre a tavalyinál. Bár Németország, Ausztria-Magyarország, Oroszország és Franciaország idei gabonatermése a tavalyi mértéket meg nem üti, az amerikai bőséges termések billentik javunkra a mérleget. Az Egyesült Államok idei termése 250 millió hektoliter, mig tavaly csak 180 millió hektoliter termett. És mégis hány embernek kell éheznie e nagy világon!

*

+ **Másfél millió képes levelező-lap.** Ennyit továbbit és kézbesit állitólag naponta a Németbirodalom póstája. Bélyegköltségek fejében 69 ezer márkát jövedelmez ez az államnak. A sok levelező-lap sulya 90 métermázsát tesz ki. Ime, az anzikszkártya, mint nemzetgazdasági tényező!

*

+ **Gőz helyett villamosság.** A gőzerőnek villamosság által leendő kiküszöbölését tervezik az összes svédországi vasutakon. Svédországnak vizesései igen nagy erőkihasználást engednek meg. Még az idén kezdik meg az e célra szükséges átalakitást, mely összesen 40 millió koronába (svéd érték szerint) fog kerülni.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(69)

— Mi bajod, miért riasztottál föl? — kérdezte lassan kijózanodva Chmielnickij.

— Térj már magadhoz! Küldöttség jött.

Erre a szóra rögtön kijózanodott a hetman.

— A köpenyemet, sisakomat, vezéri pálcámat!

Gyorsan felöltözködött.

— Kitől jött a küldöttség? Kik a tagjai?

— Patrorius Sasko, a pap és Huscsa a küldöttek. A brazlavi vajdától jönnek.

— Kisieltől? Hála az ég urának!

Chmielnickij örömében keresztet vetett, sőt a lábait is emelgette.

— Tehát megkezdik az alkudozást!

Az örömének azonban hamar vége szakadt, mert még aznap olyan hirek érkeztek, amelyek a Kisiel békés szándékait ugyancsak furcsa szinben tüntették föl.

Megjött ugyanis a hir, hogy a herceg, aki megpihentette holtrafáradt seregét, berontott a lázadók földjére, s hogy ott a legrettenetesebben torolja meg az elkövetett bünöket, öl, pusztit, gyujtogat, rombol.

— Skrzetuski egy kétezer emberből álló kozák-dandárt teljesen megsemmisitett!

— A herceg rohammal vette be Pogrebiscsét!

Pedig Pogrebiscse bevehetetlennek hitt fészke volt a fölkelőknek. És azt beszélték, hogy a herceg ezt a parancsot adta katonáinak:

— Ugy öljétek meg a kutyákat, hogy százszorosan fájjon nekik a halál!

Ugy is ölték meg a kozákokat, a legrettenetesebb kegyetlenséggel. Egy lélek sem maradt élve a városbeliek közül. Hétszáz foglyot fölakasztottak, kétszázat karóba huztak. Soknak a szemét furóval szurták ki, másokat elevenen megsütöttek.

A lázadásnak hamarosan vége szakadt mindenütt, amerre a herceg haladt. A lakosok vagy Chmielnickijhez futottak, vagy térdreborulva, sőt és kenyeret kinálva, kegyelemért esedezve fogadták a herceget.

És mindez Biala-Zerkievnek s a Chmielnickij kétszázezer emberének a közvetlen közelében történt.

Orditott is a hetman dühében, mint a bőszült, sebzett oroszlán.

— Ha várok, mig megkezdik vélem az alkudozásokat: rám csap a herceg és levágja a seregemet. Ha pedig ellene indulok, akkor le kell mondanom a békekötésről.

Volt még egy utolsó reménye.

— Megyek a tatárokért!

Beállitott nyomban Tuhaj béghez.

— Nemes bég, én kegyes barátom, ments ki a bajból, amint Korzunnál is te mentettél meg. A brazlavi vajda követeket küldött hozzám azzal az izenettel, hogy a maga országában visszaállitja a köztársaság jogait, ha hamarosan véget vetek a háborunak. Ez az én szándékom is. Most azonban egy hirt kaptam. Legádázabb ellenségem, Jerémiás herceg rombolva, pusztitva, öldökölve közeleg. Én nem indulhatok ellene haddal, menj tehát te elébe a tatárjaiddal.

Aztán hozzátette:

— Ha hamarosan meg nem állitjuk, szétveri az egész táborunkat.

A mirza, aki a Korzunnál zsákmányolt szőnyegeken hevert, gondolkozott egy darabig, ide-oda himbálta a fejét, hunyorgatott a szemével, aztán egykedvüen válaszolt:

— Allahra mondom, nem tehetem!

Chmielnickij megdöbbent.

— Nem? Ugyan miért?

— Hogy miért? Már elég bégemet és csangomat vesztettem el miattad, miért veszitsek el még egynéhányat? Jéremiás hatalmas, félelmes harcos. Megütközöm véle, ha éppen jónak látod, de csak ugy, hogy együtt megyünk a hareba veletek.

Most már orditani kezdett.

— Nem vagyok bolond, hogy egy ütközetben elveszitsek mindent, amit eddig nagy ügygyel-bajjal összeharácsoltam. Eleget tettem már értetek, hitetlen kutyákért!

— De hiszen megesküdtél, hogy segiteni fogsz minket!

— Megesküdtem, hogy segitelek, de azt nem igértem, hogy helyettetek fogok cselekedni.

Maga elé köpött.

— Hordd el magad, kutya!

— Ez a köszönet! Megengedtem neked, hogy szabadon válogass a foglyok között, néked adtam az egész zsákmányt, a hetmanokat is.

— Ha nem adod: elvettem volna.

— Tavaszra megyek a khán elébe.

— Mondtam már, hogy hordd el magad!

Ráviesoritotta hegyes, fehér fogait.

Chmielnickij látta, hogy a rábeszélés nem használ, csak ront a dolgán, otthagyta tehát a béget és a kháhhoz sietett. De a kháhnál sem kapott más választ.

— Nékünk tatároknak is van ám eszünk és a magunk hasznát nézzük legelőbb.

Szóval, a khán is megtagadta, hogy nyilt csatában szálljon szembe a herceggel.

— Beérem én a portyázással is.

Chmielnickij bőszülten rohant a szállására és a pálinkásüvegből akart vigasztalást meriteni. De Wyhovski megragadta a kezét és kitépte belőle az üveget.

— Nem szabad innod, uram! A követ válaszra vár, végezned kell vele!

A hetmann haragja most már tombolássá fajult.

— Karóba huzatom a követet!

Okörlel rontott Wyhovskira.

— Karóba huzatlak téged is!

— Még sem adom vissza a pálinkás üve-

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Petraroa, *Budapest.* Kivételképpen és ezuttal legutóljára közlünk öntől költeményt. Mai küldeménye igy szól:

Kebel-gőg.

— Szonett. —

Nem sinli szűm a kegy-kéj-veszteséget,
Mert gőgje csak való szerelmt kíván, —
Miként, ki tiszta pezsgőbort iván,
Nem kér lőrétől enyht, bár szomja éget.

Felhők boritják már az esti éget,
És szél sikong át százezernyi fán,
Mikéntha éjét tartná Szent Iván
Az emberszivek zavarása végett.

E zordon estén emlék kél felettem:
Egykor mosolygó sors áponca lettem,
Kit oly kegyelve vitt az élet-út, —

De most tulajdonképp már elfeledtem,
Hogy mi az üdv-csók, — kéjből kivetetten,
Az élet ah mi dőre, ah mi rút!!!...

V. Z. *Kolozsvár.* A foszformérgezés igen sajátos esetével foglalkozik dr. *Márer* József nagyszécsényi orvos egy német nyelven megjelent munkája. A szaktudással s pontos részletességgel megirt munkának *Doppelmord mittels Phosphor* a cime s mint az Allgemeine Wiener Medizinische Zeitung külön lenyomata, két évvel ezelőtt jelent meg a szerző kiadásában. A munka annak idején szakkörökben, különösen Németországban foglalkoztatta az orvosokat. A kis essait érdekes adatainak használ veheti a munkájában, e végből forduljon mindenesetre a szerzőhöz.

Vk. Sp. Ugyan kérem, beszéit ön valaha, vagy hallott valaha igy beszélni: „Esedezem kedves leánya kezéért," „Ezt még az ön kedvéért sem tehetem meg"? Ugyebár nem? Akkor hát mit akar? Hogy az *ért* előtt nem kell a magánhangzóra ékezet, ez csak afféle babona, mely a szedőszekrény körül kisért — a jó ég tudja, mióta és miért. Épp olyan babona ez, mint az, hogy az *és* elibe vi ágért sem szabad vesszőt tenni. Pedig ez még nagyobb szamárság, mint az előbbi — sőt káros is. Nem is szólva arról, hogy néha *Essel* kezdődik a mondat, sokszor megesik, hogy az *és* előtt való vesszö elhagyása megváltoztatja a mondat értelmét. Mint a legtöbb félszegség, ez is a ránk nehezedő németségre vezetendő vissza. A németektől lestük el azt hogy az *és* elibe nem kell vesszö; csakhogy a német mondatszerkezet egészen más, mint a mienk, és (lám, ide feltétlenül kellett a vesszö, mert ez az *és* nem azonos mondatrészeket kapcsol) ami odáát talán jó, nálunk még nem helyes. Ilyen, szintén német babona ujabb időben az *önnek* nagy betüvel irása. A német a *Sie*t a többes szám harmadik személyü *sie*től való megkülönböztetés okáért irja nagy kezdőbetüvel, nem pedig tiszteletből. Magyar könyvben eddigelő sohasem irtunk *Önt* és *Önöket*; csak a német-majmoló fordítóknak fanyalodik rá mostanában a tolla. És mivel a rossz példa mindig ragadós: már csaknem általános lett az a babona, hogy a kis ö-vel irott *ön* tiszteletienség jele. Ez persze nem igaz. Mert a tisztelet már az *ön*ben van s nem a nagy betü fejezi ki. Tiszteletet fejez ki a nagy betü akkor, ha a *te* megszólítást igy irjuk *Te*. De már a magukban véve is tiszteletet kifejező *Nagyságod, Kegyed, Kegyelmed, Méltóságod* nagy betüje nem a tisztelet jele, hanem csak megkülönböztetés a nagyságod, kegyed, kegyelmed, méltóságod kis betüjétől.

Z. J. *Budakesz. Belgyógyászok:* Dr. Kétly Károly (Szentkirályi-utca 13), dr. Tauszk Ferenc (Andrássy-ut 46), dr. Frischmann Gyula (Lipót-tér 10). *Sebészek:* Dr. Herczel Manó (Városligeti-fasor 9), dr. Réczey Imre (Muzeum-körut 9), dr. Hültl Hümér (Molnár-utca 24). *Fülgyógyászok:* dr. Krepuska Géza (József-u. 4), dr. Váli Ernő (Eszterházy-utca 2). *Bőrgyógyászok:* dr. Nékám Lajos (Kossuth Lajos-utca 2), dr. Weyner Emil (Fürdő-utca 8). *Nőgyógyászok:* dr. Elischer Gyula (Petőfi-tér 1), dr. Mihajlovits Miklós (Szerb-utca 8).

H. M. *Budapest.* A rusma mérget (arsent) tartalmaz. Keleten használják a kellemetlen helyen ülő szőrök (női bajusz, női szakáll) elpusztitására. Hosszu használat a bőrt teljesen elpusztitja és arzénmérgezést okoz. Négy hetenként kell használni. Helyette a villamos szőrvesztőt ajánljuk, mely egyszer és mindenkorra tönkreteszi a hajgyökét és teljesen ártalmatlan eljárás.

J. E. *Kecskemét.* Forduljon dr. Kétly Károly egyetemi tanárhoz, aki kiváló szaktudósa a belgyógyászatnak. Lakása: Szentkirályi-utca 13.

B.-Szent-Mihály. 1. Nem tagja a törvényhatóságnak. 2. Nem választható meg, csak ha állandó lakással bir a törvényhatóság területén. 3. Semmiféle okkal-móddal nem lehet azt keresztül vinni.

E. M. 1. Mind a kettő VIII. Üllői-ut 26. sz. a. a Klinikán található meg. Oda intézheti a levelét is. 2. Tehet, de csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével, amelyet csak indokolt folyamodványra kaphat meg. 3. Van.

Kereskedelmi Csarnok. *Gyöngyös.* Méltóztassék Thék Endre cs. és kir. udvari szállító irodájához (VIII. Üllői-ut 80.) fordulni, ott megmondják s esetleg megirják a készitési módját is.

G. M. *Vágsellye.* Lehet, helyét el is foglalhatja a képviselőházban, tanácskozási joggal is bir, de nem szavazhat. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter is jó ideig nem volt képviselő.

B. J. *Fűzesgyarmat.* Be kell iratkoznia valamely kereskedelmi iskolába magántanulónak. A kettős könyvvitelt legjobban a Bán-féle Egyszerü és kettős könyvviteltanból tanulhatja meg.

Szen István-kórház betegei. Igen, a törvényhatósági joggal felruházott szab. kir. városoknak, mint Selmecz- és Bélabánya, Hód-Mező-Vásárhely, Baja, Szeged, Szabadka stb. *külön* főispánjaik vannak.

Erdélyi himzés. A munkát értékesitő egyesülethez tessék fordulni (IV., Váci-utca, Klotild-palota). Ott kaphatja a legszebb himzéseket s a legolcsóbban.

Soh. S. M. *Bács-Feketehegy.* Méltóztassék a Bárdtestvérek zenemükereskedéséhez fordulni, ott megkaphatja. Cime: Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 10.

S. J. *Veszprém.* Orvosi munkatársunk legközelebbi üzenetében részletesen fog alkozik majd a levelében felvetett kérdéssel.

M. L. *(Arviz a faluban.)* Az irás nyelvtani helyessége ellen is vét még, a stilisztikai formátlanságokról nem is kell tehát szólni. Közölhetetlen.

K. E. *Csurog.* A kereskedelmi miniszterhez kell folyamodni érte. A gépeket a magyar Államvasutak gépgyára készíti.

K. V. *Miskolcz.* Méltóztassék a kérdést megismételni, mert annyi szám között, amelyet már elintéztünk, bizony nem emlékszünk reá.

Debreczen. 1. Magyarországnak összesen 989.000 vá asztója van. 2. Tizennégy millió.

M. Zs. *Budapest.* Jelen lehetnek, de a tanácskozásokban részt nem vehetnek.

Cigány 1. Bővebb értelmezésüket bármely lexikonban megtalálhatja. 2. Igen, válaszolunk.

P. Nagyhát. Herzl-szanatórium, Budapest, VII. Városligeti fasor.

Sorsjegyekről.

M. E. *Szerencs.* Levele ugy látszik, elkallódott, irja meg ujra sorsjegyeinek számát.

H. A. 39.811. sz. Waldstein-sorsjegye 60 koronát, 1981—43. sz. Rudolf-sorsjegye 24 koronát nyert.

K. I *Kircső.* 1925—22. sz. Magyar Vöröskereszt-sorsjegye 12 koronát, 2992—15. sz. Magyar Vöröskereszt-sorsjegye 13 koronát nyert a törlesztő huzáson.

Özv. F. J.-né *Szabolcs.* 1454—97. sz. 1864. évi Államsorsjegye, ha 50 forint névértékü, 180 koronát nyert.

Dr. S. D. *Gyöngyös.* 4111—35. sz. Freiburgi sorsjegye 22 irankot nyert.

B. S. *Ung.* 7256—45. sz. Jószív-sorsjegye 4 koronát nyert.

P. D. *Késmárk.* 1955—57. és 65. sz. Bazilika-sorsjegyei egyenkint 12—12 koronát 1288—93. sz. 3%-os Jelzálog-sorsjegye 200 koronát nyert a törlesztő huzásra.

K. M. *Szabadka.* 4806—17. sz. Vöröskereszt sorsjegye 24 koronát, — 7918—91. sz. Bazilika sorsjegye 12 koronát nyert a törlesztő huzáson.

N. Gy. *Szolnok.* Sorsjegyének értéke 70 korona. Még játszik.

Sz. I. Kérdésével tessék a sorsjátékot rendező bizottsághoz fordulni.

H. E. *Nagyvárad.* A 6. osztály huzásának első napján az összes 30.000 nyeremény egyszerre lesz betéve a másik szerencsekerékbe és igy történik a huzás. Az egyik szerencsekerékben már az első osztály megkezdésénél benne van mind a 100.000 szám. Hogy milyen nyeremények legyenek naponta huzva, ezt előre meghatározni nem lehet.

J. J. *Alsó-Kubin,* — **Soh. J.** *Miskolcz,* — **T. E.** *Szászcbes,* — **S. J.** *Liptó-Tepla,* — **K. J.** *Budapest,* — **O. P.** *Békés-Csaba,* — **B. A.** *Tatatóváros,* — **D. G.** *Győr,* — **B. S.** *Sopron,* — **Sz. S.** *Budapest,* — **B. Zs.** *Zágráb,* — **184.551.** előfizető. — **183.644. K. S.,** — **K. L.** *Balatonfőkajár,* — **S. M.** *Pécs,* — **Csak türelem,** — **B. M.** *Zólyom,* — **W. Zs.** *B.-Gyula,* — **H. J.** *Tisza-Földvár,* — **M. S.** *Szászváros,* — **B. H.** *Német-Keresztur,* — **K. S.** *Ungvár,* — **Izabella** *Szeged,* sorsjegyeink nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A nemzetközi cukorkonferencia. *Berlin*ből jelentik: A *Berliner Politische Nachrichten* értesülése szerint hivatalos körökben semmit sem tudnak a nemzetközi cukorkonferenciának legközelebbre várt összeüléséről. A konferencia összeülése valószinütlen is, ha csak érdekeltek nem biztositják előbb Oroszország részvételét. Meglehet, hogy Franciaországnak sikerül szövetségtársát rábirni a részvételre.

A newyorki tőzsde. *NewYork*ból jelentik október 28-iki kelettel: A mai értéktőzsdén a pénzpiac drágulása és az aranykivitel valószinü volta realizációkra késztette a spekulációt a tranzkontinentális vasutak részvényeiben és más papirokban, amelyek legutóbb emelkedtek. A hanyatlás által leginkább károsodott tőkepénzesek fáradozásának kevés sikere volt. Zárlat lanyha üzlet mellett gyenge. Részvényforgalom 600.000 darab.

Fizetésképtelenségek. *A bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Rosenbaum Márkus özvegye cég Prága, Benatzky Ágoston utóda cég Jaslo, *Meisner* József kereskedő *Kis-Sebes, Grosz* Ábrahám divatárukereskedő *Szerencs, Holländer* Rudolf kereskedő *Mujsa,* Damiani Veronika kereskedőnő Ragusa, Rothbart Sámuel cipőkereskedő Bécs, *Klein* Jakab kereskedő *Debreczen.*

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 39.20 korona pénzben 39.60 korona áruban.

Borjuvásár. 1901. évi október hó 29-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 609 drb, leölt borju —— db, bécsi borju —— db, —— db., növendékmarha 21 darab, bárány élő 44 darab, élő bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi leölt borju I. rendü 78—88 f.-ig, kivételes 92 —, II. rendü 66—76 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. —— f.-ig, II. r. —— f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 38—42 f.-ig. Növendék marha — f.-tól — f.-ig, I. r. —— f.-ig, középminőségü 36—52 f.-ig, alárendelt 40—47 f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 10—12 k., leölt bárány ——.—.— K. kivételesen ár —— k.-ig páronkint. — Elénk irányzat mellett az árak változatlanul szilárdak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi október 29-én. Készlet 881 darab. Érkezett 940 darab. Összesen 1821 darab. Eladatott 1500 darab. Maradt 321 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 80—88 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 80—89 koronáig, 320—380 klgr. sulyban 84—88 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 80—86 koronáig. Malac 76—86 korona. Az irányzat lanyha.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 18049 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4789 darab fiatal sertést, 8116 darab magyar hizott sertést, —— nehéz sertést, összesen 11905 darabot.

Irányzat lanyha.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számitva) elsőrendü sertés 80—82 fillér, kivételesen 83 filléren, középminőségü sertés 74—78 fillér, könnyü sertés 66——72 fillér, fiatal sertés 66—86 fillér, süldő ——— fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 29.

A kinálat mérsékelt, a vételkedv gyönge volt. Forgalomba került 15.000 métermázsa buza. Az árak nyugodt hangulat mellett változatlanok maradtak, egyes tételek 2½ fillérrel olcsóbban keltek el.

Zabban és rozsban nyugodt volt az irányzat.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 k. 8 K. 55 ., 100 mm. 77 k. 8 K. 55 ., 200 mm. 79 k. 8 K. 47½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 400 mm. 78·5 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 10 f. bükk, 100 mm. 77·5 k. 8 K. 30 .. 100 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 74·5 k. 7 K. 95 f.

Fehérmegyei: 300 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 76 k. 8 K. 22½ f.

---

gedet! Gyalázatos dolog, hogy fővezér létedre leiszod magadat, mint az utolsó kozák. A sereg tombol és azt kivánja, hogy tarts tanácsot a főembereiddel. Most üssed a vasat, amig meleg. Most még köthetsz békét, siess, amig nem késő, amig biztosan áll a fejed a válladon. Azonnal küldj követséget Varsóba a királyhoz.

— Okos fej vagy, fiam! Kongasd meg a harangot, kezdjük meg a tanácskozást.

Hamarosan összegyültek a főemberek, a tatárokat ezuttal nem hivták be a tanácsba. A tömeget ostorcsapásokkal és kardvágásokkal szoritották vissza a gyülekezés helyétől.

Chmielnickij teljes diszben jelent meg, skarlátpiros köpönyegben, sisakkal, parancsnoki pálcával. Mellette ballagott a pap, Patronius Sasko hófehér ölözékben és Wyhovski a papirosokkal.

Hallgatagon ült le elsőbb a fővezér, azután leemelte a sisakját, annak jeléül, hogy a tanácskozás megkezdődött s igy szólt:

— Urak! Jól tudjátok, hogy méltatlanul ért megalázás és szenvedés adta kezünkbe a kardot, hogy véle és a Krim fenséges cárjának a segitségével visszaveszszük a királytól nyert, de orvul elkobzott kiváltságainkat. Az Isten velünk volt mindeddig, rémévé tette seregünket a zsarnoknak és ez volt első büntetése. Keresztény emberek vagyunk, érjük be ennyivel. Megtörtük a gőgjét, megaláztuk, ne ontsunk tehát több keresztény vért. Tegyük azt, amit a könyörület parancsol. De mégse rakjuk le előbb kardjainkat, mignem maga a király adta vissza nekünk jogainkat. A bazlavi vajda arról értesit, hogy ő fenségében megvan erre a készség. És ez az én hitem is, mert hiszen nem mi tagadtuk meg az engedelmességet, hanem a Potockiék, Kalinovskiék, Kordicepolskiék. Megbüntettük őket, ezért jutalom jár nekünk a király kezéből. Azért hát kérlek, hallgassátok meg a brazlavi vajda levelét, amelyet Patronius Sasko atya, e tiszteletreméltó lelkész hozott nékem. És határozzátok, hogy végo legyen a vérontásnak és béke köttessék.

(Folytatása következik.)

Pestmegyevidéki: 100 mm. 78·5 k. 8 K. 25 f., 150 mm. 78·5 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 76·5 k. 8 K. 25 f., 1000 mm. 77·5 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 77·5 k. 8 K. 25 f. 200 mm. 77·5 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 77·5 k. 8 K. 25 f., 300 mm. 77·2 k. 8 K. 25 f. mind malomba. 300 mm. 77·2 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 76 k. 8 K. 10 f., 700 mm. 76 k. 7 K. 75 f. üszkös.

Felsőmagyarországi: 1500 mm. 77 k. 8 K. 20 f.

Bánsági 750 mm. 77·8 k. 8 K. 27½ f.

Temesvári: 4000 mm. 74·8 k. 7 K. 90 f.

Raktárára: 1200 mm. 78 k. 8 K. 50 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 7 K. 05 f. 200 mm. 6 K. 90 f. par.

Árpa: 200 mm. 5 K. 70 f.

Zab: 150 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 17½ f., 200 mm. 7 K. 05 f., 100 mm. 7 K. 05 f., 200 mm. 6 K. 9 ½ f. par.

Tengeri: 2000 mm. 5 K. 10 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos egyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.95	8.10	80	8.30	8.45
"	"	77	8.—	8.15	81	—.—	—.—
"	"	78	8.05	8.20	82	—.—	—.—
"	"	79	8.10	8.35	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	7.95	8.10	80	8.30	8.45
"	"	77	8.—	8.15	81	—.—	—.—
"	"	78	8.05	8.20	82	—.—	—.—
"	"	79	8.10	8.35	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	7.95	8.10	80	8.25	8.35
"	"	77	7.95	8.15	81	0.—	0.—
"	"	78	8.—	8.20	82	—.—	—.—
"	"	79	8.10	8.30	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	7.85	8.—	80	0.—	0.—
"	"	77	7.90	8.05	81	0.—	0.—
"	"	78	7.95	8.10	—	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai	"	76	8.05	8.20	80	0.—	0.—
"	"	77	8.10	8.25	81	—.—	—.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	csörendü	70—72	6.90	7.—
"	"	másodrendü	—	6.70	6.90
Árpa	"	takarmány	60—62	5.90	6.10
"	"	égetni való	62—64	5.75	5.90
"	"	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	"		39—41	6.90	7.—
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	másnemü	—	5.20	5.25
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"		—	4.80	4.70

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1902.	.	.	8.37—8.36—8.34—8.35—8.36	
Áprilisi rozs 1902	.	.	7.15—7.14—7.15	
Áprilisi zab 1902.	.	.	7.31—7.30—7.31	
Májusi tengeri 1902.	.	.	5.11—5.12—5.13	
Augusztusi repce 1902.			0.—	

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902.	. . . .	8.36 pénz	8.37 áru
Áprilisi rozs 1902	. . . .	7.14 „	7.16 „
Áprilisi zab 1902.	. . . .	7.30 „	7.31 „
Májusi tengeri 1902.	. . .	5.13 „	5.14 „
Augusztusi repce 1902.	. .	11.75 „	11.85 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902.	8.40— 8.41
Áprilisi rozs 1902.	7.19— 7.20
Áprilisi zab 1902.	7.38— 7.39
Májusi tengeri 1902.	5.16— 5.17
Augusztusi repce 1902.	11.75—11.80

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde nyomasztó üzlette enség tüneteit tárta eléink. A nagyközönség érdeknélkülisége előmozditja a contremine aknamunkáját, minek folytán a vezető értékek árai lemorzsolódtak.

A helyi piacon 1—2 kötés Rimamurányi eladása 5—6 korona árveszteséget eredményezett, Közuti is kinálva volt A hangulat azonban helyi értékeink iránt tartósan kedvezőnek mondható.

A déli tőzsde változatlan maradt.

A helyi piacon Közutiakban volt csupán üzlet, 3—4 koronával magasabban.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde: kedvtelen.

Kötöttek: Magyar hitelrészvény ——.——.——.— Osztrák hitelrészvény 617.——618.50. Államvasut részvény 618.25—620.50. Rimamurányi vasmü 426.50—427.— korona.

A déli tőzsde:

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 632.——633.—. Osztrák hitelrészvény 616.——618.—. Államvasutak 618.——619.—. Rimamurányi 423.——424.—. Közuti vasut 554.——558.

Forgalomba került továbbá: Salgótarjáni kőszénbánya 519.—521.—. Koronajáradék 9..90—93.05 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 616.50. Magyar hitelrészvény 632.—. Leszámitoló 410.—. Rimamurányi vasmü 425.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 618.—. Közuti vasut 557.—. Villamos vasut 279.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemü 40.—45.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 46.——49.— korona, nagyszemü 50.—54.— korona. Disznózsir: budapesti 51.50—52.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 44.——44.50. korona, 3 darabos 45.——45.50 korona. Füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 15.50—16.— korona, 85 darabos 16.—5—16.75 korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50—16.— korona, 100 darabos 15.50—16.— korona, 85 darabos 16.——16.25 korona. Szilvaiz: slavóniai —.———.— korona, szerbiai 17.——17.50 korona azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, október 29. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A határidőpiacon az irányzat buzában és rozsban kedvtelen és bágyadt volt, ugy hogy az árfolyamok néhány fillért vesztettek. A budapesti értéktőzsde gyönge magatartása kétségtelen némi eladások fordultak elő. Zabban és tengeriben az irányzat tartott volt, zab tavaszra 7.65—7.64—7.66 K. köttetett és még 1—2 fillérrel javult. Buza tavaszra 8.55, rozs tavaszra 7.46, tengeri május—juniusra 5.41—5.42, őszi rozsban 7.29 K. fordult elő kötés. Buza őszre 8.25—8.27, zab őszre 7.33—7.35, tengeri szeptember—októberre 7.50—7.55. Zárlatkor maradtak: Buza tavaszra 8.59, rozs tavaszra 7.49, zab tavaszra 7.41, tengeri május—juniusra 5.46 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* kedvtelenül indult. A berlini kedvezőtlen hirek következtében javulás később sem volt konstatálható.

A *déli tőzsde* gyengén indult az üzleti csöndesség állandósága mellett az árak nagy részben változatlanok maradtak.

Zárlat tartott.

Bécs, október 29. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 118.55. Tisza- és szegedi kölcsön sorsjegy 144.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló- és penzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 425.—. Magyar koronajáradék 93.10. 4%-os Magyar földtherm. kötvény 92.75. Magyar hitelbank részvény 623.—. Magyar nyereményi kölcsön sorsjegy 178.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 349.—. Magyar kereskedelmi bank 2388. Magyar cukoripar 1690.

Bécs, október 29. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.55. 4%-os osztr. aranyjáradék 118.60. 1860-os sorsjegy 139.—. Osztrák hitelsorsjegy 401.—. Angol-osztrák bank 260.—. Bécsi bankegyesület 419.50. Osztrák-magyar bank 1000.—. Déli vasut 61.50. Dunagőznajózási részvény 778.—. Dohányrészvény 293.— Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.20. 4·2%-os ezüst járadék 98.40. Osztrák koronajáradék 95.50. 1864-iki sorsjegy 217.—. Osztrák hitelintézeti részvény 616.75. Unionbank 513.—. Osztrák Länderbank 391.50. Osztrák-magyar államvasut 618.50. Elbavölgyi vasut 468.—. Alpesi bányarészvény 340.—. 20 frank. arany 19.03. Londoni váltóár 239.05. Bécsi Tramway Litt B. 235.—. Bécsi Tramway Litt A. 240.— Lipót kone 319.— Az irányzat ingadozó.

Bécs, október 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 616.50. Magyar hitelrészvény 634.—. Angol-Osztrák bank 261.—. Bécsi bankegyesület 420.—. Union bank 514.—. Länderbank 292.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 618.—. Déli vasut 61.50. Elbavölgyi vasut 468.—. Északnyugati vasut részvény 462.—. Dohányrészvény 273.—. Rimamurányi vasmü 426.—. Alpesi bányarészvény 340.—. Május járadék 98.55 Magyar korona járadék 93.10 Török sorsjegyek 90.75 Német birodalmi márka 117.26—33 (november végére). Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 29. *(Tőzsdei tudósitás.)* A mai tőzsdeforgalomban a spekuláció majdnem egészen visszahuzódott az üzlettől, aminek következtében az árak alig változtak. A külföldi tőzsdék, különösen a newyorki tőzsde gyönge irányzata dacára később némi javulás mutatkozott a forgalomban. Northern-Pacific és Kanada-Pacific részvények azonban New Yorkra hanyatlottak. A többi spekulativ vasuti részvények nagyobbára gyengültek, csak lübeckiek javultak. Járadékok jól tartották magukat. Magánkamatláb 2⅞%.

Berlin, október 29. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.25. Elbavölgyi vasut 99.30. Magyar koronajáradék 93.80. Osztrák-magyar államvasut 132.80. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.90. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 171.—. Általános villamossági Edison 178.50. Gelsenkircheni 157.50. Laura-kohó 178.10. 4·2%-os ezüstjáradék 98.60. 4%-os magyar aranyjáradék 99.75. Osztrák hitelrészvény 194.40. Déli vasut 15.75. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.90. 4%-os uj orosz kölcsön 95.75. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 159.—. Harpeni 154.—. Az irányzat csendes.

Berlin, október 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 99.70. Magyar koronajáradék 93.80. Osztrák hitelrészvény 194.25. Osztrák-magyar államvasut 132.75. Déli vasut 15.60. Északnyugati vasut 216.90 Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, október 29. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.70. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.20. Magyar koronajáradék 93.95. Osztrák-magyar bank 116.30. Déli vasut 16.10. Elbavölgyi vasut 119.—. Londoni váltóár 20.38. Bécsi bankegyesület 106.—. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 83.80. 4·2%-os ezüstjáradék 98.30. 4%-os magyar aranyjáradék 99.65. Osztrák hitelrészvény 194.10. Osztrák-magyar államvasut 132.70. Északnyugati vasut 117.—. Bécsi váltóár 852.33. Párisi váltóár 812.83. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 173.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 29. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 194.24 Német bank —.—. Disconto 170.90. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 154.25 Laura-kohó 178.25 Olasz járadék 99.—. Csendes.

Hamburg, október 29. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 98.40. 1860. sorsjegy 138.50. Déli vasut 15.90. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.75. Osztrák hitelrészvény 194.40. Osztrák-magyar államvasut 132.50. Olasz járadék 98.75. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.90. Az irányzat csendes.

Páris, október 29. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —. Osztrák Länderbank —.— 3%-os francia járadék 100.70. Ottomanbank 505.—. 3½%-os francia járadék 101.90 Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Párisi bankrészvény 962.— Olasz járadék 98.85. Francia törleszth. járadék 99.45. Osztrák földhitelintézeti részvény 11.95 Török dohányrészvény 306.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 29. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hivott sertések ára.* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 92—93— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 91—92— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban 88——90 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 86——88 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 84——86 fillérig.

Sertéslétszám 1901. október 27. napján volt készlet 39.670 darab. — 1901. október 28. napján felhajtatott 284 darab. 1901. október 28. napján eiszállittatott 1124 darab, 1901. október 29. napjára maradt készletben 38.830 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 29. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Lévay József miniszteri titkári czimmel és jelleggel főruházott igazságügyminiszteri tanácselnöki segédtitkári ezen minisztériumhoz titkárra, Gaál Lajos egri királyi törvényszéki segédtelekkönyvvezetőt a székelyhidi királyi járásbirósághoz telekkönyvvezetővé; a földmivelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztérium, valamint az alárendelt hatóságok és intézetek segédhivatalai tiszti személyzetének egyesitett létszámában Perczik János segédhivatali igazgatót segédhivatali főigazgatóvá, Vicenik Ferenc miniszteri irodatisztet segédhivatali igazgatóvá, Wirkner János irodasegédtisztet irodatisztté, Hauszner Emil fizetéstelen irodasegédtisztet és Wohlfarth Alajos díjnokot ideiglenes minőségü irodasegédtisztekké, végül Borovszky Lajos díjnokot ideiglenes minőségü fizetéstelen irodasegédtisztté; a pénzügyminiszter a temesrékási adóhivatalhoz Czirán János dettai adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a tokaji adóhivatalhoz Moder László kapuvári adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a ráczkevei adóhivatalhoz Boros Béla orosházai adóhivatali gyakornokot adótisztté ideiglenes minőségben, a szegzárdi magyar királyi adóhivatalhoz Holéczy Béla kisszebeni adóhivatali gyakornokot adótisztté ideiglenes minőségben, Mészáros Vilmos győri adóhivatali gyakornokot a hajduszoboszlói magyar királyi adóhivatalhoz ideiglenes minőségü adótisztté, Ivanyik István végzett vaskohász akadémiai hallgatót ideiglenes minőségben bányagyakornokká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Alexy Pál földmivesiskolai kétéves tanfolyamot végzett okleveles tanitót a kishegyesi községi jellegü külön szaktanitós gazdasági ismétlőiskolához rendes szaktanitóvá, Ritli János okleveles tanitót a felső-viniczei állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Binha Antal okleveles tanitót a zimándujfalusi és Radvánszky László okleveles tanitót a német-szent-mihályi állami elemi iskolához rendes tanitókká, Kölcsei Rudolf okleveles tanitót a nagysomkuti állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Popovics Janka okleveles tanitónőt a szefkerini községi elemi iskolához rendes tanitónővé kinevezte.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Meszlényi Arthur, dr. Silbermann Nándor és Nagy Béla budapesti kir. törvényszéki aljegyzőket és dr. Hoseinitz Gyula budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki aljegyzőt a budapesti kir. büntetőtörvényszékhez, Novák Sándor, dr. Fertsek Gyula és dr. Alföldy Dezső budapesti kir. büntetőtörvényszéki aljegyzőket és dr. Rábi Ferenc budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki aljegyzőt a budapesti kis. törvényszékhez, Fendrich Hugó budapesti kir. törvényszéki és Offenmüller Béla budapesti kir. büntetőtörvényszéki aljegyzőket pedig a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszékhez; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Povoschan József német-szent-mihályi állami elemi iskolai tanitót a gattajai állami elemi iskolához, Papp János körösmező-lazesesinai állami elemi iskolai tanitót a kovászói állami elemi iskolához; az igazságügyminiszter Balázs István csikszeredai kir. törvényszéki fogházfelügyelőt irnoki minőségben a zombori kir. törvényszékhez helyezte át.

Megerősités. Az igazságügyminiszter a nyitrai kir. törvényszéknél ideiglenesen alkalmazott dr. Bárczy Ödön aljegyzőt; a földmivelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztérium, valamint az alárendelt hatóságok és intézetek segédhivatalai tiszti személyzetének egyesitett létszámában Gabrovitz Camillo térképészt véglegesen megerősitette.

Pályázatok. Közjegyzői állás Nagy-Kikindán 3 hét alatt. — III. osztályu postahivatal Szeklenczén november 29-ig. — A pozsonyi pénzügyigazgatóságnak pénzügyi fogalmazói nyilvántartási biztosi állás 2 hét alatt. — A budapesti büntetőtörvényszéknél jegyzői állás 2 hét alatt. — A nagy-kállói adóhivatalnál adótárnoki állás 2 hét alatt. — II. osztályu postamesteri állás Hanusfalu. — Az orosházi adóhivatalnál gyakornoki állás 14 nap alatt.

Napirend.

Naptár: Szerda, október 30. Római katholikus: Alfonz. — Protestáns: Kolos. — Görög-orosz: (október 17.) Ozeás pk. — Zsidó: Marcheschwan 17. — Nap kél: 6 óra 27 perckor. — Nyugszik: 4 óra 28 perckor. — Hold kél: 6 óra 28 perckor délután. — Nyugszik: 9 óra 38 perckor délelőtt.

A horvát minisster fogad d. u. 4 órakor.

Nemzeti Muzeum. Képtár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) Nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Iparművészeti muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig.

Technológiai Iparmuzeum. Nyitva délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődíj 1 korona.

Közlekedési Muzeum a Városligetben nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig. d. u. 3—8-ig.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 8 óráig. Elite nap. Belépődíj 1 korona.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, október 29.

Az északi depresszió a botteni öböl és a Fehér-tenger vidékén, a magas légnyomás pedig Dél-Oroszország felett van.

Európában az idő lényeges változást nem mutatott. Jelentékenyebb esők csak Olaszország déli részein voltak.

Hazánkban az idő jobbára borus és ködös; esőt csak Szolnok jelentett. A hőmérséklet általában a normális alatt van.

Kilátás. Lényegtelen hőváltozással tulnyomóan borus idő várható, az ország nyugati felében helyenként esővel.

Vizállás.

		Okt. 29. méter	Okt. 28. méter
Inn	Schärding	0.54	0.68
Duna	Passau	1.46	1.50
"	Linz	1.17	0.11
"	Bécs	1.19	1.15
"	Pozsony	1.26	1.92
"	Komárom	1.62	1.56
"	Budapest	1.10	1.15
"	Paks	2.47	0.52
"	Mohács	1.35	1.37
"	Gombos	2.29	2.34
"	Ujvidék	1.71	1.71
"	Pancsova	2.05	2.02
"	Orsova	2.74	2.66
Morva	Magyarfalva	0.75	0.80
Vág	Zsolna	0.80	0.24
"	Trencsén	0.81	0.89
"	Szered	0.64	0.64
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.10
"	Sárvár	0.19	0.20
"	Győr	1.72	1.72
Dráva	Pettau	1.30	1.40
"	Zákány	0.33	0.40
"	Barcs	0.42	0.0—
"	Eszék	1.14	1.05
Mura	M.-Szerdah.	0.10	0.70
Szávа	Zágráb	1.20	1.42
"	Szisszek	4.28	3.62
"	Mitrovica	3.16	3.10
Szamos	Deés	0.28	0.20
"	Szamár	0.30	0.31
Kraszna	N.-Majtény	0.18	0.08
Latorca	Munkács	0.—	0.—
Laborca	Homonna	0.10	0.10
Ung	Ungvár	0.02	0.—

		Okt. 29. méter	Okt. 28. méter
Tisza	M.-Sziget	0.38	0.—
"	Tokaháza	0.10	0.18
"	V.-Namény	0.55	0.45
"	Tokaj	0.28	0.24
"	Tisza-Füred	0.14	0.02
"	Szolnok	0.30	0.02
"	Csongrád	0.30	0.23
"	Szeged	0.35	1.60
"	Török-Becse	0.1[illegible]	1.27
"	Titel	2.74	2.—
Ondova	Bártfa	0.30	0.36
Topolya	Hodr	1.12	1.16
Bodrog	Zemplén	0.44	1.46
Sajó	Zsolca	1.27	1.27
Hornád	H.-Németi	0.24	0.10
Beretty6	Margita	0.26	0.30
"	B.-Ujfalu	0.33	0.34
Körös	Csucsa	0.08	0.—
"	N.-Varsád	0.14	0.12
"	Belényes	0.32	0.34
"	Tenke	0.08	0.08
"	Gurahone	0.30	0.30
"	Borosjenő	0.32	0.32
"	Békés	0.13	0.15
"	Gyoma	0.10	0.06
Maros	Gy.-Fehérvár	0.20	0.20
"	Branyicska	0.26	0.32
"	Soborsin	0.—	0.—
"	Arad	0.06	0.02
"	Makó	0.05	0.04
Temes	K.-Kostély	0.34	0.36
Béga	Kiszető	0.72	0.72
"	Temesvár	0.41	0.—
"	Becskerek	0.08	0.12

Elegendő

Elegendő egy mintakabátnak beküldése megfelelő öltöny megrendelésénél.

Elegendő egy levelezőlap minták megküldéséért és mértékvételhez való utasitásért.

Elegendő ajánlás az a tény, hogy meg nem felelő ruháért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab cs. és kir. udvari ruhaszállitónál, Budapesten váci-utca 6.

Wagner Jenő csődtömegének
(V., Gizella-tér 3. sz. a.)
végeladása
még csak néhány napig tart.
Olcsón vehetők **olajfestmények**, (őstük szentképek) **szobrok, mahagoni bútor, ötvött áremüvek, porcellán** és az **üzlet berendezése.**
A csődtömeggondnok.

Titkos betegségek szakorvosa
gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást ohajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható
Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvostudor
gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási **akadály** nélkül mindennemű bármily régi keletű
Nemi betegségeket
ugymint **hugycsőfolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist,** önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat
(impotencia)
megiepő **biztos eredménnyel gyorsan** a legujabb módon.
Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön várótermek. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtöni válasz.

KÁVÉT
4½ kgr. Cuba . . . . 6 frt 93 kr.
4½ „ Gyöngy . . . . 5 „ 63 „
a kávéhoz csomagolható
¼ kgr. Orosz Karaván-tea . . 1 frt 29 kr.
vagy ¼ kg. Császár-kev. törmelék-tea 85 kr.
elvámolva és bérmentve küld
Fiuméből vagy Trieszből
Fratelli Deisinger
THEA.

A nekünk bemutatott számtalan meghizható, hitelos köszönőirat folytán ezon negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.
Rendelő-intézet **Budapest, Andrássy-ut 24.** az Opera mellett.
TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél feherfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan
Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt cs. kir. oszt. főorvos.
RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőtől: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez cimű könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

BUTOR
minden kivitelben, olcsón
részletfizetésre.
Pollák N. Ignác
Budapest, VI., Teréz-körut 23.
Nagy képes árjegyzék 40 fillér

Gummi
és halhólyag a legfinomabb és legjobb minőségben, **valódi francia és angol** gyártmány, eredeti csomagolásban, **ineztja 3, 4, 6 és 8 frtért.**
Női üvszerek: Poly-porus Mensinga tanár-féle 2 frt 50; övszivacsok 4, 6 és 8 frtért ineztja csakis
Pollitzer Mór és Fia-nál
BUDAPEST,
V. Deák Ferenc-u. 10/b.
kaphatók. Ugyanott minden **képzelhető különlegesség és párisi ujdonság** raktáron tartatik. Az áruk **valódiságáért és veszélytelenségéért** jótállást vállalunk. Szétküldés naponta szigoru **discrétio mellett.** Árjegyzék zárt és feliratmélküli borítékban ingyen.

Erzsi néni
Szakácskönyvei
a legnépszerűbb és legbiztosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsmüvészet egy-egy ágát mertiük ki részletesen és az idő szerint párathatnak állanak a szakácsmüvészeti irodalomban.
A hal és vadféle készitése cimű kötet közel 400 recipét a legkülönbözőbb halak, nemkülönben rákok, lengeri rákok, csigák, békák elkészitéséről. — Ára kötve 2 korona.
A tésztak könyve. Főtt és sült tésztak készitésének gyakorlati kézikönyve. Tartalmazborba való tésztak, gombóc: félék, metéltek, galuskák és rétesek, puddingok, kochok és kocsonyák, crémek, torták, tesiitemények, cukor- és gyümölcsmázok. — Ára kötve 2 kor.
Hogy kell befőzni? A gyümölcs, főzelék stb. befőtt készitésének gyakorlati kézikönyve. Ara kötve 2 korona.
Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Szőlőoltványok
szakszerű minőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtiszták, teljes jótállással.
Élőkerités.
Gledítschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.
Oriás (tövisi, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly áthatás kerités nevelhető pár év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.
Diócsemeték.
Oriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.
Szines fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelés, kőlcsönetlag nélkül. **Az árjegyzésen** kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznos ne forditaink, városon, falun, puszta, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, **kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:
»Érmelléki első szőlőoltvány-telep« Nagy-Kágya, u. p. Szentelyhid.
Nagy-Szollos (Ugocsa).

Elzálogositott sorsjegyek saját pénzemből kiváltom, szokra magasabb kölcsönt adok, esetleg átvoszem a napi árfolyam mellett, de visszaadom könyelmes havi leftzetésre, a feleslegét pedig kifizetem.
PÉNZ
kölcsön **sorsjegyekre** olcsó kamat mellett. Forduljon bizalommal Budapest legrégibb bankházainak egyikéhez. Alapitatott 1874-ben.
BEIFELD JÓZSEF bankháza Budapest, Károly-körut 1.

Titkos betegségek
gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján
Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista
gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel **férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyaghajakat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.**
Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.
Levelekre díjtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.
Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,
(Dohány-utca sarok, I. emelet).
Bejárat a lépesnél. Külön várótermek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

Magyar Könyvtár
Szerkeszti: RADÓ ANTAL
Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai

Az októberi füzetek a következők:

Maxim Gorkij. Csudra Makar és egyéb történetek. Ford. Ambrozovics Dezső. — A legujabb orosz irodalom legjelentékenyebb irójának négy remek elbeszélése. **252.**

Franczia Elbeszélők Tára. IV. Ford. Marquis Géza. — Coppée, Maizeroy és Banville egy-egy gyönyörü munkája. **253.**

Schiller. Tell Vilmos. Szinmű 5 felvonásban. Váradi Antal-nak, a Nemzeti Szinház számára készült kiváló forditása. **255—256.**

Jókai Mór. Népvilág. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta: Szinnyei Ferencz. — A világ vége. A népdalok hőse és Kötél aztatva jó czimü három kis remekmü gondos iskolai kiadása. **254.**

Egy-egy szám ára 30 fillér.
Minden füzet egyenként kapható.
Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben kapható.
Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kaphatók.

Megrendelhetők LAMPEL ROBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)
CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, VI., BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM.
és minden könyvkereskedésben.

STANDARD életbiztositó-társaság
Edinburghban (Angolhon.)
Alapittatott 1825-ben.
Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

	Korona
Évi bevétel	**30,000.000**
Kintalt nyereményrészek	**170,000.000**
Vagyon	**240,000.000**
Halálesetek folytán kifizetve	**484,000.000**

A **Standard** kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. A kötvények érvenyben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási é tek. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztositás népfelkelők részére.
Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
Otthon.
Dráma 4 felvonásban. Irta Sudermann Hermann.
Személyek:

Schwartze	Gál	Auguszta	Lendvayné
Magda	Jászai	Franziska	Rákosi Sz.
Mariska	Molnár	Wendlovszky	Náday B.

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
Először:
A svihákok.
Vig operette 3 felv. Zenéjét szerző Ziehrer C. M. Magyarositották Feld Aurél és Mérei Adolf.
Személyek:

Gilka, herceg	Boross	Malter Prém	Delli
Mimi, táncosnő	Szoyer	Roland	Farkas
Blitz Fritz	Sziklai	Anna	Turcsányi
A felesége	Ledofsky	Kampel	Mátrai
Rodenstein	Margó	Kampelné	Sellő
Muggenheim	Dóry	Szepi	Dalnoky

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
Szivem!
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bilhaud és Hennequin. Forditotta Molnár Ferenc.
Személyek:

Grisolles	Góth	Maxime	Tapolczai
Montureux	Balassa	Francine	Fábián
Antoinette	Csillag	Rose	Bálint
Hélène	Gazsi M.	Joseph	Kassay
Gaston Chateau	Bihari		

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
Rolli és Rolland.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette ifj. Bokor József.
Személyek:

De Soirvelle	Fedák	Ninette	Vidorné
Des Lignis	Kovács	Marion	Harmath
Diana	Bujár	Gouboux	Delli
Boutoux	Németh	Georgette	Rózsa
Jeanette	Kápolnai	Octave	Dóry
Cruchot	Tollagi	Martin	Nagy V.

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
A tenger és élete.
Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 30-án.
A nürnbergi baba.
Vig opera 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Adam Adolf. Szövegét irta Leuven és Beauplan. Forditotta Havi Mihály.
Személyek:

Cornelius	Hegedüs	Miller Henrik	Mihályi
Donathan	Dalnoki	Berta	Payer

Utána:
Coppélia.
Ballet két felvonásban. Irták Nuitter és Saint Leon. Zenéjét szerzette Delibes Leo.
Kezdete 7 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.
Még csak rövid ideig:
Guerrero
Conchas
O. K. Sato
Mörbitz
Siessünk megnézni!
Az előadás 8 órakor kezdődik.
Jegy elővételi díj nélkül előre váltható d. e. 10-től 1-ig a pénztárnál.

Szombaton, nov. 16-án a főv. vigadó nagytermében
Paderewski J.
zongoramüvész egyetlen hangversenye.
Jegyek a „Harmonia" zeneműv. és zongorakereskedésben IV. Váci-utca 20, sz. kaphatók.

Folies Moderne
Kerepesi-út 63. szám.
11 órakor:
AZ ALSÓS PARTI
Német bohózat. Irta Kvart-Kassza-Ultimó.
Ezt megelőzi ½10 órakor:
KIS PAPA ALSZOL?
Eredeti bohózat. Irta: Don Dugó.
Nappali pénzt. d. e. 11—12, d. u. 3—5-ig, este 7-től kezdve.
A téli kertben 12 órától kezdve reggeli 5 óráig hangverseny.

A
cs. k. árverező-intézet
BÉCS, I. Dorotheergasse 17.
elfogad butort, partiárut, hagyatékokat, lakásberendezéseket, gyüjteményeket, mütárgyakat, különlegességeket, valamint mindenféle tárgyat árverezésre.
Bővebb értesités és bejelentés hétköznapokon 8—12-ig.

TÁNCTANITÁS!
A ZIEGLER-féle
tánctanintézetben
Andrássy-ut 25. (földjárat Dalszinház-u. 1)
F. évi november hó 1-én veszi kezdetét a
második csoport
tanitása. Növendékek fölvétetnek naponta d. u. 3—8 óráig. Számos látogatást kér
Ziegler József, tánctanitó.

Petánovits
METROPOLE-SZÁLLÓJA
A télikertben ma
Pongrácz Lajos Kolozsvárról
kitünő zenekara játszik.

17.50 FORINTÉRT
egy fuvar, négy teljes méter
kemény tüzifa.
száraz bükk- és tölgyfa, négy méter puhafa 15 forint, felaprítva, szállítva és pincébehordva. Kapható a legjobb minőségü porosz szén, legolcsóbb árban számittatik. Megrendelések
FREUD LAJOS tüzifakereskedőhöz,
V. ker., Felsőrakpart 7. sz. alá intézendők.
Telefon 36—95. szám.

Anämin VASPEPSIN-SACCHARAT **LIEBE**
Vérszegénység! Sápkór! Nincs gyomorfájás! Nincs székrekedés!
Nagyon izletes! Étvágygerjesztő!
Kapható gyógyszertárakban. — 500 grmos palack 3 kor.
J. Paul Liebe, Tetschen a. d. Elbe.

DÓCZI M.
cipész

Budapest legmegbizhatóbb, legnagyobb és legolcsóbb cipő és csizma raktára
Kerepesi-út 10/D.

Férfi posztó bőrrel	3.20
orosz lakkal	3.80
Női posztó bőrrel	3.—
orosz lakkal	3.30
Női posztó bőrrel füzős	3.20
Füzős borjubőrből férfi	3.20
Oroszlak füzős v. cugos női	3.30
Oroszlak füzős v. cugos férfi	3.50
Férfi v. női box bőr füzős	3.50
Férfi chevreaux	4.50
női	4.—
Fiu csizma lakszárral	1.90-től 2.40-ig.
Bőrcsizma	7.— halinából 4.50

Árjegyzék, csomagolás ingyen. Vidékre 10 frton felül frankó. Nem tetsző árut becserélek.

BUTOROK
úgy készpenzért, mint
részletfizetésre
a legegyszerübbtől a leginomabb kivitelig
legjutányosabban
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 3.
Andrássy-ut közelében.
Képes árjegyzék ingyen.

Magy. kir. államvasutak.
Budapest-balparti üzletv.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségének tartozó budapest terézvárosi osztálymérnökség vonalszakaszán levő pöcegödrök és pöcecsatornák kiürítése és tisztitásával járó munkálatoknak az 1902—1904. évekre való biztositása iránt nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesitendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek alulirt üzletvezetőség pályafenntartási s épitési osztályának helyiségében (VI. Teréz-körut 62. I. em. 11, ajtó) a rendes hivatalos órák alatt átvehetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok f. é. november hó 5-ig, déli 12 óráig általános osztályunk vezetőjénél (VI. Teréz-körut 62. I. em. 6. ajtó) nyujtandók be ezen cim alatt: „Ajánlat az 1902—1904. években foganatositandó pöcegödör és pöcecsatorna tisztitási munkákra."

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz fejében legkésőbben f. évi november hó 4-én déli 12 óráig 400 korona, azaz négyszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a budapest-balparti üzletvezetőség gyüjtőpénztárában lefizetendő.

Készpénz után kamat nem követelhető, az értékpapirok pedig a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de semmi esetre névértéken felül, fognak számittatni.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest, 1901. évi okt.

Jól fogja kiszolgálni
Vásároljon ott osztálysorsjegyet
Sorsjegyekre olcsó kölcsönt ad
Zálogból kiváltja a sorsjegyeket, ugyanazt csekély havi részletre eladja
Ingyen felvilágositással szolgál

Legolcsóbb
kosorú
bevásárlási forrás.
Dominits Katica
élö- és müvirág-terme
17. BUDAPEST, VIII., József-körut 17.

Egyenlőség.

A legszebb elv, hogy minden ember egyforma jogokat élvez. Ha valaki aztán egyéni tulajdonságainál fogva kitünik, halmozza azt el ajándékaival maga a népkegy. És ez az elv lassankint minden téren diadalra jut. Igy például tudjuk azt, hogy minden osztálysorsjegy egyformán részt vesz a huzásokban.
De a Hecht-bankház osztálysorsjegyeit tüneményes szerencséjüknél fogva kituntette a népkegy, mert azok nyerték a legtöbb főnyereményt, vásároljon tehát osztálysorsjegyet a Hecht-bankháznál Budapest, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körut 32. Huzás november 21. és 22. Egész sorsjegy 6 frt, fél 3 frt, negyed 1 frt 50. nyolcad 75 kr.

Villany és légszesz csillárok, légszesz-kályhák, légszesz-főzök
legnagyobb választék, legolcsóbb árak
Pollak Ferenc
Budapest, Teréz-körut 3. sz.
(Kemnitzer-utca sarok.)
Telefon 13—26. Telefon 13—26.

HAGGENMACHER-féle
a sörfőzde általi palaczkozott
GÓLIÁT MALÁTA-SÖR
legkellemesebb üditő és táptáló ital.
Dr. Telbisz János kir. kereskedelmi törvényszéki hit. vegyész nyilatkozata: „A Haggenmacher-féle Góliát Maláta Sört, vegyvizsgálatom alapján, főleg magas extract és maláta-czukor (Maltose) tartalma következtében a legkitünőbb maláta-sörök közé sorozom."
Párisi 1900 Grand Prix. 1896. állami arany érem.
Megrendelési hely:
Budapest, V., Kádár-utcza 5. sz.

Pénzkölcsön
sorsjegyekre és értékpapirokra, majdnem a teljes forgalmuig.
Zálogban levő sorsjegyek állami kiváltalnak és azokra nagyobb és olcsóbb előleget adok, vagy átveszem a sorsjegyeket a napi áron — mint a hirlapokban jegyezve vannak — és a tulajdonos ugyanazon sorsjegyeket visszaveheti tőlem apró részletfizetés mellett.
Ifj. SCHÖN ÁRMIN bankháza.
(Alapittatott 1884-ben.)
BUDAPEST, Erzsébet-körut 48. sz. alatt.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Csütörtök	A sevillai borbély	A bor	Az almafa Pillangó k. a.	Katalin	Svihákok
Péntek	A bibliás ember	d. u. Medea e. A vörös talár	d. u. Ocskay este Szines leány, szines legény Pillangó k. a.	délután Molnár és gyermeke este Molnár és gyermeke	d. u. Szulamit este Svihákok
Szombat	Tell Vilmos	Az ember tragédiája	A nevezetes kastély	Molnár és gyermeke	Svihákok
d. u. Vasárnap este	— Fidelio	Demimonde A vörös talár	Szines leány, szines legény Pillangó k. a. A nevezetes kastély	Molnár és gyermeke Katalin	A veszta-szüzek Svihákok

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST

VII., KEREPESI-UT 38.

Képes nagy árjegyzék a közkedvelt **egy- és kétkoronás** áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra **ingyen és bérmentve.**

Tiszta fehér vagy fekete gyöngyökből, belül porcellán angyalkával, diszes kiállításban 38 cm. hosszu 1 korona, 45 cm. hosszu 2 korona és nagyobbak 3 koronától 20 koronáig.

SIRKOSZORUK

Bádogból zománcozott levelekkel és porcellán rózsákkal 45 cm. hosszu 2 korona, nagyobbak 3 koronától 20 koronáig.

Svájci-óraipar.

Most csak 16 korona. Szakértőknek, tisztviselőknek, postásnak, vasutasnak és rendőrtisztviselőknek és mindazoknak, kinek jó órára van szüksége, szíves tudomására hozzuk, hogy az ujonnan feltalált és a párisi kiállításon a legmagasabb díjjal kitüntetett eredeti svájci elektro arany remontoir órák, „Glashütte"-rendszer, egyedárusitását átvettük. Ezek az órák a **Ezelőtt 25 korona** felülmulhatlan pontos szerkezettel vannak ellátva, a legpontosabban szabályozottak és ki vannak próbálva. Minden árért három évi irásbeli jótállást vállalunk. Az óratokok, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állanak, pompás és legdivatosabb kiállításuak és az ujonnan feltalált **abszolut változatlan amerikai goldin érczből** készülnek, azonkivül még **elektromosság által valódi aranynyal** át vannak vonva, ugy, hogy még szakemberek sem tudják egy **valódi arany** órától, melynek 200 korona az értéke, megkülönböztetni. Ezen **órák** ugy hordhatók, mint **aranyórák, ezek pótolják egyedül a valódi arany órát** és megtartják mindig értéküket. **Minden óra a gyár bizonyitványával lesz szállitva.** Hogy ezeket az órákat mindenütt bevezethessük, a **férfi-** vagy **női** órák árait csekély **16 koronára**, porto- és **vámmentesen szállitottuk** le (előbb 25 korona). **Minden órához egy bőrtokot ingyen adunk. Nagyon elegáns, modern elektro-aranyláncok uraknak és hölgyeknek** (nyakláncos is) á 3, 5. 8 és 12 korona. **Minden egyes meg nem felelő órát kifogás nélkül visszaveszünk, miáltal a kockáztatás ki van zárva!** Cégünk világhire, valamint a naponta érkező elismerések és utánrendelések igazolják dicséreteinket. Szétküldés utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Megrendelések a következő cimre intézendők:

Uhren-Versandthaus „Ckronos" Basel I. (Schweiz).

Levelek Svájcba 25 fillér, levelezőlapok 10 filér.

Magyar levelezés.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőim jóságáról, mely ha nem felelne meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom. Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam föltalált **„Guzi"** kenőcsöt, melyet ingyen adok, bekeni. Mértéknek elegendő egy papirlapon harisnyában a láblap rajza. **Kérje képes árjegyzékem ingyen.**

Férfi sima vizcipő ... 3.—	**bélelve, vízmentes,**
Férfi elegáns vix fűzős 3.50	**erős kivitel** ... 7.—
Sárga bagaria fűzős ... 3.50	**Egyéves önkéntesi csizmák, elegáns, elől ráncos** ... 10.—
Boxcalw. bőr v. szalonlakk, elegáns, fűzős 4.—	**Önkéntesi bakancs, elegáns** ... 8.—
Nő! zerge cugos v. fűzős 3.—	**Hallna csizma, térdig érő magas bőr borítással, erős vizmentes 4.50**
Angol boxcalw. bőr v. szalonlak fűzős ... 3.50	
Bagaria csizma egy darabból, halhólyaggal	

Cégvállalatom! Igen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, cégem Agulár Dávid fia, ezentul saját nevem alatt vezetem.

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

Az általunk készitett

Diesel-féle hőerőgépek

üzeme (nyers-kőolajjal) a **legolcsóbb** óránként és **tényleges lóerőnként 2—3 fillér.**

Megrendelésük folytán legközelebb a következő **elsőrangu üzemeknek** fogjuk szállitani: **M. kir. dohánygyár,** Temesvár (2 darab), **Magyar általános hitelbank,** (villamos világitás) Budapest, **Franklin Társulat,** (könyvnyomda) Budapesten, **Böhler Testvérek és Társa R. T.** (acélgyár) Kapfenberg, Ausztria, **Alberto Bühr** (vegyészeti gyár) Fiume, **Giovanni Sirola** (kötélgyár) Fiume stb. stb.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

Butor-otthon.

Van szerencsénk becses tudomására adni a n. é. butorvásárló közönségnek és nagyrabecsült vevőinknek, hogy a már rég fönnálló jóhirnevü üzletünket áthelyeztük jelenleg

Kerepesi-ut 21. sz. alá, Uránia-szinház épületében,

mely terjedelmére és modern berendezésére nézve páratlan az egész országban. Dus választék mindennemü és kivitelü butorokban a legolcsóbb árak mellett. Menyasszonyi kelengyéknél külön árengedmény. — Hazafiui üdvözlettel

PATYI KÁLMÁN és TIVADAR

BUTOR-OTTHONA

Budapest, Kerepesi-ut 21., Uránia-szinház épületében.

Uj Petőfi.

Az első szabad **képes** Petőfi kiadás. **Telegdy, Tuli és Neogrády** festőművészek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el s három szinben van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Radó Antal rendezte sajtó alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg tökéletes pontosságu. Dr. **Ferenczi** Zoltán, a legteljesebb és legjobb Petőfi-monografia szerzője, értékes, magvas életrajzot irt az első kötet elé. A könyv papirja famentes, finom papir, a nyomás mintaszerü, kiállitása olvasható. A művészi kötés, a mileyet Petőfi dombormüvü arcképe diszit, párját ritkitja. A két kötet ára **10** kor. Kiadja **Wodianer F. és Fiai** (Lampel Róbert) **cs. és kir. udv. könyvkereskedése** Budapesten, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank

közgyülésének XXIV. rendes évi ülése

1902. évi **február** havában fog megtartatni.

A szavazatra jogositott részvényesek *), kik ezen közgyülésnek tagjaiként megjelenni kivánnak, fölhivatnak, hogy legkésőbb **szombat, 1901. évi november 30-ig** az Osztrák-magyar bank husz, saját nevükre szóló s 1901. évi julius hava előtt keltezett részvényét, szelvényivekkel együtt, a bécsi főintézet letéti osztályánál vagy a budapesti főintézetnél vagy valamely fiókintézetnél letegyék vagy leköttessék.

Az ülésnek napirendje, helye és órája a közgyülés tagjaival, a Bécsben és Budapesten megjelenő hivatalos lapokban közzéteendő **külön hirdetmény** utján kellő időben fog közöltetni.

Bécs, 1901. évi október 26-án.

OSZTRAK-MAGYAR BANK.

Bilinski
kormányzó.

Schlumberger
főtanácsos.

Pranger
vezértitkár.

*) Az **Osztrák-magyar bank alapszabályai 14-dik cikkének** 1-sö bekezdése; Az Osztrák-magyar bank közgyüléseiben csak osztrák **és** magyar állami alattvalók vehetnek részt.

Az alapszabályok **15-dik cikke:** A közgyülésből ki van zárva:
a) a ki polgári joga teljes élvezetében nincs, különösen az is, a kinek vagyona felett a csődeljárás megindittatott, ennek bevégzéséig;
b) a ki fenyitő itélet folytán polgári, politikai, vagy becsületbeli jogaiban korlátolva van — ezen korlátozás tartama alatt.

Az alapszabályok **18-dik cikke:** A közgyülés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát meghatalmazott által nem képviseltetheti és a tanácskozmányokban és határozathozatalnál, habár többféle minőségben venne is részt a tárgyalásokban, csak **egy** szavazattal bir.

Az alapszabályok **19-dik cikke:** Ha a részvények jogi személyre, nőre, vagy több résztvevőre szólnak, annak van joga a közgyülésen megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, a ki a részvénytulajdonosoktól, feltéve, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar alattvalók, felhatalmazást mutat fel. A meghatalmazottaknak azonban a részvénybirtok kivételével egyéb személyes tulajdonságaiknál fogva (14. és 15. cikk) képeseknek kell lenniök arra, hogy a közgyülésben részt vehessenek.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet felvenni:

Breuer nővérek
dohanyтőzsdéje,
Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór
gyors-ajtónyomda,
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése,
V., Gróf Csirky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits
doh nyтőzsdéje,
Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV., Zalburus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV., ker., Váci-utca 6. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési irodája,
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Messe Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Karoly-körut 9. sz.

Mezei Antal
hirdetési irodája
V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz Jozsef
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu
hirdetési irodája
Budapest, Váci-körut 3.

Kernberg Rozália
dohanyтőzsdéje,
VIII. ker., Múzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő,
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J.
uj ág-árpolcz,
Petőfi-tér 2. szám.

Robenczi Ilona
dohanyтőzsdéje,
Andrássy-ut 48. szám.

Szanto Mor
dohanyтőzsdéje,
IV., Kecskeméti-utca 14. szám

Soproni V.
dohánynagyárnsa,
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Schönwald Ferencné
dohány-tőzsdéje,
Ferenc-körut 32. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése,
ker., Fő-utca 2. szám a Duna-sornál.

Goldgruber Mor
könyvkereskedő
Buda II., Fő-utca 7. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Deutsch Miksané,
Andrassy-ut 3.,
Weltzenfeld Jakab,
Király-utca 1.,
Zipser és König
zeneműkereskedése,
Andrássy-ut 4. szám alatt.
Benda Józsefné,
Andrássy-ut 35.

Juliska
édes, nagyon szeretnék veled tanuk nélkül találkozni, kérlek írd meg, hol és mikor lehetséges, a viszontlátásig Ödi Jancsi.

Nincs hát
egy szavad sem szerető Sándorodhoz? 10232

Kismeth!
Legyen nyugodt édesem, mindhárnat megkaptam. Utolsónak tartalma nagyon megszomorított; azt hiszem felesleges ezt kiemelnem. Mennyire szeretnék élő karjaiban pihenni és ott édesem vigasztalni. Pénteken lehetnék esetleg a püspöknél. Kérek sürgős értesítést. Irma. 4083

Fiatal, szép
és **jobbmódu** leányom számára **azert** keresek ezuton alkalmas férjet, magasabb rangu bank- vagy állami hivatalnokok közöt, **mert**, habár olyan a társadalmi állásom, hogy bárhol megfordulhatnék, hogy az esetleges összeköttetéseket lenyom érdekében magam keressem, de nagy vállalkozásaim magam vezetni és kevés az időm. Ezért kérem azokat, kik a fenti leirt állásban vannak és kiknek komoly a házasodási szándékuk, hogy címüket, igényüket stb. „15 éves" jeligével ellátott levelüket e lap kiadójába küldjék számomra.

English ladies
or gentlemen can have very comfortable rooms at moderate res. Sándor-utca 30. B. I. 13.

KERESLET.

Férfi ruhákat
veszek legmagasabb árért singer Márkusz. Lujza-utca 3. 10284

Fiatal hölgy
óhajt valamilyen üzletet átvenni vagy megvonni, mely neki biztos és tisztességes megélhetést nyujtana. Leveleket „Kis-pénz" jeligével e laphoz kér.

Kerestetik
egy 30—35 éves **intelligens, csinos** külsejű **nő**, a ki egy fiatal, idegbajban szenvedő urnő mellé társalkodónői tisztre vállalkozik. Bővebb értesítés: **Schwarz József** hirdetési irodájában, Marokkai-utca nyerhető 11715. sz. a.

Szobafestő, családos
ember, házmesteri állást keres; a házban előforduló szobafestő munkákat ingyen végezné. Cim: Steiner Izidor, III. Zichy-utca 18. sz. 4021

Angol, francia
és német nyelvben teljes jártassággal és kitünő rendszerrel biró tanitónő, **társalgási** vagy **tanitási órákat** keres. Szives értesitést e lap kiadóhivatalába kér „K. E." bim alatt. 10277

Intelligens
megjelenésü leány, **aki a szabás-, varrást** tökéletesen érti, **házi**divat-ürletben pénztárnoki vagy elárusitónői állást keres. Cim: Vörösmarty-utca 3/b. II. em. 20.

Dohánytőzsdében
elárusitónő vagy ehhez hasonló állást keres, esetleg óvadékkal. Dohány-utca 84. I. em. 14. 4035

Tisztességes
csinos leány jó családból elárusitónői vagy ehhez hasonló állást keres, esetleg óvadékkal. Dohány-utca 84. I. em. 14. 4035

Gép- és gyorsirónő,
kitünő képzettségü, szorgalmas, tehetséges, olcsó felvételre mellett **alkalmazást keres.** Cim: Baczschitz J. III. Határutca 2/b. földsz. fl. 3995

Franela játszótárs
30 fri évi fizetés és ruházat mellett Franciaországból, 2 évi szerződéssel és egy fiatal német bonne, házimunkában jártas, 120 frt évi fizetés. Állást keresnek szeretnék belépésre, Pfeiffer Ferenc Gyuláné által Budapesten, József-körut 24. I. emeleten. 10253

Állást
keresek. Követőimnek **nagy** honorariumot fizetek. Felsőbb kereskedelmi iskolát végeztem, perfekt magyar, német levelező és könyvelő vagyok. Cim: Géza-u. 7. fl. 14. 4005

Intelligens fiatalember,
aki a nyomdász-mesterséget tanulta, de megrokkant, irodaszolgai, pénzbeszedői vagy felügyelői állást keres. Cim: ehütz Jakab, III. Lajos-utca 140. 3981

21 éves fiatalember,
II. éves tanárjelölt, vidéki nevelőt állást keres. Mint ilyen, **jeles eredménnyel** működött. **Magasabb** előkészit gymnasium, **reál és** polg. isk. tanulókat. **Beszél** franciául, **németül. Gerő Sándor, József-körut 2. Dohánytőzsde.** 3984

Elszámolásra
Dohánytőzsde vagy pékfőket keres minőket szakmát jólértő óvadékképes intelligens egyén. Ajánlatok „Elszámolás 3" alatti körletnek e lap kiadóhivatalába. 401

Dog kutyám
szürke 90 centiméter magas him elveszett kézkerii őjét fejedelmi jutalomban részesitem. Bővebbet Niemetz Gyulánál József-körut 18.

KINÁLAT.

Intelligens
magános nő, ki a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnőnek, vagy nagyobb anyátlan gyermekek mellé nevelőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 4014

Korrepetitornak
ajánlkozom gymnasiumi vagy polgári iskolai tanuló hoz szerény feltételek mellett. Cimem: Rökk Szilárd-u. 17. I. em. 6. Klein Árpád. 4015

Angol, francia
tapasztalt nyelvmester, ki nyelvtanulmányait külföldön végezte, még néhány szabad órával rendelkezik. Siker os módszer. Kitünő referenciák. Cim: Gáspár Bernát, Dessewffy-u. 26. II. 17.

Butorok
nagyon olcsón eladók. Gyár-utca 21. Butorraktár utcai pincehelyiség. 10187

Egy valódi
Meidinger-kályha fehér emaill jó karban, azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4018

Papir
és diszmüárukereskedés a főváros legrégibb és legjobb hirnevü üzlet, mely már évtizedek óta fönnáll, hol a szezonban 2—3 segéd alkalmazva van, Budapesten mint egyike a legjövedelmezőbb üzletnek általánosan ismeretes, azonnal igen kedvező föltételekkel eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adás—vételi irodájában. József-körut 18. 10225

VIII. gymn.
tanuló igen szerény feltételek mellett elvállal bárminő **délutáni irodai** foglalkozást, vagy alsóbb osztályu tanulok **tanitását.** Cim: B. M. VII. Ovoda-u. 28. II. 25. 4003

Ügyes könyvelőnő.
ki már hosszabb ideig alkalmazásban volt, a magyar és német nyelvet, valamint a géptrást birja, alkalmazást keres. Cim: W. O. VII. István-ut 26. a házfelügyelőhöz. 4007

Kerékpárokat
zálogházból kiváltottakat, 85 forintitól feljebb szállitunk. Láng **és** Fia kerékpárüzlet, József-körut 41.

80 kiló
idei friss libahájat, szép olvasztva eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4024

Az Ulői-uton
1-ső emeleten, butor nélkül vagy esetleg butorral kiadandó egy utcai szoba előszobával nov. 1-től. Cim: Baross-utca 4. I. em. 25. 4028

Magántitkári
vagy más bizalmi állást elfogad kereskedelemhez képzett, intelligens fiatalember. Szives megkeresések „Megbizható" jeligével a kiadóhivatalba. 4029

Butor.
Négy szoba jó karban, szőnyeg, cimbalom, családi viszony miatt eladó. Vas-utca 19. I. em. 8. 10 34

Szatócsüzlet
mellett, **180** frt évi bér lakással együtt, berendezés és árual **150** frtért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4038

Egy
szépen butorozott különbejáratu utcai vagy udvari szoba kiadó Lovag-utca 6. II. em. Weinberger. 4030

Kiadó szoba.
Csinosan butorozott utcai szoba külön bejárattal 1 vagy 2 ur részére kiadó a Kerepesi-ut és Népszinház közelében. Akácfa-u. 10. I. 2. 4027

Egy gépészkovács
és végzett patkoló ajánlkozik oradalomba vagy gőzmalomban, az összes gépészek javitását elvállalja. Cime megtudható Magócsi-ut 77/29. Municipál téglagyár, Ádám István. 4001

Gymnazista
tanuló elvállalja szerény díjazás mellett elemi, vagy I. középiskolai tanulók tanitását. Héberben nagy jártasság. Cim: Magdolna-u. 43. III. em. 36. 4025

Váci-körut 35.
III. em. 18. szám alatt egy két ablakos, elegánsan butorozott utcai szoba külön bejárattal, egy vagy két ur részére olcsó áron kiadó. 4020

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Kitünő fehérvarrónő ajánlkozik Cime: Magdolnautca 42 fdsz. 9.

Egy kisasszony,
ki már 5 év óta van mint Yost gép- és gyorsirónő alkalmazva egy irodában, állását óhajtaná változtatni. Cim: Klein Samu, Vörösmarty-utca 48. I. em. 3983

Okl.
gyermekkertészné, ki a tanitás és kézimunka terén kitünő sikert aratott, még két órával rendelkezik. Magántanulókat is elfogad. Sugár, Elemérutca 22.

Hegedűoktatás
Kitünő módszer szerint tanitok hegedülni a legszerényebb feltételek mellett. Lakásom: R. J. VI. Szív-u. 39. B. 1. em. 8. 4010

Szőlőtelep
2000 nemesitett gyümölcsfával, lakóházzal, összterület 13/8 hold szentendrén, halálozat miatt örökösök által jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet az Erzsébetvárosi Népbank titkárával VII. Csömöri ut 6. sz. al. 3996

A ki hegedűt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorái akar venni, kérjen árjegyzéket **Sternberg Armin és** testvére cs. és **kir.** udv. hangszergyárosoktól **Kerepesi-ut 36.** mely cég minden elkérői küldi illusztrált **árjegyzéket** küld teljesen díjtalanul.

Correpetitor
Jelesen érettségizett joghallgató, ki hegedün is játszik, foglalkozást keres mint korepetitor, nevelő vagy házitanitó. Cim: W. J. Mária-utca 15. szám földszint 6. 4011

Csemegeszőllőt,
legnemesebb fajokból 5 kilós kosárban 4 kor-ért **bérmentve** utánvéttel küld **Horváth Ferenc** Pozsony-Szőllős. 10289

Kitünő szabónő
kitünően jártas, olcsón elvállal munkát, melyet a saját lakásán készit el. Renoválásokat is vegez kitünő izléssel, özv. Lédérer Lipótné, Wesselényi-utca 64. III. em. 42.

Kitünő ruhavarrónő
munkát vállal mérsékelt dijazásért. Cim: Buda, II. ker. Szénatér 1. sz. II. em. 23.

Szép
alkofos üzlethelyiség, kettős portállal, 600 frt házbér, Csömöri-ut 13. sz. a. november hó 1- ro kiadó, jelenleg divatáru üzlet van benn. 3998

Egy
Koch & Karselti-féle matt keresztburos planinó sürgősen eladó. Aggteleki-utca 4. III. Denker.

Kitünő szabónő
ajánlkozik elegáns ruhák készitésére — saját lakásán — 5 frttól feljebb. Egy próba bárkit kielégit. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Szép bükkfaszén
vagonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Zongora
fekete, keresztburos. kevéssé használt, diszes kiállitásu 350 **frtért** eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. **Megtekinthető csak reggel 8—9-ig.**

Mignon
fekete zongora, keresztburos, kevéssé használt, olcsón eladó. Pál-utca 5. II. em, 12.

Zongora,
Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszerelésével együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, darbja frt 1.50, üres hengerek darbja 80 kr. Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

Massage-t
a beteg lakásán is végez igen jutányos honorariumot egy elsőrangu vizgyógyintézet volt alorvosa. Cim. Erzsébet-körut 34. sz. f. 11.

Kitünő szabónő
ajánlkozik házakhoz és házon kivül is. Stern A. Népszinház-u. 24. II. 19.

Instructor.
Öt reált végzett felső kereskedelmi iskolába járó fiatalember 1—2 polgári, reál vagy kereskedelmi iskola alsó osztályu tanulót csekély dijazásért, tanitana **Budán, II. Szena-tér 1. sz. II. 23.** 3924

Boroshordók
nagymennyiségü minden nagyságuak, jutányosan eladók. Cim Központi tejcsarnok fiókja. Nagydiófa-u. 4.

Gyorsirási tanfolyam
nyilik november hó elején **Hamburger Margit** okl. **gyorsiró tanitónő** vezetése alatt. Levelező és vita, magyar és német nyelv. Jelentkezni lehet **Remington Sholes Co.** Budapest, Dorottya-utca 11.

Congress-függönyöket
simát és ajourost, hozzávaló csipkéket és betéteket, horgolómintákat, horgolócérna stb. a legszolidabb minőségben a legolcsóbb árakon saját a kézimunka kereskedés

WALD GYULA
Budapest, VI., Király-utca 21. Alapitva 1854-ben.
Minták ingyen és bérmentve.

Szabadalmakat
Értékesitő
Vállalat
Bpest, Erzsébet-körut 17.
Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és bejárstromoz védjegyeket és mustrákat.
Felvilágositás díjtalan.

The Berlitz School
of Languages. Erzsébet-körut 15., II. em. jobbra. Francia, angol, olasz, orosz, német, spányol, magyar, szerb és román nyelvek tanitása a felnőtteknek, az illető nemzetiségü tanárok által Berlitz módszere szerint. Az első leckeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Más magántanitókkal semminemü összeköttetésben nem állunk.
Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben.

Forditások
eszközöltetnek.

Használt
férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Sérvkötő rugó nélkül.
1900-ban 3 aranyérem és legnagyobb kitüntetés az **érdemkereszt.**

Nincs többé sérv.
2000 korona
jutalmat annak, ki az én rugó nélküli sérvkötőm használata mellett sérvbajából teljesen ki nem gyógyul. Tesedk óvakodni értéktelen utánzatoktól. Kivánatra leirás ingyen és bérmentve. Cim: **Pharmaceutisches Bureau** Valkenberg, Holland 171.

Miután külföld, levelek 25, levelezőlapok 10 filléres bélyeggel küldendők.

Fogsorok
a legujabb módszer szerint készülnek és részletfizetésre is
Rudas M. Budapest,
Szondy-utca 22.

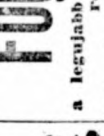

SINGER-
varrógépeket
mélyen leszállitott árban **5 évi jótállással** szállitunk ugy helyben mint vidékre 4—5 frtos havi vagy heti 1 forintorészletre. Használt gépek a legmagasabban beszeréltetnek.

Láng Jakab és fia
varrógép nagy raktára
Budapesten,
József-körut 41. szám.
Fiókuzlet: Rottenbillerutca 1. Arjegyzék ingyen.

GUMMI
és halhólyag, elismert legjobb övszer, eredeti párisi csomagolásban, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan **övszer,** ezentul is **akadály nélkül** kapható, tucat 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. **Diana-év** (havi köszeri 8—11 kor. Dusan felszerelt raktár: **irrigatorok, fecskendők, suspensoriumok** stb. Képes árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld ezét:

KLEIN JÓZSEF
specialista
BUDAPEST, VI., Váci-körut 7/a.
20 korona utáni vásárlásnál 20% árkedvezmény! 12 koronás rendelésnél bérmentve.
Meg nem felelő legnagyobb készséggel kicseréltetik.

Ferencz József kabát.
Ferencz József kabát 3 frt
Zsakett ... ... 2 „
Pincér kabát ... ... 6 „
Gyermek-felöltő 1.50 frt
Néplés-osztály.
Rothberger Jakab
Kristóf-tér 2.

! SZENZÁCIÓ !

Éjjelőnvilágitó, ébresztő-óra haranggal 4 K., dátummal 4 K. 50 fr. zenével 14 K. Nik. remont óra 7 K., ezüst rem. óra 12 K. Roskoszisztéma pracziz remont. óra 24 K. helyett csak 10 korona.
RUNDBAKIN M. BECS, IX., Berggasse 2. Magyar árjegyzék ingyen.

Butor
csak jó minőségü!
Hálószoba, kredenc, finom szőnyegdivány, asztal székek, irodaszital, könyvszekrény, uri szőnyegpottel, ottoman, szalongarnitura, különféle ülőkrék és más mindennemü diszitárgy, ugy egyenkint is, sürgősen nagyon olcsón eladó.
Steinberger Manó
kárpitos mesternél.
VI., Gyar-utca 25. szám

Atlanti történetek.
(Tizennégy elbeszélés)
irta:
VIRTER FERENC.
Ára: 2 korona.
Kapható a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában. Két korona és 40 fillér beküldése után portomentesen elküldjük.

Szabadalmakat
kieszközöl és értekesit
PATAKY H. és W.
utóda
dr. Wirkmann József
hites szabadalmi ügyvivő
Erzsébet-körut 42.
Felvilágositás óspresptus ingyen

Virágnyelv.
Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fill. Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve kézbesitik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrássy-ut 21. sz.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága.

Árlejtési hirdetmény.
A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1902. évben szükségelt következő anyagok, u. m.:
ásvány-kenőolaj (vulkán olaj)
szilárd kocsikenőcs
szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.
Az ajánlatok **f. é. november hó 10-én, déli 12 órálg** a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatóságánál (budai pályaudvar) benyujtandók, illetőleg beküldendők, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és műhely-osztálynál a részletes pályázati hirdetmények, az általános és különleges szállitási feltételek és a választott birósági rendtartás betekinthetők, illetőleg megszerezhetők.
Budapest, 1901. október hó 3-án.
Az üzletigazgatóság.

A ki
lakást keres ∘ vagy kiadó lakása ∘∘ van ∘∘

A ki
személyzetet ∘ keres vagy hely nélkül van. ∘∘

A ki
valamit venni vagy eladni akar ∘ ∘∘ stb. stb.

a legjobb eredményt érheti el a

„Budapesti Napló"
apróhirdetései
utján.

Főhirdetés-felvétel
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában
VIII. József-körut 18.
Legolcsóbb árak!
Legjobb eredmény.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Ulői-ut 25.